

ΦΗΣΑΝ ΟΣ

№ 128
ΔΡΧ. 6

Εμπρός
καὶ τοὺς πήραμε φελάχ!

12ον

— Γιατί είναι η μόνη ξένη που ήρθε με την οικογένεια και μπορεί να μαρτυρήσει...

— Την εκύτταξε με δέος ο Κλαύδιος. 'Ο υιός του σταματούσε μπροστά στη σκληρή της τόλμη.

— 'Ω, Βουλπία, ψιθύρισε. Πώς θάθελα να τόκανεσ όλα αυτά για τη δική μου την αγάπη.

— Ποιος ξέρει; του αποκρίθηκε με τόπο σαγηνευτικό της χαμόγελο η ωραία Πομπητιανή, μπορεί για σένα να κάνω με γαλύτερο κακό.

— Τον αγαπάς πάντα το Μάρκελλο; ρώτησε ο ποιητής ζυγανώντας την.

— Δεν ξέρω αν τον αγαπώ ή αν τον μισώ, αποκρίθηκε η Βουλπία. Δεν ξέρω τί στάσι θα τηρήσει τώρα στη δική της οι κογένειας της Ροδόκλειας. Μά αν τον δω να υποφέρει πολύ γι' αυτήν, νομίζω πως θα τον μισώ... 'Όταν καταστράφη η Ροδόκλεια, ίσως τον ποδοπατήσω κι' αυτόν... Τώρα όμως, πρέπει να τον δώσω, πρέπει να φαντάζομαι τουλάχιστον στον πώς μ' αγαπάει.

— Κάτι μου λέει μέσα μου, είπε ο Κλαύδιος, πως είσαι πλάσμενη για μένα. 'Ο ποιητής, δεν γίνεται, θα σμίξει με τη υούσα που τον έμπνευ.

— 'Ισως, ψιθύρισε πάλι η φιλάρεσκη ωραία χαμογελώντας. Τώρα όμως, Κλαύδιε, θα σε παρακαλέσω για δυο πράγματα: Πρώτα - πρώτα θα πας μαζί με τον 'Αδωρα να υπογράψης την έλευθερία του.

— Στο υποσχέθηκε και θα γίνει, αποκρίθηκε άμέσως ο ποιητής.

— 'Ο 'Αδωρ, που στεκόταν πάρα πέρα, έβγαλε ένα άναρθρο έπιφώνημα χαράς.

— Έπειτα, συνέχισε η Βουλπία, θα τον δοθήσης με τα χρύματα που του έδωσα και που θα του δώσω ακόμα, ν' ανούξη μια ταβέρνα καθώς θέλει.

— Όλα θα γίνουν σύμφωνα με την επιθυμία σου, ώ μουσα μου!

— Άλλά, πριν απ' όλα αυτά, θέλω να πας έπύ τώρα στον Πραιτόρα, Κλαύδιε, και να φροντίσης να γίνει η σύλληψις της οικογενείας της Ροδόκλειας γρήγορα, και ν' ανετθί στον Μάρκελλο αυτή η σύλληψις.

— Στο Μάρκελλο; έφώναξε ο Κλαύδιος χλωμός. Γιατί, Βουλπία;

— Γιατί έτσι το θέλω, αποκρίθηκε ά γέροντας η πλούσια Πομπητιανή. Πρέπει να δοκιμάσι όλη την πίκρα της προδοσίας του, αν την αγαπά. 'Αν δεν την αγαπά, δεν θα τον στενοχωρήσει αυτή η διαταγή. Άλλά κατάλαβες καλά, Κλαύδιε, πρέπει ο' αυτόν να ανετθί η σύλληψις.

— Κατάλαβες, ψιθύρισε ο ποιητής με δέος, και θα προσπαθήσω...

— Και θα πετύχης, τον διώρθηκε η Βουλπία μ' ένα τρομερό χαμόγελο.

— Τούκανε νόημα πως έπρεπε να φύγει ά μέσως. Σαστισμένος, υπήκουσε ο Κλαύδιος και πίσω του έφυγε κι' ο 'Αδωρ σαν μιστρέλλος από χαρά.

Η ΒΟΥΛΠΙΑ ΑΡΧΙΖΕΙ Ν' ΑΠΟΛΑΜΒΑΝΗ ΤΗΝ ΕΚΔΙΚΗΣΗ ΤΗΣ

Δεν είχε προφθάσει να φύγει καλά καλά ο Κλαύδιος με τον 'Αδωρ, όταν ήρθε στο σπίτι της άρραβωνιαστικής του ο Μάρκελλος. 'Ηταν χλωμός και ταραγμέ-

νος. Είχε σκεφθί πάλι βαθεία το ζήτημα του 'Χαρίτωνος κι' οι τύψεις του είχαν ξυπνήσει. Φοδόνταν πώς η δική του ή επιπολαιότης ν' αναφέρει στη Βουλπία τ' άστέχαστα λόγια του 'Χαρίτωνος για την έκδικησι που μελετούσε, ήταν ή άφορμή να τον υποπτευθούν. Πάλι έλεγε πως ή σήμη αυτή που είχε άκουσθί από τόσο διαφορετικά μέρη, δεν ήταν δυνατόν να προέρχεται από τη Βουλπία, έστια κι' αν αυτή, σαν γυναίκα φλύαρη, είχε έπανα λάβει τα λόγια του σε καμμία φίλη της. Μά όπωσδήποτε, κατάλαβε πως έπρεπε να την ιδί το ίδιο κιάλας πρωί και να της τονίση κι' άλλη μια φορά πως την παρακαλούσε να μη μιλήσει. Τον υποδέχθηκε μ' ένα ταραγμένο χαμόγελο.

— 'Αγάπη μου, της είπε ο Μάρκελλος έλπιζοντας να την μαλακώσει με τον τρυφερό του τόνο, έπέρασε να σου πώ ότι οι υποψίες σου έκείνες για τον 'Χαρίτονα είναι έντελως άβάσιμες.

— 'Ετσι; έκανε ή Βουλπία ειρωνικά.

— Ναί, μην ειρωνεύσαι, Βουλπία. Είναι άπολύτως βέβαιο πως ο νεαρός έπέρασε τη νύχτα στο σπίτι του.

— Και πως το εξακριβώσες αυτό; ρώτησε σπληνώντάς τον με μάτια φλογερά ή άρραβωνιαστικά του.

— Εδίστασε μια στιγμή ο νέος πριν άποκριθί.

— Πήγα στο σπίτι του, Βουλπία... Ρώτησα... το εξακριβώσα.

— 'Α, πήγες σπίτι του!

— Τα χείλη της έσφιχτηκαν σκληρά, καθώς έπρόφερε σε λίγο παγερά:

— 'Τόσο το καλύτερο γι' αυτόν αν είναι άθώος... Τί μου το λες έμένα; Τί μ' ενδιαφέρει;

— 'Επειδή μου έλεγες, πως τον υποπτεύεσαι, χθές...

— 'Εγέλασε μ' εκείνο το σκληρό της γέλιο.

— 'Ο, παράξενη άρραβωνιαστική μου! 'Εγώ δεν σου μοιάζω... Δεν έχω σκοπό ν' αναμειχθώ στην υπόθεση αυτόν των ξένων... Ούτε και θα βρώ πρόσφασι να πάω σπίτι τους.

— Βουλπία, είπε ο Μάρκελλος χαϊδευτικά. Ζυγώνει ή ημέρα του γάμου μας, κι' έλπίζω ή όριστική μας ένωσις να σου θγάλη αυτές τις κακές υποψίες από την ψυχή... Είναι τόσο φοβερό έγκλημα να ενδιαφέρωμαι γι' αυτούς τους φτωχούς και να μη θέλω να καταστραφούν αν είναι άθώοι;

— 'Ηρθε κοντά του, τον έτύλιξε με τα μελαχροινά της στοργικά μπράτσα, και γέροντας το κεφάλι της, έκόλλησε τα

χείλη της στα δικά του.

— 'Ω, Μάρκελλε, του ψιθύρισε λιγωμένη. Πώς θάθελα να μου μιλάς μοι'αχα γι' αγάπη.

— Της άνταπεδωσε τα χείλια, αν και ή σκέψις του έτρεχε μακριά. 'Επέρασαν κάμπτωση ώρα σ' εκείνη την ένταση που φέρνει ή ύλική αγάπη, όταν δεν όλοκληρώνεται.

— 'Εξύγινε το μεσημέρι, όταν μη-κε στο δωμάτιο ένας δούλος κι' έφώναξε:

— 'Εκατόνταρχε, σε ζητούν.

— Πίσω από το δούλο έρχοταν ένας ύπαλλος του Πραιτόρος.

— 'Εκατόνταρχε Μάρκελλε, είπε ο ανθρωπος αυτός, έχω για σένα μια διαταγή του Πραιτόρος. Διάβασε!

— Έδωσε στον άξιωματικό έναν σφραγισμένο πάπυρο. 'Αδιάφορα τον άνοιξε ο Μάρκελλος και έδιάβασε δυνατά:

— Διαταγή να συλλάβης άμέσως τον 'Χαρίτονα, τον πατέρα του, τη μητέρα του, την αδελφή του, και μίαν 'Ελληνίδα που μένει μαζί τους και όνομάζεται Θεανώ.

— 'Η σημείωσις έπεσε από τα χείρια του. — Μά τους Θεούς!... ψιθύρισε.

— Και εκύτταξε, σαν να μην καταλάβαινε, τον ύπάλληλο και την άρραβωνιαστική του. 'Ο ξένος όμως υποκιλήθηκε κι' έφυγε βουδός.

— 'Η Βουλπία τον εκύτταξε με μισόκλειστα κι' ειρωνικά τα μαύρα της μάτια.

— Γιατί ταραάζεσαι τόσο; του είπε σε λίγο. 'Αφού έψιθυρίστηκε ή κατηγορία, είναι φυσικό να τους συλλάβουν.

— Δεν καταλαβαίνω τίποτα, είπε ο έκατόνταρχος κι' ο ιδρώτας έστρεψε στο μέτωπό του από την αγωνία... Γιατί τους συλλαμβάνουν; Πάει να πη πως έγινε έπίσημη καταγγελία.

— Βέβαια και θάγινε...

— Μά ποιος τους κατηγγέιλε;

— Κάποιος που βρέθηκε να τους κατηγγέιλη, αποκρίθηκε ή Βουλπία, με δικτική ειρωνεία.

— 'Επειτα, γιατί να συλληφθούν όλοι;... Και γιατί να τους συλλάβω έγώ;

— Κάποιος έπρεπε να τους συλλάβει, είπε σιγά ή γυναίκα. Τί θα κάμης τώρα;

— Τι μπορώ να κάμω; ψιθύρισε ο νέος χλωμός. Είναι διαταγή του Πραιτόρος, δεν μπορώ να την άψηφήσω.

— 'Όστε θα πας να τους συλλάβης;

— Και πρέπει να πάω άμέσως κιόλας...

— 'Ω, τους δυστυχισμένους! 'Εγέλασε ή Βουλπία, και το γέλιο της τούφερε ρίγες.

— 'Ω, Μάρκελλε, είπε ή γυναίκα έλα φρά, θάθελα να ιδώ την έκπληξη εκείνης της μικρής, όταν άκούσι τον σκοπό της έπισκέψεώς σου...

— Είσαι σκληρή, Βουλπία, είπε ο Μάρκελλος άνάμεσα από τα δόντια του και δίχως να της πη άλλη λέξη, δίχως να της ρίξει μια ματιά, έφυγε άκαμπτος και σκυθρωπός.

Η ΣΥΛΛΗΨΙΣ

— 'Ηταν μεσημέρι κι' ή μικρή οικογένεια καθόταν στο λιτό της το τραπέζι, όταν ή χτύπησε ή πόρτα του σπιτιού της Ροδόκλειας.

— Πετάχτηκε ο 'Χαρίτων και τα χείλη του έχλώμιασαν.

— Μην ταραάζεσαι, μην κάνης έτσι, του είπε ο Μένων. Μπορεί να μην είναι για σένα.

— 'Αφσε ν' άνοιξω έγώ, είπε ή Ροδόκλεια και σηκώθηκε πρόθυμη.

— Όταν άνοιξε το ίδιο χαρούμενο έπιφώνημα άκούστηκε όπως το πρωί.

— 'Ο Μάρκελλος!

— Όλοι σηκώθηκαν με χαρά, κι' ένας στεναγμός ανακουφίσεως όγκη από όλων τα στήθη. Γιατί «Μάρκελλος» έσήμαινε για τους φτωχούς αυτούς ασφάλεια, και κάτι πάρα πάνω για τη Ροδόκλεια και για τη Θεανώ.

— 'Η Ροδόκλεια, ξεχνώντας τη φυσική της έπιφυλακτικότητα, από τη χαρά της που τον είδε την ώρα αυτή της άνησυχίας, του έφώναξε γελαστή:

— Τρομάξαμε, έκατόνταρχε! Που να φανταστούμε πως θα μās έδινε τη χάρη να έλθης δυο φορές σιμερά!

— Την εκύτταξε. Είχε τόσο όληψη ή ματιά του, που το χαμόγελο έπάγωνε στα χεί-

λη της κοπέλλας.

— Τί τρέχει; ρώτησε κι' ένοιωσε ένα σφίξιμο στην καρδιά.

— Προχώρησε ο Μάρκελλος μέσα στο μικρό άτριο και τους εκύτταξε όλους γύρω, με ματιά θολή.

— Μάρκελλε, είπε ο Μένων σοβαρά. Φέρνεις, καθώς καταλαβαίνω, νέα δυσάρεστα.

— Πές μας, έκατόνταρχε, έφώναξε με αγωνία ή Γλυκερία, πές μας! Μήπως πρόκειται να τον συλλάβουν;

— Τη φυσιογνωμία του άξιωματικού έπέρασε μια όδυνηρή σύσπαισις. Ούτε κι' ο ίδιος δεν θα μπορούσε να φαντασθί πόσον πάνω θάνοιωθε στην έκτέλεσι της σκληρής διαταγής που είχε λάβει. 'Αναστέλλεθαι βαρεία, και διαγόντας το κράνος του, έσκούπισε τον ιδρώτα που έσταζε στο μέτωπό του.

— Μάρκελλε, είπε ή Ροδόκλεια άχνά. Είσαι τόσο παράξενος... Τί συμβαίνει; Γιατί δεν μιλάς; Σαν ναχασες τη λαλιά σου.

— Δεν καταλαβαίνετε; έφώναξε από τομα ο 'Χαρίτων. Θάμαθε πως πρόκειται να με συλλάβουν και διατάζει να μās το πη... Μίλα όμως έλεύθερα, έκατόνταρχε!... Νομίζεις πως θα δειλιάσω, Μια φορά, και ναθάσαι τη φωτιά, θα ήταν δικαιο, αλλά άφού είμαι άθώος, δεν έχω τίποτα να φοβηθώ...

— Μίλα επί τέλους, παιδί μου, παρακάλεσε ή Θεανώ. 'Ετσι μās θασανίζεις χειρότερα...

— Τί να σάς πώ; έκαμε ο Μάρκελλος δίχως να τολμάη να κυττάξη κανένα από τους δυστυχισμένους αυτούς στα μάτια. Τα πράγματα ήρθαν χειρότερα από ό,τι θα μπορούσαμε να προβλέψωμε.

— Πως χειρότερα; ρώτησε ο Μένων. Γίνεται χειρότερο... 'Αν συλλάβουν τον 'Χαρίτονα, τί άλλο χειρότερο μπορούμε να περιμένωμε;

— Πρέπει ναχσετε θάρρος γι' αυτό που θα σάς πώ... άρχισε σιγά ο άξιωματικός.

— Μάρκελλε, ξεφώνισε με ξαφνική αγωνία ή Ροδόκλεια, αν αγαπάς τους θεούς, μη μās θασανίζης πιά.

— Λοιπόν, είπε ο Μάρκελλος με σφιγμένα δόντια, όπλισθήτε με θάρρος κι' άκούστε... Πρόκειται να συλληφθήτε όλοι.

— Σαν να είχε πέσει κεραυνός μέσα στη μικρή οικογένεια, θουάθηκαν όλοι γιό μια στιγμή. Πρώτο άκούστηκε το βογγητό της Γλυκερίας:

— Δυστυχία! Δυστυχία!

— Και γιατί; έφώναξε ή Θεανώ. Αυτό είναι άπάνθρωπο. Κι' αν είχε βάλει την πυρκαϊά ο 'Χαρίτων, τί φταίνει ό άλλος, τί φταίει ή μητέρα του, τί φταίει ή Ροδόκλεια;

— Δεν πιστεύω να συλλάβουν και τη Ροδόκλεια; ρώτησε ο 'Χαρίτων με μάτια σκοτεινά.

— 'Ενοιωσε ο έκατόνταρχος τα μάτια της κοπέλλας κορφωμένα έπάνω του ίκετευτικά, σά να έπρόκειτο αυτός εκείνη τη στιγμή ν' άποφασίση.

— Του ήρθε ν' άγκαλιάση τη μικρή, να την σφίξει στοργικά στο στήθος του και να της ψιθυρίση άνάμεσα σε φίλια:

— Δεν έχεις τίποτα να φοβηθής... 'Εγώ είμαι κοντά σου.

— Μά αυτό θα ήταν ψέμα, κι' ή έλπίδα που θα της έδινε για μια στιγμή, θα της εμεγάλωνε άργότερα τον καύμό. Προτίμησε ν' άποκριθί, λοιπόν, με στεγνή φωνή:

— Και τη Ροδόκλεια!

— Φοβήθηκε μήπως έσπαυσε σε κλάμα τα ή κοπέλλα. Όταν όμως άποφάσισε να την κυττάξη, παραξενεύτηκε για το θάρρος που έδειχνε ή παιδικιάτη φυσιογνωμία της.

— 'Η Θεανώ είχε περάσει τα χείρια της γύρω στο λυγερό κορμί της κοπέλλας, κι' ή μικρή έλεγε:

— 'Ενωιας σου, Θεανώ, δεν θα δειλιάσω. Μεύμαθε πως πρέπει να υποφέρη ο άνθρωπος τις συμφορές. Κι' ο Ναζωραίος σταυρώθηκε άδικα... Μη με λυπόσαστε έμένα περισσότερο από τούς άλλους. Για-

τί; 'Εγώ έσας συλλογίζομαι...

— Είχε μίαν υπερκόσμια λάμψη το διάφανο πρόσωπό της καθώς μιλούσε έτοι. Μέσα στον κατάλευκο χιτώνα της, με τα έσθαθα της τα μαλλιά, φαινόταν ένα τσμα όλο σχεδόν, μια από τις σιθιρίες μορφές που έπλασαν οι ποιηται στη φαντασία τους.

— 'Αχ, Ροδόκλεια! είπε ο Μάρκελλος. 'Ο Θεός που σούμαθε να λατρεύς ή Θεανώ, θα εινε πολύ ίσχυρός για να σου δίνη αυτό το θάρρος.

— Πριν προφθάση ν' άποκριθί ή κοπέλλα, άκούστηκε στριγγό το γέλιο του 'Χαρίτωνος.

— 'Ο Θεός! Σάμπως υπάρχει κανένας Θεός!... Το πιστεύεις αυτό που λες, έκατόνταρχε;... Κι' αν υπάρχουν Θεοί, τώχουν ρίξει στον ύπνο και δεν βλέπουν τί γίνεται εδώ κάτω...

— Μην άπελπίζεσαι, παιδί μου, είπε μαλακά ή Θεανώ. Κατηγορία δεν θα πη καταδική... 'Ο Μάρκελλος θα φροντίση όσο μπορεί... Κι' εγώ ή δύστυχη, αν και είμαι ένω σκυληκι εδώ, θα προσπαθήσω...

— 'Εσύ; έκαμε ο Μάρκελλος.

ΣΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ: 'Η συνέχεια...

ΤΟ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑΚΙ ΣΑΣ ΤΟΥ ΕΝΟΣ ΛΕΠΤΟΥ

ΔΥΟ ΣΤΡΑΤΙΩΤΕΣ

— 'Από πολλά χρόνια τώρα, συναντιόνταν κάθε βράδυ κι' οι δυο τους, στην ίδια ταβέρνα, κι' όμως ούτε το κρασί δεν τους έκανε ποτέ να πιάσουν κουβέντα. 'Εκαθόνταν πάντα στην ίδια θέσι και καθένας τους δουζόταν στις σκέψεις του. Είχε ο καθένας τον πάνο του, τον πάνο του τον παντοτεινό που έχουν όλοι οι άνθρωποι της ταβέρνας. 'Ο ένας είχε χάσει τους γονείς του κι' έμεινε μονάχος στον κόσμο. 'Ο άλλος εργαζόταν, κι' απ' τα χείρια του ζούσαν ή μητέρα του και ή αδελφή του.

— 'Ετσι περνούσαν τα χρόνια, όποτε, τώρα με τον πόλεμο έκλήθησαν να πολεμήσουν μια φορά ακόμα για την πατρίδα. Την άλλη μέρα κίολας εντυθηκαν ή στρατιωτική τους στολή κι' ήταν έτοιμοι να φύγουν για το μέτωπο. Το ίδιο βράδυ, συναντήθηκαν, ντυμένοι στρατιωτικά, στην ταβέρνα. 'Εκάθονσαν καθένας στο δικό του τραπέζι κι' έμειναν σιωπηλοί κάμπτωση ώρα κυττάοντας παράξενα ο ένας τον άλλον. Σε μια στιγμή, σηκώθηκε ο ένας και ήρθε και κάθισε στο τραπέζι του άλλου:

— Φεύγεις αύριο για το μέτωπο; 'Ο άλλος κατέβασε το κεφάλι του.

— Κι' εγώ θα φύγω.

— Λοιπόν; Και θέ λυπάσαι γι' αυτό;

— 'Όχι, άφού πρόκειται για την 'Ελλάδα. Μά ούτε κι' έχω κανένα λόγο για να λυπάμαι γι' αυτό. 'Αν σκοταθώ, κανείς δεν θα κλάψη για μένα... 'Εδίδα!

— Και στα Τύρναβα!

— Δεν είπαν τίποτα άλλο. 'Εχαίρετήθηκαν, κι' άργότερα άποχωρίστηκαν.

— Την άλλη μέρα, ο ένας έχοντας από τη μια μεριά ή μητέρα του και από την άλλη την αδελφή του, που τον συνάδεναν με συγκίνηση, έβγαλε στο σταθμό, όπου διέκρινε τον φίλο του της ταβέρνας να περιμένη ώχρος να μπει στο τραίνο. Τον έπλησιασε και του έούστησε τούς δικούς του.

— 'Εγώ δεν έχω κανένα, είπε με παράπονο εκείνος.

— Γιατί το λες αυτό, παιδί μου, είπε ή μητέρα. 'Ο γιός μου μās μιλάσε χθές βράδυ για σένα κι' όμολογώ πως σε πόνεσα σαν να ήσουν και σύ παιδί μου. 'Εχω έναν γιό που φεύγει για το μέτωπο, κι' αν ήταν ακόμα να ήξερα πως έχω δυο παιδιά να πολεμούν για την πατρίδα, αυτό θα μ' έκανε διπλά χαρούμενη.

— Και φιλοντάς τον στο μέτωπο έπρόσθεσε γλυκά:

— Θα μπορούσες να μου γράφης, σαν στη μητέρα του.

— Το τραίνο έσφύριζε. 'Αποχαίρετήθηκαν όλοι και οι δυο στρατιώτες ανέβηκαν στο δαγόνι.

— Μάνα και κόρη έβγαλαν τα μαντήλια τους κι' όταν το τραίνο ξεκίνησε, τα έκινησαν σ' άποχαίρετισμό, ένω μια φωνή σταθερή, ήρεμη, άκούστηκε από τα χείλη τους:

— Στο καλό, και με τη νίκη!

Γ. ΝΑΞΟΣ

Η ΕΥΖΩΝΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

2ο γραμμα από το μέτωπο

'Ο Γιάννος στην Παγώνα

'Αξιουλάτρηφτε Παγώνα μ'—

Σοί άσπάζομαι.

Το 'Ηβζουνάκι' σ' μην το φοβάσαι! Εί (νε δράχους!

Με έφιβολόγ'χ' νυχθημερόν δοξάζομαι κι' έγινα περιόητος Φρατελλομάχους!

Δεν δύναμαι να σ' γράψω λεπτομέρειες, πλην μάζε ότι πάντα προχωρώ, και τους φρατέλλους τούς σουλού στίς (κατωφέρειες,

σ' έπίπεδον λασπώδες και όγρό...

Είδον στρατεύματά των φυεγαλέα, παγώνα στίς ραχίς ώσπερ ελάφους, Νυχθημερόν αλλάζουμε... σκελές λόγω... της ύβραςίας του ελάφους.

'Εχω αίχμαλωτίσει με χωρίς έμπόδια, και τρεις φασίστες θαμνοφόρους με γα (λόνια

και τούς κατέσχον τα πολεμοφόδια, ήγουν... μεθαύριον σοί στέλλω μακαρόνια.

Σοί έχω γράψ' ότι θα λάβης και μια κό (τα,

ένδέχεται όμως ν' άργήση απ' το Βόλο, ίσως εισέλθ' εις πλοίον με σδυσμένα φώτα για ν' άποφύγη τον Ιταλικό τον στόλο

Πάντως, θα φθάσ' ή κότα σ' έσφαλώς— Αυτό ύπ' όφιν ένδομύχως τώχω,—

έκτός εάν κανείς άεροπόρος 'Ιταλός της κάνη, τον «κόκορα» και την διαλέξ' (...για στόχο.

Σύ, εν 'Αθήναις, πρόσεχε καλώς, τα λόγια μου και τ' ανακοινωθέντα, της γειτονίσης σου ο γιός σου (μουρλος

να μη σ' άρχέψ' εν ώρα σκότους τη γλυ (κοκουέγντα.

Είς το ύπόγειον εκείνο καταφύγιον, μην πās κοντά τ' και όμιλεις με γλυκα (σμόν.

Να παίρνης σπύρτα κι' ένα κρηοπήγιον, και μόλις σε κοντέψ'... βάρει συναγερόν,

και μίλα τον μετά περιφρονήσεως για να μην προκαλής έπιθυμία, κι' ιδών το «ντικολτε» σου μετά συγκινή (σεως

ζυγώση στα «δεσποζόντα σημείω» σ'.

'Εγώ, ένταύθα εξακολουθώ «θούρ στον πα (τσά»

έπιδεξίως χειριζόμενος τα όπλα και διάζομαι με μπά στην Κοριτά, ίσως εν Κορυτσά εύρω και λίγα... κορ (τσόπ'λα.

'Αλλά, εσύ, πιστή να μείνης έπαιτώ, άφού έβάλας στοίχημα στην 'Ελσεσσώνα ότι ζευγάρι θα γινούμε ταιριαστό

ού 'Γιάννος ού λεβέντης κι' ή Παγώνα.

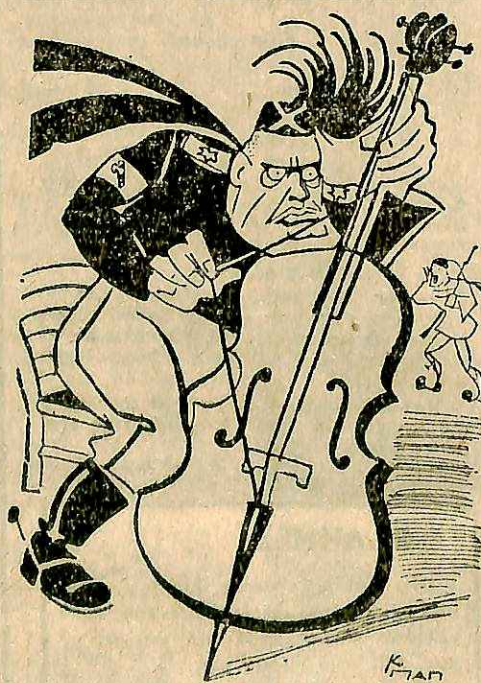
Λοιπόν φυλάζον από το μορφόπαιδο, αλλά τ, σαν θάρρώ αυτού υπερφάνως, τη φιλία σας θα κάνω Ιταλικό στρατό (πεδο!

Ταύτα και μένω, ού μνηστήρ σου

Γιάννος

— Όσοι δεν εύρίσκεσθε εις το μέτωπον έχετε ένα όπλον για να πολεμήσετε τον έπιδρομέα. Το όπλον αυτό είναι τα Κρατικά Λαχεία που περιθάλπουν τας οικογενείας των μαχομένων πολεμιτών και έπισχύνουν τον ήρωϊκό μας Στόλον.

— 'Ελληνες, διπλασιάσατε την κυκλοφορίαν του 'Εθνικού Λαχείου και του Λαχείου του Στόλου.

— 'Ο τ σ ο λ ι α ς (στον 'Ιταλό Γορίλλα): — Άουα! Μά... χορδες δεν δάφονται αωγα!

Η ζωή μας είχε θέατρο

Συζητήσεις ΣΤΟΝ ΚΗΠΟ

Υπό ΧΡ. Κ. ΧΑΙΡΟΠΟΥΛΟΥ

«Ένας ωραϊότερος φθινοπωρινός κήπος. Τα λουλούδια, έν' απαρτίς, κουνούν τα κεφάλια τους δεξιά κι' αριστερά. Σε μία γωνιά, ο ανεμόμυλος γυρίζει τα φτερά του, τροφοδοτώντας το υπεζόχο που πινιγμένο μέσ' στις μπαζάνες. Ένα πράσινο ποτιστήρι μένει σιωπηλό κι' άμετοχο στο πρωινό κέφι. Ο ήλιος από ψηλά στέλνει τις ακτίνες του να χαί δέχονται το παρτέρι με ανοξιάτικη έπιμονη. Φθινόπωρο μόνο στο καλλαντάρι, καθόλου στον κήπο».

ΜΙΑ ΝΤΑΛΙΑ (ψηλοπερήφανη, ηλικίας δύο ωρών —είδος αεροδυναμικής Κάθριν της 5ης σελίδας): Προσυχία και άηδία! ΕΝΑΣ ΜΕΝΕΞΕΣ (μικρός, καινούργιος, άβγατος κι' άπειρος στα ζητήματα της ζωής και των λουλουδιών): Για ποιο πράγμα μιλάτε;

Η ΝΤΑΛΙΑ: Έσ' είσαι πιστιρίκος... Δεν καταλαβαίνεις...

Ο ΜΕΝΕΞΕΣ (δειλά): Κι' όμως...

ΕΝΑ ΦΟΥΝΤΩΤΟ ΧΡΥΣΑΝΘΕΜΟ (γεμάτο κουφότητα): Οί μικροί δεν άνακατεύονται στις συζητήσεις των μεγάλων...

Η ΝΤΑΛΙΑ (συνεχίζει, και όλοκληρώσει τη σκέψη της): Όλος ο κόσμος ντυθήκε δροϊμόμορφα και περπατάει με παράξενο ρυθμικό δόγμα...

ΜΙΑ ΚΛΗΜΑΤΑΡΙΑ (πολύπειρη): Είναι στρατιώτες...

Ο ΜΕΝΕΞΕΣ: Τί θα πή «στρατιώτες»; Η ΚΛΗΜΑΤΑΡΙΑ (μέ επίεικεια): Είναι πόλεμος, μικρέ!

ΤΟ ΧΡΥΣΑΝΘΕΜΟ: Μας φωτίσεις...

Τί θα πή πόλεμος;

Η ΚΛΗΜΑΤΑΡΙΑ: Νά, δεν καταλάβατε πως κάτι συμβαίνει;

Η ΝΤΑΛΙΑ: Όο περβολάρης έχει μία δομάδα να μάς ποτίση...

Η ΚΛΗΜΑΤΑΡΙΑ: Έφυγε για το μέτωπο...

Νά ένα άστρο! Τί λέω; Άστρο;... Ένας πραγματικός κομήτης!... Ξεπήδησε από το συννεφιασμένο στερέωμα των ρωσικών στεππών, διάσχισε με καταπληκτική ταχύτητα την Γερμανία και σταμάτησε λίγο στο ηλιόλουστο στούντιο της Καλιφορνιας. Άπ' εκεί έβανκοντίζεσαι στο Παρίσι, σέρνοντας πίσω του άντιούρως μία δημοτικότητα ίκανη να άναστατώση όλες τις καίσιμες άξίες, να έκθρονισή μία Γκρέτα Γκάρμπο, μία Μάρλεν Ντήτριχ και μία Κάθριν Χέμπουργκ.

Τήν Άννα Στέν την άνεκάλυψε στο Βερολίνο ο Σάμουελ Γκόλντμουντ και την έκάλεσε άμέσως στο Χόλλυγουντ. Τήν έκλεισε μέσα σε μία ύπεροχη δίλλα της Σάντα... Μόνικα και την παρέδωσε στα χέρια δύο καθηγητών της, άγγλικής. Έπειτα δέ από λίγο καιρό, μόλις έκρινε καλύτερη την στιγμή, την έβαλε να γυρίση την «Νανά»... Τήν «Νανά» που έπωθαλμιούσε η Μάρλεν, την «Νανά» όπου η Μάε Γουόστ ήλπιζε ίσως να κόψη ένα ρόλο στο σκαρί της!

Ποιά είνε λοιπόν η γιγαντίσσα αυτή που παραγκώνισε τέτοιες άξίες; Άς άφήσωμε όμως την ίδια την Άννα Στέν να μάς άφηγήθ' την ζωή της.

«Είνε πολύ δύσκολο να γράψω κανείς την αυτοβιογραφία του, πιστέμετέ με, γράφει ένα σωρό πράγματα και όμως δεν μένει ικανοποιημένος. Άπό πού να άρχισή κανείς και πού να τελειώσει; Η ζωή, τουλάχιστον η δική μου, ήταν μία διαρκής περιπέτεια και δεν τό κρύβω ότι άγωνίστηκα πάρα πολύ για να φθάσω εκεί όπου είμαι σήμερα και να ζω μία άνετη ζωή. Είμαι χωρίς υπέρβαλες ο άσπρη του Χόλλυγουντ που υπέφερε περισσότερο στη ζωή του.

Γεννήθηκα στο Κίεβο της Ρωσίας την 20ήν Φεβρουαρίου του 1906. Μπορεί να πή κανείς ότι ούτε και η μητέρα μου κατάλαβε πως μ' έγέννησε... Ήταν υπέρπαιδα και ο άφέντης της ήταν ένας ευγενής Ρώσος. Ο πατέρας μου ήταν γκαρσόνι και πέθανε σε μερικά χρόνια.

Τήν εποχήν εκείνη έξοπάσε και ο πόλεμος. Όλος ο κόσμος έφυγε για το μέτωπο. Για κακή μας τύχη ο άφέντης της μητέρας μου ήταν στρατιώτης. Έκλεισε λοιπόν το σπίτι του.

Ο ΜΕΝΕΞΕΣ: Ποιό είν' αυτό το μέτωπο...

Η ΝΤΑΛΙΑ: Σιωπή, έσ'ό, θλάξ! ΤΟ ΧΡΥΣΑΝΘΕΜΟ: Κι' ο κύριος δεν ήρθε από προχθές να με μυρίση... Περίεργο!

Η ΚΛΗΜΑΤΑΡΙΑ: Έφυγε κι' αυτός... Ο ΜΕΝΕΞΕΣ: Μα πού πάν όλοι;

Η ΚΛΗΜΑΤΑΡΙΑ: Στο μέτωπο, μικρέ μ'ν' στο ξειάνα... Στόν πόλεμο... Πάνε να πολεήσουν...

ΤΟ ΧΡΥΣΑΝΘΕΜΟ: Έχεις την καλώςήν να μάς εξηγήσης τί σημαίνουν όλ' αυτά...

Η ΚΛΗΜΑΤΑΡΙΑ: Νά, ο τόπος μας, οι άνθρωποι του δηλαδή, έχουνε πόλεμο με τους ανθρώπους ενός άλλου, γειτονικού τόπου... Οί δεύτεροι αυτοί ξεκίνησαν να καταλάβουν τη χώρα που γεννηθήκαμε, που άυθισαμε, που βγάλαμε φύλλα, λουλούδια, και καρπούς...

Ο ΜΕΝΕΞΕΣ: Τί θα πή ενά καταλάβουν...

Η ΚΛΗΜΑΤΑΡΙΑ: Θα πή να πατήσουνε το χώμα αυτό, να γκρεμίσουνε, να κάψουνε, να υποδουλώσουν...

Ο ΜΕΝΕΞΕΣ (έκπληκτος): Όλ' αυτά είν' άνεξήγητα...

ΤΟ ΧΡΥΣΑΝΘΕΜΟ (νεύριασμένο): Έσ'ό δεν είνε δυνατόν να καταλάβης ποτέ... Άσε, τουλάχιστον, έμας να καταλάβωμε...

Η ΚΛΗΜΑΤΑΡΙΑ: Ξεκίνησαν, λοιπόν, απ' τα μακρινά μέρη της χώρας τους, τα σύνορα, όπως τα λένε, για κάτω... Οί άνθρωποι όμως που ζούνε σ' αυτό τον τόπο, κάτω απ' αυτό τον ούρανό, μέσα σ' αυτό το περιβάλλον, άπεφασίσανε ν' άντισταθούν. Φορέσανε, λοιπόν, τα στρατιωτικά τους, και τ'αβήσανε να τους σταματήσουνε...

ΤΟ ΧΡΥΣΑΝΘΕΜΟ: Μ' αυτό είνε φοβερό κακό. Δεν θα σταματήσει ποτέ;

ANNA STEN

βίωξε όλες τις υπηρέτριες για να μη τον κλέψουν και φύγει κι' αυτός για το μέτωπο. Έτσι η μητέρα μου έμεινε χωρίς δουλειά. Έγώ τότε θέλησα να κάνω κάτι. Άρχισα λοιπόν να πω, λω ήλλα, γυρίζοντας δυπόλυτη στους δρόμους του Κίεβου. Η όμορφη μου τραβούσε τους διαβάτας και σταματούσαν για να άγοράσουν τα ήλλα μου. Έτσι άρχισα να ζούμε πιο καλά και να τρώμε και τις επτά ημέρες της έβδομάδας. Ήμουν υπερβολικά χαρούμενη γι' αυτό.

Μία μέρα με φώναξε μία εξορμητική άρσικα κυρία για να άγοράση ήλλα. Την συνάδευε ένας ήλικιωμένος κύριος. Όταν με είδαν από κοντά, η άρσικα άγνοαστα μου έζήτησε το όνομα μου. —Άννιούσκα Πετρόβνα Στένκοι! Της άπήνησα.

—Κύτταξε τί χαριτωμένο προσωπάκι έχει! άκανε η κυρία. Θα γινόταν μία πρώτη τάξως θεατρίνα.

Χωρίς να καταδεχθ' να με κυττάξη, ο ήλικιωμένος κύριος έγέλασε ειρωνικά και τής έπε: —Σε κάθε άλήτσια που βλέπεις, άγαπητή μου φίλη, έχεις τη μανία να νομίζεις ότι άνε, κάλψες ένα καινούργιο ταλέντο.

Και έναγέλασε. Έμένα δοώκωσαν τα μάτια μου. Ήμουν μία άλήτσια, επειδή έγύριζα στους δρόμους του Κίεβου και πουλούσα ήλλα. Η άρσικα κυρία με πορηγόρησε όμως με μερικά γλυκά λόγια. Πάντας έγώ άρχισα να σκέπτομαι ότι μπορούσα να κάνω κάτι καλύτερο από το να πουλά ήλλα. Ποιός όμως θα μπορούσε να με

Η ΚΛΗΜΑΤΑΡΙΑ (μέ πεποίθησι): Θα σταματήσει, με τη βοήθεια του Θεού... Θα σταματήσει, όταν οι άνθρωποι πεισθούν ότι η έλευθερία είν' ένα αγαθό άτιμήτο, σαν τον ήλιο, σαν τον αέρα... Ότι απ' τη σκλαβιά, καλύτερος είν' ο θάνατος, όπως για τα λουλούδια, καλύτερο να μαρμάρουνε στις ρίζες τους, παρά να πεθαίνουν άδοξα, έστω και μέσα στα πιο διαφανή κρυστάλλινα βάζα... Ο άνθρωπος είν' άπληστος: άφού υποδουλώση τα ζωα, τα λουλούδια, τις ένέργειες όλες της φύσεως, γυρεύε, στο τέλος, να υποδουλώσει και τον άνθρωπο τον ίδιο! Εκεί όμως τα βρίσκει μπαστρώνια: Ο άνθρωπος έσ' υποδουλώνεται ποτέ!... Η ψυχή του ή άνήσυχη είν' άδύνατο ν' άλυσσασθεθή, κι' άδύνατο να μείνη δέσμια! Τα φτερά του, χτυπάνε πάντα ήρωικά κι' έινε φτερά άλιγιστα, πιο άλύγιστα κι' απ' τα φτερά των τεράτων που σκερπίζουν από ψηλά το θάνατο...

ΤΟ ΚΟΚΚΙΝΟ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟ (σιγά, γλυκά, επίδηλτικά): Ξέχασες να προσθέσης κάτι: Στόν τόπο αυτό που βρίσκόμαστε, η έλευθερία άκούσα να λένε πως έινε μεγαλύτερο αγαθό κι' απ' τον ήλιο, κι' απ' τον άέρα... Και οι άνθρωποι προτιμάνε τα άδύνα απ' τις άνέσεις, τις περιπέτειες απ' την ήσυχία, το θάνατο απ' τη ζωή —όταν οι άνέσεις ή ήσυχία, ή ζωή, πλαισιώνονται από τη δουλειά... Ξέχασες άκόμα να τους δείξης κι' αυτό... (Όλα τα λουλούδια, κι' η κληματαριά, στρίβουνε τα κεφάλια τους προς το μέρος που τους δείχνει το κόκκινο τριαντάφυλλο, κι' άντικρύζουνε, μακουά, ψηλά, πνιγμένα μέσα στις άχνες γάζες του φθινοπωρινικού πρωού, κάποια θαμπά μάρμαρα).

Ο ΜΕΝΕΞΕΣ: Τί είν' αυτό;...

ΤΟ ΚΟΚΚΙΝΟ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟ: Μαθ φαίνεται πως το λένε Παρθενώνα... Κι' οι άνθρωποι του τόπου αυτού τον έχουνε για σύμβολο παλληκαριάς και περηφάνειας... Έχουν όρκισθ' ότι δέ θα τον πάρη πια κανένας... (Τα λουλούδια κουνάνε τα κεφάλια τους συλλογισμένα. Ο κήπος συνεχίζει την άμέριμνη γαλήνη του, μέσ' στον όλεθρο μπρον ήλιο, για να υπογραμμίζει πως είνε δυνατόν να ύπάρχη άνσις και μέσα στο φθινόπωρο, και μέσα στο χειμώνα).

ΧΡ. Κ. ΧΑΙΡΟΠΟΥΛΟΣ

Βοήθησι: Στο Κίεβο δεν έγνώριζα κανένα.

Μία μέρα, ενώ περνούσα από ένα κεντρικό δρόμο άντίκρυσα τ'α γραφεία μίας κινηματογραφικής εταιρείας. Χωρίς κι' έγώ να ξέρω τί κανω, μπήκα μέσα και έζήτησα τόν διευθυντή. Σι λίγο παρουσιάζόταν ένας κύριος ο όποιος μ'ρωτούσε τί τον θέλω.

—Έπιθυμώ πολύ να παίξω στόν κινηματογράφο! τού είπα.

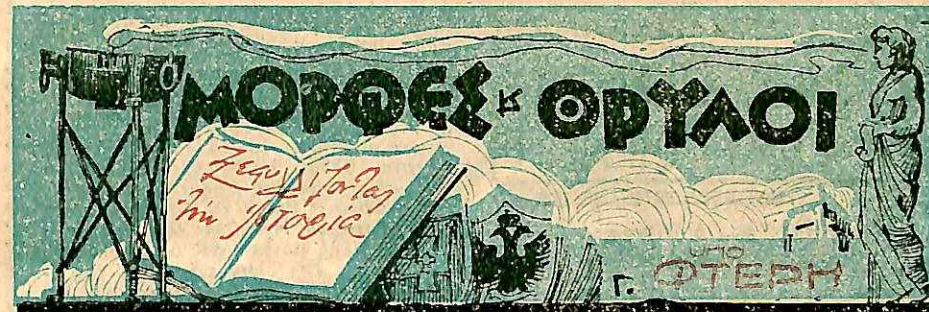
Τήν ίδια στιγμή τον έπλησισε ένας άλλος κύριος που είχε παρακολουθήσει από μακριά την σκηνή και τού έπε: —Άφσέ την σε μένα. Θα σου την κάνω ξεφτερί. Έχει όμορφο προσωπάκι, κατάλληλο γιό κινηματογράφο!

Ο δεύτερος αυτός κύριος ήταν ο Ίτακίνφ, ο μεγάλος ήθοποιός. Έπί έξη μήνες λοιπόν παρηκολούθησα τα μαθήματα του μεγάλου φίλου μου. Έπειτα τόν άφσα μία μέρα και έφυγα για την Μόσχα. Ήθελα να παίξω στο θέατρο και παράγματι κατάρθωσα να προσληφθ' στο «Πρόεκτουλτα» και να άρχισω να παίξω μικρούς ρόλους.

Το 1928 έφυγα για την Γερμανία. Ήμουν πίο πολύ γνωστή, είχα γυρίσει το «Σάλο Μορτάλε», το «Θορύβος» και τούς «Αβελφούς Καραμαζώφ». Το τελευταίο αυτό φιλμ με έκανε διάσημη. Άρχισα να λαβαίνω σωρό γράμματα από τους θαμωστάς μου, και άναγκάστηκα να πάρω δύο γραμμάτις για την άλληλογραφία μου.

Τήν εποχήν εκείνη άκριδώς ήλθε στο Βερολίνο ο Σάμουελ Γκόλντμουντ και με πήρε μαζί του στο Χόλλυγουντ. Με υπέκρινε να μάθω τα άγγλικά κλείνοντας με σε μία δίλλα της Σάντα Μόνικα. Τότε με παρέλαβαν οι διαφημιστάι τόν «Ηνωμένων Καλλιτεχνών», μου έφόρτωσαν ένα σωρό δραματικές περιπέτειες και με έκαναν μία από τις πιο επικίνδυνες μοιραίς γυναίκες του Χόλλυγουντ. Έγώ όμως δεν ξεχώρι ποτέ τον καιρό που πουλούσα ήλλα στους δρόμους.

Λ. ΔΕΠΟΛΛΑΣ

ΕΝΑΣ ΔΟΝΖΟΥΑΝΣΤΟ ΒΥΖΑΝΤΙΟ

Ο αυτοκράτωρ, ο Μανουήλ Κομνηνός, έκάλεσε εκείνο το πρωί τόν πρωτοπαύκα θάρσιο και τού έφώνασε θυμωμένος:

—Άν ήταν για τη δική μου ασφάλεια, θα τόν συγχωρούσα και τώρα, όπως τόν έσυγχώρησα τόσες φορές. Άλλά έδώ πρόκειται για την ασφάλεια της αυτοκρατορίας. Οί σχέςεις του με τους Ούγγρους δεν μ' άρέσουν καθόλου, για να μην άναφέρω τα άλλα του σκάνδαλα.

—Ο Αύγουστος μιλά για τόν Άνδρόνικο, τόν εξάδελφό του.

—Ποιός άλλος έχει προκαλέσει τόσα σκάνδαλα στην Κωνσταντινούπολη;

—Ο Αύγουστος άς φανή, όπως πάντοτε, γενναίόψυχος και τώρα.

—Νά τόν συγχωρήσω; ρώτησε άπότομα ο Αυτοκράτωρ.

—Είνε Κομνηνός παρετήρησε ο πρωτοσπαθάρσιος. Ψηλός έξη πόδια, ώραιος, με καλούς τρόπους και με μεγάλη μόρφωση. Κοντά του, όλοι οι άλλοι φαίνονται άνθρωποι άσήμαντοι, άξεστοι και κοινοί.

—Τόν έχω συγχωρήσει είκοσι φορές το όλιγώτερο. Άρκετά. Πέφτει μέσα σ' όλες τις έρωτικές περιπέτειες σαν ένα άλογο που κανένας δεν μπορεί να τό συγκρατήσει. Περιφρονεί την κοινή γνώμη, άδιαφορεί για τις κοινωνικές συνήθειες, δεν σέβεται τίποτε. Έμεις οι δύο, όπως ξέρει όλος ο κόσμος, έμεγαλώσαμε μαζί. Γι' αυτό τού έδειξα πάντα τόση έπείε. Κι'αυτά τώρα είμαι υποχρεωμένος να τόν χτυπήσω. Διατάσσω να συλληφθ'.

—Και πού να τόν οδηγώμε; ρώτησε ο πρωτοσπαθάρσιος, βλέποντας πως ήταν δλωσδιόλου μάταιη κάθε προσπάθεια για να τ' άλλαξη τη γνώμη.

—Μέσα σ' έναν από τους πύργους του μεγάλου παλατιού. Και να διατάξης να τόν έπιτηρούν με τη μεγαλύτερη άυστηρότητα.

Έτσι έγινε. Και σ' αυτό τόν πύργο έμεινε ο Άνδρόνικος ο Κομνηνός, ο πιο περιπετειώδης Δον Ζουάν της Βυζαντινής Ιστορίας, που γεμίζει με τους έρωτές του και με τις αποδράσεις του μιαν όλόκληρη εποχή.

★

Μέσα στη φυλακή κυκλοφορούσε έλεύθερα ένας μικρός υπηρέτης, πού τόν έχρησιμοποιούσαν για διάφορες δουλειές. Ο Άνδρόνικος δεν άργει να καταλάβη πως αυτός μπορούσε να γίνει ο σωτήρας του. Συνεννοείται μαζί του, τόν βάζει να τού φτιάξ' άντικειδία και ένα βραδυ, μόλις σουρουπώσε, βάζει μπροστά το σχέδιο του. Άνοιγει την πόρτα τού κελιού και περνά στην αύλη χωρίς να τόν προσέξ' κανένας. Είνε έλεύθερος. Η καλύτερα βρίσκεται στο δρόμο της έλευθερίας.

Πέφτει μπρούμυτα μέσα στο ψηλό χορτάρι που είνε φυτρωμένο στην αύλη και κατά τα μεσάνυχτα, βλέποντας πως ή άπουσία του δεν παρετηρήθη από τούς δεσμοφύλακες, προχωρεί. Κάτω από τόν άπότομο τοίχο άρχίζει ή θάλασσα του Μαρμαρά. Δένει το σχοινί, πιάνεται έπάνω του και γλιστρά μέσα στο σκοτάδι. Ένα καίκι τόν περιμένει στην άκρογιαλιά.

Πάει να πλησιάση, αλλά την ίδια στιγμή τόν σταματούν. Είνε οι φρουροί της

ακτής, πού από τόν καιρό της δολοφονίας του Νικηφόρου Φωκά από τόν Τσιμισκή, έχουν την έντολη να μην αφήσουν κανένα πλεούμενο να περάση μπροστά από τόν αυτοκρατορικό παλάτι. Κι' αυτό το είχε λησμενύσει ο Άνδρόνικος. Οί στρατιώτες τόν πιάνουν.

—Ποιός είσαι; τόν έρωτούν. Πώς δρέθηκες έδώ τέτοια ώρα;

—Είμαι ένας σκλάβος, άπαντά με έτοιμότητα. Κατάρθωσα να τό σκάσω από τη φυλακή. Σας ίκετώ, μη με έμποδίσετε. Συλλογιστήτε τί με περιμένει, άν ο κύριός μου με δάλη ξανά στο χέρι του.

Στα πόδια του είχε άκόμη σίδερα, αλλά μπορούσε να τά σέρνι, γιατί ήτανε εξαιρετικά δυνατός. Και μιλούσε τα ελληνικά όπως οι βάρβαροι.

—Πήγαινε, τού είπαν οι στρατιώτες, βρίσκοντας πως δεν αξίζει να δοθ' με γαλύτερη σημασία σ' αυτό το έπεισόδιο.

Οί άνθρωποι πού τόν έπερίμεναν στο καίκι, τού κόβουν τα σίδερα. Έπειτα, παραπλέοντας τα μουράγια, φτάνουν στο Έπατούργιο, το ξεπρνάνε και άπεβιβάζονται στην ακτή. Εκεί ο Άνδρόνικος βρίσκει ό,τι χρειαζόταν: Ένα βαυμάσιο άλογο. Το καβαλλάει και χάνεται, μακριά από την Κωνσταντινούπολη, άναζητώντας την έλευθερία.

Φτάνει στην Άγχίαλο, στη Μαύρη Θάλασσα κι' είνε έτοιμος να περάση τα σύνορα, για να ζητήσει καταφύγιο στην αύλη του Ρώσου μεγιστάνος Γιαροσλάβου, αλλά έσπευσε να άναγνωρίζουν μερικοί δάσχοι σπάνιες και τόν παραδίνουν στους

άνθρώπους του Μανουήλ. Στο δρόμο, γυρίζοντας στην Κωνσταντινούπολη, ξεγελά τη συνοδεία του και περνά στο βασίλειο του Γιαροσλάβου.

Ήταν ακριβώς ή στιγμή πού τόν Ουζζάντιο ζαναρχίζε τόν πόλεμο με την Ουγγαρία και ο Αυτοκράτωρ έκρινε πως δεν ήταν καθόλου καλό ν' αφήση κοντά στους Ρώσους έναν τόσο επικίνδυνο άντίπαλο, σαν τόν Άνδρόνικο. Τού έδωσε χαρί. Έκείνος τόν έδεχθη κι' έγύρισε στην Κωνσταντινούπολη, αλλά χωρίς να μείνη ήσυχος ούτε αυτή τη φορά. Συνωμοτούσε. Ο Μανουήλ τόν έστειλε στην Κιλικία, για να αναλάβη μία στρατιωτική διοίκηση.

Έδώ τοποθετείται το περίφημο είδύλ. Λιό του με τη Φιλίππη της Αντιοχείας, άδελφή της Αυτοκρατειρας, πού για την όμορφη της μέλουσε όλη η Άνατολή.

Ο Άνδρόνικος έβαλε στο μυαλό του να τήν κατακτήση, όχι μόνο για τόν έγοήτεψε ή όμορφη της, αλλά γιατί ήθελε έτσι να έκδικηθ' την αυτοκράτειρα.

Φορώντας, κατά τη συνήθεια του, τις άραιότερες στολές και συνοδευόμενος άπό μια φανταστική ακολουθία, έπερνούσε κάτω από τα παράθυρα της Φιλίππης, με την άπόφαση να τήν κάμη δική του το γρηγορώτερο. Η νέα πριγκίπισσα δεν μπόρεσε καθόλου ν' άντισταθ' στη στενή του πολιορκία. Τόν άγάπησε μάλιστα.

Ο Μανουήλ, μόλις έφτασαν τα νέα εις την Κωνσταντινούπολη, έγινε θηρίο μαζί του. Το ίδιο κι' η αυτοκράτειρα. Έπρεπε να λάβουν τα μέτρα τους άμέσως. Μία τέτοια προσβολή δεν μπορούσε να μείνη άτιμώρητη.

—Θά στείλω πρώτα τόν άντικαταστάτη του, έιπε ο Αυτοκράτωρ.

—Δεν φτάνει, τού παρετήρησε ή Αυτοκράτειρα.

—Θά διατάξω να συλληφθ'.

—Και να τιμωρηθ' Αιθαύνονται μίσος εναντίον του. Το ξέρει. Και δεν έχω καμιά άμφιβολία ότι αυτό το σκάνδαλο το έπροκάλεσε για να με έκδικηθ'. Ζητώ την τιμωρία του.

Άπό την Αντιόχεια ο Άνδρόνικος μ'ρίστηκε τόν κίνδυνο και άποφάσισε να φύγη. Άλλωστε ή Φιλίππη, έπαυσε πια να τόν συγκίνη. Τώρα, άρχισε να διψά για νέες περιπέτειες.

Έπληε σιπύτες Λατίνους, στο βασίλειο της Ιερουσαλήμ.

Ο βασιλιάς Άμπν' άπουσίαζε και τόν έδεχθήκαν όλοι με εξαιρετική ευχарιστία. σι, γιατί, ξέροντας τη μεγάλη του γενναιοσύνη, υπελογίζαν στη συνδρομή του. Κι' εκείνος τούς τήν προσέφερε μ' όλη του την καρδιά.

Στο φράγκικο βασίλειο της Ιερουσαλήμ έξουσε εκείνο τόν καιρό, μιαν βυζαντινή πριγκίπισσα, ή Θεοδώρα, εξάδελφή του αυτοκράτορος Μανουήλ. Ήταν χήρα του βασιλιά Μιωντουέν του 3ου και 4ου.

σε στην πολιτεία της Άκρας, πού ήταν κτήμα της. Όμορφη, μόλις είκοσιδύο χρόνων, έδεχθήκε τόν Άνδρόνικο στο παλάτι της κι' έπειτα πήγε να τόν έπισκεφθ' στη Βηρυττό, όπου τόν έγκαταστήσανε οι φράγκοι, θέλοντας να τόν άποζημιώσουν για τις υπηρεσίες πού τούς προσέφερε. Ένας καινούργιος έρωτας άναψε σε λίγο την καρδιά του βυζαντινού Δόν Ζουάν.

Άλλά ή μπορεί πλησιάζει. Ο Αυτοκράτωρ στέλνει άξιωματικούς και καράβια παντού, με τη διαταγή να τόν συλλάβουν.

—Θά φύγω, λέει στη Θεοδώρα.

—Θάρω μαζί σου κι' έγώ, τού άπαντά ή εξάδελφή του Αυτοκράτορος.

—Είνε επικίνδυνο.

—Με φτάνει να βρίσκωμαι κοντά σου. Φεύγουν από τη Βηρυττό. Με τη βοήθεια του Σουλτάνου Νουρεντίν, φτάνουν στη Δαρσινώ και προχωρούν στη Βαγδάτη. Ο Άνδρόνικος, πού βαρυνόταν τόν ευνόχο τις έρωμένες του, άκόμα και τις άραιότερες, μένει τώρα πιστός στη Θεοδώρα. Η βασίλισσα της Ιερουσαλήμ άπέρξε το μεγάλο πόθος της ζωής του. Μαζί της, χωρίς κανένα παράπονο, διασχίζει επί χρόνια τη μουσουλμανική Άνατολή, ζητώντας παντού φιλοξενία. Τόν δέχονται με ευγένεια, αλλά δεν τόν κρατούν, γιατί φοβούνται μην προκαλέσουν

Έτσι την όργη του Αυτοκράτορος. Έφτασαν στο Έρεβρούμ, έπειτα στη Χαλδαία, σε κάποιον Ίουρκιν έμιορη, που χάρισε στον Ανδρόνικο ένα καστρο, κοντά στα βυζαντινά σύνορα. Έκει έγκατεστάθη με τη βασίλισσα της Ίερουσαλήμ. Έκανε διάφορες έπιδρομές, έπιανε σκλάβους και τους πουλούσε στους Τούρκους.

Όλο αυτό το διάστημα ο Μανουήλ δεν έπαυσε να στέλνει παντού διαταγές, για να τον συλλάβουν. Άλλα εκείνος πάντα ξεφεύγε. Όσοπου έπεσε στα χέρια του Νικηφόρου Παλαιολόγου, στην Τραπεζούντα.

Τον μετέφεραν μαζί με τη Θεοδώρα και με τα παιδιά που είχαν φέρει στον κόσμο, κατά τα χρόνια των περιπλανήσεων. Και τότε αυτός ο άπαράκλητος γουστειτής των γυναικών, θρήκε τόν τρόπο να συγκινήσει κι' εκείνον που έπερίμενε χρόνια δόλοκληρα για να έκδικηθεί: τον αυτοκράτορα.

Φτάνοντας μπροστά του, έπαιξε σαν ξένος θαυμάσιος ήθοποιός το ρόλο του μετανουήτου. Έπεσε κάτω, άγνάπντα στο θρόνο του Μανουήλ, άφίνοντας να φανή, κάτω από τα φορέματα του, μια μακρυά σιδερένια αλυσίδα που ήταν δεμένη από το λαιμό και έφτανε ως τα πόδια. Έπειτα έβαλε στο πάτωμα το κεφάλι του κι' άρχισε να κλαίει με λυγμούς.

— Ο Θεός και ο Αύγουστος ως με συγχωρήσουν!

Όλη η Αύλη του άνακτόρου των Βλαχέρων παρακολούθησε τη σκηνή με θαυμάσια συγκίνηση. Όχι λιγώτερο συγκινήμενος κι' ο Αυτοκράτορας άρχισε να κλαίει κι' αυτός και να παρακαλή τον έξάδελφό του να σηκωθεί το κεφάλι του από το πάτωμα. Άλλα ο Ανδρόνικος έπέμενε σ' αυτή τη στάση της συντριβής, έζητήσε μάλιστα, σαν μια τιμωρία για τα τόσα κρίματά του, να τον σύρουν μπροστά στον αυτοκρατορικό θρόνο, όπως σέρνουν έναν αιχμάλωτο. Τού έκαναν τη χάρη και μόνο τότε έσηκώθη κι' έπεσε κλαίοντας πάντα, στην άγκαλιά του Μανουήλ.

Γ. ΦΤΕΡΗΣ

(Κομπυράϊτ «Θησαυρού» 1940)

ΣΠΙΝΘΗΡΕΣ

ΠΟΥ ΦΩΤΙΖΟΥΝ ΤΟ ΠΝΕΥΜΑ

★ Το κλειδί της ευτυχίας βρίσκεται μέσα στην ψυχή μας όχι στα πράγματα.

★ Μπορείτε να γνωρίσετε όλα τα αισθήματα κι' όλα τα πάθη. Όστόσο, αν δεν δοκιμάσετε τον πόνο είσατε άτελης.

ΓΚΟΓΚΟΛ

★ Μια λέξη δεν είναι ή ίδια με δύο συγγραφείς. Ο ένας την άποσπά από την καρδιά του. Ο άλλος την παίρνει από την τσέπη του.

ΠΕΚΥ

★ Η ευτυχία είναι όπως και η βότα. Για να την κερδίσεις πρέπει ν' αγωνισθείς πολύ.

ΡΕΝΑΝ

★ Η περαστική τέρψις είναι θορυβώδης. Η πραγματική ευτυχία είναι σιωπηλή.

ΑΜΙΕΛ

★ Δεν υπάρχει μεγαλύτερο κακό από τον φόδο.

ΜΕΤΑΣΤΑΣΙΟΣ

★ Άφου ή ύγεια εξαρτάται από την έγκράτεια και άφου δεν υπάρχει καμμία χαρά στη ζωή χωρίς ύγεια, κάθε άνθρωπος όφείλει να είναι έγκρατής.

ΡΟΥΣΣΩ

★ Η συνήθεια είναι μια δεύτερη φύσις ή ό, ποία καταστρέφει την πρώτη.

ΠΑΣΚΑΛ

★ Η ποίηση είναι κάτι που κρατά τον άνθρωπο πάντα νέον.

ΕΜΜΕΡΙΣΟΝ

★ Από μια άριστη ηλικία κι' έπάνω, δεν υπάρχει πιά άλλη ευτυχία εκτός εκείνης που προσφέρουμε.

Γ. ΣΑΝΔΗ

★ Μην άφήνης τον έαυτό σου να έπιθυμεί πράγματα που δεν μπορεί να τα έχη.

ΛΑ ΡΟΣΦΟΥΚΩ

★ Η τέρψις είναι μια περίπτωση. Η ευτυχία είναι μια κατάσταση.

ΝΤΥΩΛΩ

ΕΠΙΚΑΙΡΑ ΘΕΜΑΤΑ

ΠΟΛΕΜΟΣ ΚΑΙ ΕΙΡΗΝΗ

Άπό τότε που ο άνθρωπος βρρίσκει στον κόσμο περισσότερον πολέμω παρά ήσυχάσει! Αυτό το συμπέρασμα τουλάχιστον θγαίνει από μια, έστω και σύντομη, αναδρομή στην ιστορία της ανθρωπότητας. Σχετικώς, σ' ένα από τα τελευταία τεύχη της έλβετικής έπιθεωρήσεως «Παγκόσμιος Έβδομος» της Ζυρίχης δημοσιεύονται τα έξης:

«Προσφατως ένας Ρουμάνος ιστοριοφίης εξακρίβωσε ότι ή ανθρωπότητα από τού έτους 1489 π. Χ. έως σήμερα άπλήλασε πραγματικά μόνον 290 έτών ειρήνη. Άντιθέτως 3.118 έτη, κατά την αυτήν περίοδον, ήσαν έτη πολεμικά. Κατά το αυτό χρονικόν διάστημα συνήθησαν 8.000 συνθήκες που ήγγυώντο στον κόσμο αιώνιαν ειρήνην και ήσυχίαν. Κατά μέσον όρον όμως καμμία από τις συνθήκες αυτές δεν διήρκεσε περισσότερον από έξη μήνες. Ύστερα από έξη μήνες την διεύχετο και πάλι ή κλαγγή των όπλων».

Άπό της ειρήνης της Βεστροφάλης, δηλαδή από του τέλους του τριακοναετούς πολέμου, μέχρι της σημερινής διέρρευσαν 891 χρόνια, εκ των όποιων μόνο τα 20 ήσαν ειρηνικά. Κατά την χρονική αυτήν περίοδο διεξήχθησαν σε διάφορα μέρη του κόσμου τουλάχιστον 44 μεγάλοι πόλεμοι. Η αναλογία δηλαδή επί του προκειμένου είναι ένας πόλεμος κάθε έξη ή έπτά χρόνια.

Ένας άλλος ιστορικός, καθηγητής του Πανεπιστημίου του Χάρβαρτ αυτής, ισχυρίζεται ότι σε μια περίοδο 2.500 έτών ιστορίας, αριθμούνται 902 πόλεμοι και 1615 έμφύλιοι πόλεμοι. «Μεταξύ όλων των αιώνων —γράφει ο Άμερικανός ιστοριοφίλης— ό εικαστός είναι ό πολεμικότερος. Η άναλογία των πολέμων κατά τον αιώνα αυτόν είναι όκταπλάσια της αναλογίας όλων των άλλων αιώνων!».

Ο ίδιος Άμερικανός ιστοριοφίλης μάς παρέχει πληροφορίες και για τις χώρες που διεξήγαγαν τους περισσότερους πολέμους:

Πρώτη έρχεται ή Ίσπανία, ή οποία τα 67 τοίς έκατό όλων των έτών της

ιστορίας της τά πέρασε με πολέμους προς διάφορες χώρες. Άκολουθούν ή Άγγλία με αναλογία 56 τοίς έκατό, ή Γαλλία με αναλογία 50 τοίς έκατό, ή Ρωσία με αναλογία 46 τοίς έκατό, ή Ίταλία με αναλογία 36 και ή Γερμανία με αναλογία 28 τοίς έκατό. Η άρχαία Έλλάς τά 57 τοίς έκατό των έτών της ιστορίας της είχε πολέμους και ή άρχαία Ρώμη τά 40 τοίς έκατό. Άντιθέτως οι Ήνωμένες Πολιτείες της Β. Άμερικής μόνον κατ' αναλογίαν 14 τοίς έκατό επί όλων των έτών της ιστορίας των είχαν πολέμους.

Όλα αυτά δαρύνουν την συνείδησι του Θεού του πολέμου, του Άρεως. Άς δούμε τώρα τί άπολογισμούς έχει να δείξη ό πιστός δορυφόρος του, ό Θάνατος:

Στις τριάντα μεγαλύτερες μάχες του 16ου αιώνος οι νικηταί, κατά μέσον όρον, έχασαν τά 10 τοίς έκατό και οι ήττημένοι τά 40 τοίς έκατό των άνδρών τους. Ο Μέγας Ναπαλέων, στους διάφορους πολέμους που διεξήγαγε, άφησε στο πεδión της μάχης τά 15 τοίς έκατό της συνολικής δυνάμεως του στρατού του, ενώ για τους έχθρούς του ή αναλογία ήταν 20 τοίς έκατό. Όσον άφορά τους άριθμούς των νεκρών του Παγκοσμίου Πολέμου, επί συνολικής μάχης 65 έκατομμυρίων πολέμιστών έφονεύθησαν ύπερ τά όκτώ έκατομμύρια, εκ των όποιων τρία έκατομμύρια νεκρών είχαν ή Γερμανία και ή Άυστρία και 5 έκατομμύρια οι Σύμμαχοι. Μ' άλλα λόγια, σε κάθε όκτώ πολέμιστάς ό ένας έφονεύθη. Τί άριθμούς τάχα έπιφυλάσσει ό σημερινός πόλεμος, που, λόγω των καταστρεπτικών των μέσων που διαθέτουν οι έμπόλεμοι, θα είναι άσφαλώς ό φονικότερος όλων των προηγούμενων;

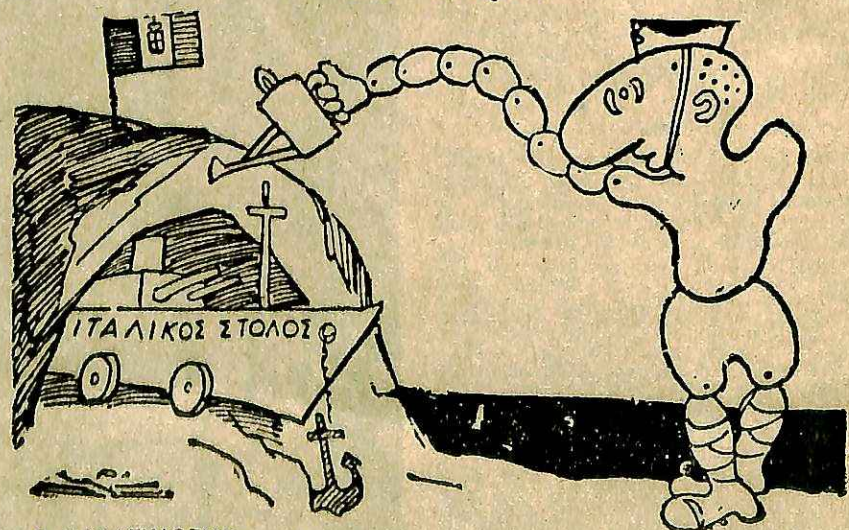
ΣΟΝΑΟ.

ΕΛΛΗΝΕΣ

Οί ήρώες μας δίνουν το αίμα τους και την ζωή τους για την Ήλευθερίαν, την Άκεραιότητα και την τιμήν της Έλλάδος. Πρέπει και μεις που δεν πελεμώμε να δώσουμε άπό το ύστέρημά μας για να μη πεινάσουν οι γυναίκες και τα παιδιά τους.

Ο ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΕΡΑΝΟΣ

Το νέο «δερίο»

Ο ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ: — Έβελθε, κ ατηραμένε όφι, γιατί αν δεν έβελθε έσύ, θα σε έβελθε έγώ!

(Τού κ. Ε. Τερζοπούλου από τη «Βραδυνη»)

ΠΟΛΕΜΟΣ ΣΥΜΦΙΛΙΩΤΗΣ

Η μικρή Σόνια, κόρη πλουσίων αθηναϊκής οικογένειας, πήκε τρεχάτη στην κουζίνα.

—Μάρθα! έφώναξε. Σου φέρνω ένα γράμμα.

Η Μάρθα, ή μαγειρίσσα, έσηκώθηκε και πήρε το γράμμα. Τού έριξε μια ματιά και μια σκιά κατηρείας, έπέρασε στο πρόσωπό της. Έπειτα έσηματίσθηκε στην άκρη των χειλιών της ένα άδίστοτο χαμόγελο πικρίας και χωρίς να πη τίποτε, άναψε ένα σίρτο κι' έκαψε το γράμμα.

—Γιατί δεν τό διαβάξεις; ρώτησε ή έκπληξη ή μικρή.

—Δεν χρειάζεται, απάντησε με θλιβερό ύφος ή μαγειρίσσα. Ξέρω τί γράφει. Είναι το τρίτο που παίρνω μέσα στους δυό τελευταίους μήνες.

Η μικρή στεκόταν έκστατική.

—Δεν σε καταλαβαίνω, Μάρθα, είπε ύστερ' από λίγο. Έβελθε, είπα μυστικό, που σε βασανίζει. Γιατί δεν θέλεις να μου τό εξομολογήσης;

Η μαγειρίσσα έχασογέλασε θλιμμένα.

—Τί θέλεις να μάθης, μικρή μου; άπάντησε. Αυτά τά πράγματα δεν είναι για την ήλικία σου. Έσύ είσαι παιδί χαρούμενο κι' εύτυχισμένο.

—Όχι, θέλω να μευ πής! Ξαναείπε με χαριτωμένο πείσμα ή μικρή. Μη μου τό άρνηθής, Μάρθα. Ξέρεις πόσο σ' αγαπάω...

ΑΝΕΛΑΒΕ ΤΙΣ ΕΥΘΥΝΕΣ ΕΚΕΙΝΟΥ.

Η μαγειρίσσα έχάδωσε με στοργή τά ξανθά μαλλιά της μικρής και άρχισε να λέει:

—Δεν ήμουν πρωριστημένη να γίνω μαγειρίσσα, Σόνια. Πρό έπτά έτών είχα διαφορετικά όνειρα και σχέδια για τη ζωή. Τότε ήμουν ποιήτρια της οδοντιατρικής Σχολής.

Η μικρή διέστειλε από έκπληξης ή άδωα, καστανά μάτια της.

—Σου φαίνεται παράξενο; συνέχισε ή Μάρθα. Κι' όμως είναι αλήθεια. Οι γονείς μου, παρ' ό,τι ήσαν φτωχοί, είχαν μανία να με κάνουν έπιστήμονα. Στερήθηκαν αυτό, για να σπουδάσω έγώ. Έστήριξαν ό,λες τις έλπίδες των σ' έμένα. Άλλ' έγώ, όταν βρισκόμουν στο δεύτερο έτος των σπουδών μου, διέμυσσα τις έλπίδες των. Τα έβυσάσα όλα — τις στερήσεις των γονέων μου και τους δικούς μου κόπους, την έπιστήμη μου και το μέλλον μου, για χατήρι ενός πράγματος, που τό λένε άγάπη...

Ένας βαθύς στεναγμός διέκοψε τη διήγησή της. Η μικρή

κρή Σόνια φαινόταν να κρέμεται από τά χείλη της.

—Είνε φοβερό πράγμα ή άγάπη, μικρή μου!, συνέχισε ή Μάρθα. Έρχεται μια μέρα και σου άνατρέπει όλη τη ζωή. Νομίζεις πως γεννιέσαι σ' έναν καινούργιο κόσμο. Κι' όλα όσα μέχρι τότε έπίστευες, σου φαίνονται άσήμαντα μπροστά στο μέγало γεγονός της άγάπης. Όλα τά όνειρα που είχα, για μιάν έπιστημονική σταδιοδρομία ξεθώριασαν, όταν έγνωρίσα εκείνον τον νέο.

—Τόν? έλεγον. Άλέξανδρο. Καί ή φαντασία μου, που ήταν φλογισμένη από τον έρωτα, τον είχε στολίζει μ' όλο τά προσόντα. Τόν έθεωρούσα ίκανό για τά μεγαλύτερα έργα. Καί ή μοναδική μου έπιθυμία ήταν να τον βοηθήσω με όλες μου τις δυνάμεις, ν' αναδειχθή. Ήθελα να γίνω σκαλί, για να πατήση έπάνω μου, ν' ανεβή ψηλά, πολύ ψηλά. Άλλά ήταν ή εύτυχία μου.

—Ήταν κι' αυτός φοιτητής. Τελειόφοιτος της Νομικής. Είχε έμφυτο τό δαιμόνιο της διηγητορικής, δηλαδή την ικανότητα για μεγάλα και όραία λόγια. Έτσι μου είχε πάρει τα μυαλά. Έπλεα σε πέλαγος όνειρων, όταν τον άκουα να μου μιλά για τό μέλλον μας —ένα μέλλον γεμάτο άγάπη κι' εύτυχία.

—Δεν είχα καμμιόν άμφιβολία ότι όσα μου έλεγε, θα έπραγματοποιούντο. Μια ζωή εύτυχισμένη έβλεπα ν' άνοίγεται μπροστά μου. Άλλα ή ούτοπία δεν έκράτησε πολύ. Το όραίο όνειρο δεν άργησε να διαλυθή.

—Μια νύχτα, ήρθε ό Άλέξανδρος στο δωμάτιό μου. Είχε και μια βαλίτσα μαζί του. —Με κυνηγά ή αστυνομία, μου είπε.

—Γιατί; τόν ρώτησα.

—Νά... για κάτι προκρούξεις...

—Ήταν τότε ή έποχή των έπιπολαίων φοιτητικών ταραχών. Κι' ό άγαπημένος μου είχε, φαίνεται, αναμνησθή σε μια τέτοια κίνησι. Έκείνη τη βραδυά δεν μου έδωσε, περισσότερο, έξηγήσεις. —Άφησε μονάχα τη βαλίτσα κι' έφυγε.

—Τό άλλο πρωί ήρθαν στο δωμάτιό μου δυό αστυνομικοί και άρχισαν να κάνουν έρευνα. Ψάχνοντας τη βαλίτσα που είχα άφήσει εκεί ό Άλέξανδρος, βρήκαν μερικές άνόητες προκρούξεις που καλούσαν τους φοιτητάς σε όπερηγία. Με πήγαν και εύθειαν στο τιμήμα.

—Δίκες σας είναι οι προκρούξεις; με ρώτησε ό αστυνομικός.

—Αν έλεγα ότι ήταν τού Άλέξανδρου, θα τόν έδιωχναν άπό τό Πανεπιστήμιο. —Όχι, έσκέφθηκα. Αυτός δεν πρέπει να χάση τό μέλλον του. Πρωτόμτορο να τιμωρήσουν έμένα.

—Δίκες μου είναι, απάντησα στον αστυνομικό.

—Μετά μιάν έβδομάδα με άπέβαλλαν από τό Πανεπιστήμιο. Έχασα όλους τους με-

χρι τότε κόπους μου. Άλλα δεν με πείραζε. «Φθάνει, έλεγε, που δεν τιμωρήθηκε ό άγαπημένος μου». Έκείνος ήταν πιά για μένα τό μέλλον μου και όλη μου ή ζωή.

—Άλλα πόσο είχα πέσει έξω! Ο άνθρωπος εκείνος των μεγάλων και όραίων λόγων άπεδείχθη έπιπολαίος, κενός και άγνώμων. Όταν έπηρε το πτυχίο του και διωρίσθηκε σε μια θεσούλα, μ' έγκατέλειψε. Τό πόσο υπέφερα, δεν μπορώ να τό περιγράψω με λόγια.

Άλλα τώρα έπέρασον όλα. Ξαναβρήκα τό κουράγιο για τη ζωή, εργάζομαι και ζω.

—Άλλ' εκείνος δεν έννοεί να με άφήση ήσυχη, Ξαναπαρουσίασθηκε τελευταίως μπροστά μου και είνε, λέει, μετανοήμένος, γιατί μου φέρθηκε έτσι. Καί ζητά να τόν συγχωρήσω και να τού δώσω την εύκαιρία ν' άπανορθώση τό σφάλμα του.

—Άρχισε πάλι τά μεγάλα και όραία του λόγια. Άλλ' αυτή τη φορά έχω κλείσει καλά τα αυτιά μου και την ψυχή μου. Δεν θέλω πιά να τόν ξέρω. Ζητά μονάχα να ξεχάσω.

ΜΙΑ ΑΚΟΜΗ ΘΥΣΙΑ

Λίγες μέρες ύστερ' από την παραπάνω έξομολόγησι, που έκαμε ή νεαρή μαγειρίσσα στη μικρή κοπέλα τού σπιτιού, ή Άθήνα βρισκόταν σε πολεμικόν συναγερμό. Οι σειρήνες ούρλιαζαν. Τα πλήθη παραληρούσαν από πατριωτικόν ένθουσιασμό. Χειμαρροί από χακί έσχηματίζονταν στους δρόμους.

Η Μάρθα, πίσω από τό παρθεράκι της κουζίνας, παρακολουθεί την μεγαλειώδη κίνηση τοπαίσι τού ένθους. Η καρδιά της, καρδιά μιάς μορφωμένης Έλληνοπούλας, σκιρτά.

Αίφνης, βλέπει στο άπέναντι πεζοδρόμιο ένα φαντάρο. Κάχεται μπροστά του. Άλλά ή ούτοπία δεν έκράτησε πολύ. Το όραίο όνειρο δεν άργησε να διαλυθή.

—Μια νύχτα, ήρθε ό Άλέξανδρος στο δωμάτιό μου. Είχε και μια βαλίτσα μαζί του. —Με κυνηγά ή αστυνομία, μου είπε.

—Γιατί; τόν ρώτησα.

—Νά... για κάτι προκρούξεις...

—Ήταν τότε ή έποχή των έπιπολαίων φοιτητικών ταραχών. Κι' ό άγαπημένος μου είχε, φαίνεται, αναμνησθή σε μια τέτοια κίνησι. Έκείνη τη βραδυά δεν μου έδωσε, περισσότερο, έξηγήσεις. —Άφησε μονάχα τη βαλίτσα κι' έφυγε.

—Τό άλλο πρωί ήρθαν στο δωμάτιό μου δυό αστυνομικοί και άρχισαν να κάνουν έρευνα. Ψάχνοντας τη βαλίτσα που είχα άφήσει εκεί ό Άλέξανδρος, βρήκαν μερικές άνόητες προκρούξεις που καλούσαν τους φοιτητάς σε όπερηγία. Με πήγαν και εύθειαν στο τιμήμα.

—Δίκες σας είναι οι προκρούξεις; με ρώτησε ό αστυνομικός.

—Αν έλεγα ότι ήταν τού Άλέξανδρου, θα τόν έδιωχναν άπό τό Πανεπιστήμιο. —Όχι, έσκέφθηκα. Αυτός δεν πρέπει να χάση τό μέλλον του. Πρωτόμτορο να τιμωρήσουν έμένα.

—Δίκες μου είναι, απάντησα στον αστυνομικό.

—Μετά μιάν έβδομάδα με άπέβαλλαν από τό Πανεπιστήμιο. Έχασα όλους τους με-

αν ήξερεις πόσο διαφορετικός έχω γίνει! Η ζωή με την τρομερή σοβαρότητά της μου έθεράπευσε την έπιπολαϊότητα. Πιστέψέ με, Μάρθα: Έχω γίνει άλλος άνθρωπος. Θέλεις ν' άρχίσωμε μαζί, όταν γυρίσω, μια νέα ζωή;

—Ναι!, άπάντη ή Μάρθα. Θα σε περιμένω, όταν θα λήξη αυτός ό πόλεμος, ν' άρχίσωμε μια νέα ζωή.

Είχε όρκισθή να μη δώσει ποτέ πιά πίστι στα λόγια του. Μά τώρα άθετούσε τόν όρκο της. —Έκανε άλλη μια θυσία, όχι τόσο για τό χατήρι τού παλαιού έρωτά της, όσο για χάρη τού φαντάρου, που έπήγαυε να υπερασπίση με τά στήθη του την δικαία ύπεθεσι τού ένθους...

ΒΕΡΘΕΡΟΣ

16 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1937

ΦΡΑΝΤΣΕΙΚΟ

ΜΟΡΟΖΙΝΙ

Ένας βάρβαρος πρόγονος του Ρτούτσε

«Δεν είναι δυνατόν να δομαρβήσουν ποτε οι Ίταλοι τας Άθήνας — γράφει ό ξένος τύπος — διότι αι Άθηναί περικλείουν και τό άριστοσύνημα τού Παρθενώνος, τό κορυφωμα αυτό της άρχιτεκτονικής και γλυπτικής καλλιτεχνίας, που δεν άνήκει μόνο στους Έλληνες, αλλά σ' όλους τούς πολιτισμένους κόσμο και μια έπίδρομή κατά τού Παρθενώνος θα ήταν πράξις κατωτέρα και βάρβαρου λαού...»

Και όμως πόσο λίγο ξέρουν την κακία του κόσμου οι κακοί ξένοι άρθρογράφοι! Ξεχνούν φαίνεται ότι ένας πρόγονος τού Παρίλλα της Ρώμης, ό περιβόητος δόγης και ναύαρχος της Ένετίας Φραντσέσκο Μοροζίνι, έδομαρβόρισε τόν Παρθενώνα πρό 250 περίπου έτών, τόν Παρθενώνα, τόν όποιον έσεβάσθησαν τόσοι και τόσοι βάρβαροι πρό αυτού έπιδρομείς...

Άς υπενθυμίσωμε λοιπόν σ' όλους τη μούση αυτή σελίδα της ιστορίας,δίνοντας τόν λόγο σ' έναν σύγχρονον Βενετόν συγγραφέα, τόν Φραντσέσκο Φονέλλι, που κατά τό 1707 έσεβάκε τό σπανιότατον σύγγραμμα «Αττικά Άθήνα»:

«...Άλλά την 16ην Σεπτεμβρίου του 1687 συνέβη άλλο άτύχημα στον έχθρον, προκληθέν από την πτώσιν βόμβας τών πυροβόλων τού Μοροζίνι, έπάνω στο περίφημότατον ιερών της Άθήνας — τόν Παρθενώνα — τό ευρισκόμενον στην κορυφήν τού Φρουρίου της Άκροπόλεως. Τό ιερών έπηρε άσφαρει φωτιά και έζώσθη ολοκληρον από φλόγας, αίντινες κατέστρεψαν κατά μέγα μέρος την κορυφήν τού ιερού, τό όποιον παρά την παρελθούσιν μακρόν αιώνων και τας διάφορους έσωτερικάς και έξωτερικάς περιπετείας και έπιβουές των βάρβαρων, λόγω τού όγκου του και της δυνατής άσκιτεκτονικής του, είχε διατηρηθή ως παραδοξότατον ανημείον τού μεγαλείου των Έλλήνων».

12ον

— Σας παρακαλώ, μη φωνάζετε... Σας εξορίζω, κύριε, για την αγάπη της δεσποινίδος Μιμί!

— Επικολούθησε μια μακρά σιωπή μεταξύ των δύο ανδρών.

Την δέικομη πρώτος ο Συρανό, έρωτώντας τον παράξενο επισκέπτη του:

— Γιατί μεταχειρισθήκατε το όνομα της δεσποινίδος Μιμί;

— Γιατί, οποιαδήποτε και αν είναι τα αισθήματα, που τρέφετε γι' αυτή, καταλαβαίνω πως δεν θέλετε να της κάμετε κακό.

— Όποτε την απειλεί κανένας κίνδυνος;

— Στο χέρι σας είναι να την καταστρέψετε ή όχι.

— Πώς;

— Είτε σώζοντας, είτε καταστρέφοντας έμένα.

— Ο Συρανό εκκυθρόωσε.

— Καταλαβαίνω, έκαμε ο Βαζέλ, πως δεν τρέφετε μεγάλη συμπάθεια για μένα. Γι' αυτό κι' εγώ σας παρακαλώ εν όνοματί της.

— Έστω, είπε ο ποιητής. Και τώρα τί θέλετε να κάμω;

— Πρώτα - πρώτα, κλείστε με τρόπο αυτό το παράθυρο και προσπαθήστε να μην σας ιδή κανένας απ' έξω.

— Ο Συρανό εξετέλεσε την επιθυμία του.

— Άλλα, ξαφνικά, μια σκέψις έπέρασε από το μυαλό του.

— Και η δεσποινίς Μιμί; έκαμε. "Αθλίε, την εγκατέλειψες μόνη;

— Μπιά! έκαμε ο Βαζέλ. Είνε αρκετά έξυπνη, για να τα όγανη πέρα μόνη της με τους στρατιώτες του Καρδινάλιου.

— Η συμπεριφορά σας είναι άναξια ενός ευπατρίδου! έκαμε με αγανάκτηση ο Συρανό.

Και έπροχώρησε προς την πόρτα.

— Μην κάνετε κουταμάρες! εφώνασε ο άλλος. Μόνη της θα μπορέσει γι' αυτήν ότι έμένα μαζί της. Ένώ, εάν πάτε μαζί της, είναι χαμένη.

— Ακούστε! επέμεινε ο άλλος! Τους ποιά απόφασι έπρεπε να πάρη.

— Ακούστε! επέμεινε ο άλλος! Τους άνοιξε. Τώρα μπαίνουν στο δωμάτιό της... Δεν ακούγεται καμιά φασαρία... Βλέπετε, τα πράγματα παίρνουν τον κανονικό τους δρόμο... Με το να πάτε, θα δημιουργήσατε μια κατάσταση επικίνδυνη.

— Για σας ασφαλώς, όχι όμως και για κείνη.

— Διάβολε! Έάν μ' εύρισκαν μαζί της, να είσθε βέβαιοι ότι ούτε αυτή θα έγλυτωνε το άσυλο της Μαγδαληνής, ούτε εγώ τη Βαστίλλη.

— Μπορούν ποτέ να κατηγορήσουν μια αδελφή γιατί έβωσε άσυλο στον αδελφό της;

— Ένα χαμόγελο μισάνοιξε τα χείλη του Βαζέλ. Κι' αυτή ήταν η μοναδική του απάντηση, απάντησις όμως αρκετά έκφραστική.

— Εκαταλάβαινε τα πάντα τώρα. "Η μαριζέλ Μιμί κάθε άλλο παρά αδελφή του Βαζέλ ήταν. Και από τη στιγμή αυτή, η θέσις του εγίνονταν πολύ λεπτή. Γιατί φυσικά, δεν ήταν ίδιον του χαρακτήρος του, να έκδικηθ' έναν εύτυχ' αντίζηλο, παρα

δίδοντας τον στην αστυνομία.

— Εκνευρισμένος ακόμη, έρχισε να πηγαίνει μέσα στο δωμάτιο και σε μια στιγμή έπλησσε στο παράθυρο και άνασκήσας λίγο την κουρτίνα.

Στο άπέναντι δωμάτιο, επικρατούσε πράγματι ήρεμία.

— Έχετε δικη, είπε. Η δεσποινίς Μιμί φέρεται με μεγάλη ευγένεια στους επισκέπτες της.

— Είναι πολλοί; έρώτησε ο Βαζέλ.

— Καμιά δεκαριά... Φάχουν σ' όλες τις γωνίες του δωματίου. Ένας χονδρός άνθρωπος τους οδηγεί, κρατώντας με λάμπα στο χέρι... Μπιά! Διάβολε!... Έχονδρός αυτός άνθρωπος δεν είναι άλλος από τον Κοκκιγόρ.

— Ο Κοκκιγόρ! "Α! Τον προδότη! έκαμε ο Βαζέλ. Αυτός μ' έπουλησε στον Καρδινάλιο.

— "Α! "Α! έκαμε ο Συρανό. Να και μια άλλη γνωστή φυσιογνωμία... Νομίζω ότι κάπου τον έχω ιδ' αυτό τον άνθρωπο... Είναι ο καπουκίνος, που συνήνησε στην αύλη του πανδοχείου!

— Ο καπουκίνος! έκαμε ο Βαζέλ, που έγινε ξαφνικά κατακίτρινος. "Αλλοίμονο! Πότε θα γλυτώσω απ' αυτόν τον διαβολοκαλόγερο; Μου φαίνεται πως έχει κάμει συμφωνία με τον Σατανά να του πουλήσει τη ψή μου!

— Έμεινε έτσι μερικές στιγμές σκεπτικός.

— Ξαφνικά, είπε:

— Να μια ιδέα!... Και γιατί τάχα να μην αλλάξω δέμα; Θα έκανα αυτόν τον καλόγερο του Σατανά να τα χάσει!

— Τον μισείτε τόσο πολύ; έρωτησε ο Συρανό, που είχε αρχίσει να μην καταλαβαίνει.

— Είναι ο πιο άτιμος από τους διώκτας μου, απήντησε ο Βαζέλ. Με παρακολουθεί παντού και πάντοτε. Τρεις φορές του έχω ξεφύγει ως τώρα και την τελευταία μάλιστα είχα πιασθ' για καλά... Εύτυχως όμως που εκείνος ο νέος...

— Ποίος νέος; έρώτησε ο Συρανό.

— Ο άλλος, τον έκύτταξε με ύποψια.

— Αν ήθελα, θα μπορούσα να σας καταστρέψω, είπε ο ποιητής. Μπορείτε λοιπόν να έπιστευθήτε σε μένα...

— Ο Βαζέλ έπέσθη.

— Έχετε δικη, είπε. "Ακούστε λοιπόν... Χθές δρίσκουμν στο Κολομπιέ. Κατέβηκα σ' ένα πανδοχείο και, έπειδη είχα πολλά χρήματα, παρήγγειλα ένα πλούσιο γεύμα. Στην ίδια λοιπόν αίθουσα διέκρινα έναν νεαρό στρατιώτη, που το λιτό φαγητό του έδειχνε πόσον εξοθρήνητη ήταν η κατάσταση του θαλασίου του.

— Ένας νεαρός στρατιώτης; έκαμε ο Συρανό, με κάποιο ενδιαφέρον.

— Βλέποντας την ευγενική του μορφή, εξηκολούθησε ο Βαζέλ, τον έλυπηθηκα και τον προσεκάλεσα στο τραπέζι μου. Έκει έπιάσαμε συζήτηση...

— Ο νέος αυτός είχε καστανά μαλλιά και θαυγάλανα μάτια; έρώτησε ο Συρανό.

— Τον γνωρίζετε λοιπόν; έκαμε εκπληκτος ο Βαζέλ.

— Πισθόν. Αυτό όμως δεν σας ενδιαφέρει.

— Μου είπε ότι άνηκε στο στρατό της Φλάνδρας και ότι είχε άδεια.

— Δεν υπάρχει αμφιβολία! έσκέφθηκε ο Συρανό. Ο νέος στρατιώτης αυτός είναι.

ΕΛΛΗΝΕΣ

Τα σπίτια, τα αυτοκίνητα, οι καταθέσεις εις τας Τραπεζάς, τα κομποδέματα μας, όλα τα αγαθά μας, θα είναι στη διάθεσι του έχθρου, αν δεν νικήσουμε.

— Ενισχύσατε, λοιπόν, τους "Ηρώας μας, δίδοντας τα πάντα για τις γυναίκες και τα παιδιά τους.

— Ο Πανελλήνιος Έρανος καλεί τον καθένα μας να δώσει ό,τι μπορεί, αλλά και ό,τι δεν μπορεί ακόμα.

— Ο Ιππότης Ταγκρέντ!

— Από την συζήτηση, εξηκολούθησε ο Βαζέλ, έμαθα ότι έπηγανι στους Πρίγκηπας, στο Σεντάν, και ότι μετέφ' με μερικές έμπιστευτικές ειδήσεις...

— Τον άπρόσεκτο!... Δέκοψε ο Συρανό. Πάλι η πολιτική της μέση! "Ηταν μοιραίο αφού άνακατευόταν μ' εκείνο τον Μπερνάρ.

— Είπατε τον Μπερνάρ; εφώνασε ο Βαζέλ.

— Ναί. Και εύχαρίστως θα έστεινα στο διάβολο αυτό τον κ. Μπερνάρ... Για τί να μην τα μάθω αυτά τότε που έπρεπε; Θα προτιμούσα να πνίξω με τα χέρια μου αυτόν τον άνθρωπο, παρά ν' άφίσω τον Ιππότη να μπλεχθ' στις δουλειές του.

— Μα τί λέτε! έκαμε ειρωνικά ο Βαζέλ. Να πνίξετε τη δούκισσα;

— Πώς; Ποιά δούκισσα;

— Τη δούκισσα ντε Σεβρέζ.

— Τί είπατε; Τη δούκισσα ντε Σεβρέζ! Αυτό έλειπε τώρα... Έπρεπε να το καταλάβω...

— Ο Συρανό άρχισε να πηγαιονέρχεται και πάλι μέσα στο δωμάτιο.

— Σε μια στιγμή εστάθηκε έμπρός στον Βαζέλ και είπε:

— Έχετε την καλωσύνη, κύριε, ν' άποτελειώσετε την ιστορία σας; Τί άπέγινε ο Ιππότης;

— Ο Ιππότης;

— Ναί. Δηλαδή, θέλω να πώ, ο νεαρός του Κολομπιέ... Δεν μου είπατε ότι έγλυτώσατε χάρις σ' αυτόν;

— Πραγματικά... η άπότομη εμφάνισις του Καπουκίνου έθεσε τέρμα στη συνδιάλεξι μας και ο καλός νέος μου έδάκνισε το άλογό του, για να διευκολύνη την φυγή του.

— Τον «Καπιταίν»;

— Ναί, αυτό το ύπεροχο ζών που άφησε πίσω τους διώκτας μου.

— Και εκείνος τί απέγινε;

— Ο Βαζέλ έταράχτηκε. Δεν έπερίμενε προφανώς μια τέτοια έρώτηση.

— Εκείνος... έκαμε... "Αλλά είχε το σπαθί του... τα πιστόλια του... Και έπειτα δεν είναι τόσο γνωστός στους κατασκόπους όσον εγώ... Ασφαλώς, θα τους εξέφυγε...

— Ο ποιητής, έριξε ένα βλέμμα άηδίας προς το μέρος του τυχοδιώκτου.

— Φυσικά, είπε, ξεροθήκατε και χθές, όπως και σήμερα. Έβιασθήκατε να γλυτώσετε μόνο τον εαυτό σας... Και άδιαφορήσατε τελείως για το τι μπορούσε να γίνει πίσω σας.

— Ο Βαζέλ θέλησε να δικαιολογηθ'.

— Άλλ, ο Συρανό τον δέκοψε με το παγερό ύφος του.

— Ξέρετε τί σκέπτομαι αυτή τη στιγμή; είπε. Αυτή η υπόθεσις δεν μου φαίνεται πολύ καθαρή... Μυρίζομαι κάποια προδοσία... Γι' αυτό διερωτώμαι αν δεν ήταν προτιμότερο να σας στραγγαλίσω, έτσι όπως σας έχω τώρα στη διάθεσί μου, αντί να σας παρέχω άσυλο, όπως κάμω τώρα.

— Εκείνη τη στιγμή, θόρυβος θημάτων και άλλων ακούσθηκε και πάλι στη σκάλα.

— Ο Συρανό έταλαντεύθηκε. Έπρεπε μήπως ν' άνοίξη την πόρτα και να παραδώσει αυτόν τον άχρηστο στους ανθρώπους του Καρδινάλιου; "Αλλ' η σκέψις αυτή δεν υπερίσχυσε έπι πολύ μέσα του. Την πράξι αυτή την έθεωρούσε άναξια για ένα ευπατρίδη.

— Έστράφη άποτόμως προς τον Βαζέλ και είπε:

— Ευχαριστήστε το Θεό γιατί έδωκε αισθήματα ευπατρίδου στο Συρανό ντε Μπερζεράκ και όχι αισθήματα καταδότη, όπως σε μερικούς που ξέρει. "Αλλά — προσέθεσε — πικνόντας τον από τον άδμον — προσέθετε! Δεν θέλω να σας ξαναδώ στο δρόμο μου! "Ακούστε λοιπόν ποίος είναι ο άδ' όροι μου: Θα εξαφανισθήτε από εδώ και θα μου κάνετε τη χάρη ν' αλλάξετε π: εξομολογήσις του φίλου μου, του Ιππότη!

— Ο Βαζέλ, μετά την άναχώρησι των αστυνομικών, είχε ξαναβρεί τη συνθησμένη αθάδειά του.

— Τί σύμπτωσις! είπε. Ο Ιππότης έ-

νε φίλος σας λοιπόν;

— Τέλος, εξηκολούθησε ο Συρανό, θα αφήσατε ήσυχη την δεσποινίδα Μιμί.

— Την αδελφή μου; έκαμε ο Βαζέλ με άνεκδιήγητο θράσος. Έχετε την άπαίτησι να με έμποδισετε να έχω σχέσεις με τους συγγενείς μου;

— Είτε είνε αδελφή σας, είτε όχι, σας άπαγορεύω να ξαναβάλετε το πόδι στο σπίτι της.

— Και με παιδί δικαίωμα;

— Με το δικαίωμα του ανθρώπου που είναι άποφασισμένος, αν παραβήτε τους όρους του, να σας διαπεράση πέρα ως πέρα με το σπαθί του. Προσέχετε καλά αυτό που σας λέω: Έφεξης δεν θα έχετε να κάμετε με τον Καρδινάλιο και τους κατασκόπους του, αλλά με το ξίφος μου. Και πρέπει να είσαστε βέβαιοι ότι θα σας ξετριπώσω, όπου και να κρυβήτε.

— Καλά! εψιθύρισε ο Βαζέλ. Ξέρω τί έχω να κάμω.

— Πηγαίνετε λοιπόν να σας κρεμάσουν άλλού. Και τώρα, αφού ο δρόμος είναι έλεύθερος, με φαίνεται ότι είναι καιρός να μου άδειάσετε τη γωνιά!

Και αφού άνοιξε την πόρτα και έβεβαιώθηκε ότι ο διάδρομος ήταν έλεύθερος ο ποιητής άρπασε τον τυχοδιώκτη από τους ώμους και τον έσπρωξε έξω.

— Ο Βαζέλ, όταν έβασε στο κεφαλόσκαλο, έγύρισε και είπε:

— Κύριε ντε Μπερζεράκ, άνοιξα σήμερα έναν λογαριασμό μαζί σας, που θα προσπαθήσω να τον εξοφλήσω το συντομότερο. Προς το παρόν σας εγκαταλείπω, ό,τι έχω πολυτιμότερο στον κόσμο: τον «Καπιταίν» και... την αδελφή μου.

— Εκτεβήκατε κατόπιν τα σκαλοπάτια και εξηφανίσθη.

— Ο ποιητής έχρειάσθηκε να καταβάλη μια μεγάλη προσπάθεια στον εαυτό του, για να μην τρέξη το κατόπιν του.

— Άλλά, καθώς έγύριζε το κεφάλι του, διέκρινε την δεσποινίδα Μιμί στην άκρη του διαδρόμου.

— Η νέα, μόλις τον είδε, έτρεξε κοντά του.

— Πού είναι; έρώτησε με αγωνία.

— Έσώθη, ήσυχάστε! είπε με άπάθεια ο Συρανό.

— "Ω! Εύχαριστώ! Είσθε ο σωτήρ μου! Δεν θα το ξεχάσω ποτέ αυτό, κύριε!

Και, στην όρμη της συγκινήσεώς της, έπροσπάθησε ν' πάρη το χέρι του ποιητού.

— Εκείνος την άπεμάκρυνε καί, με φωνή που έτρεμε από συγκίνηση, έρώτησε:

— Τον αγαπάτε λοιπόν τόσο αυτόν τον άθλιο;

— Μ' έρωτάτε αν αγαπώ τον... αδελφό μου; έκαμε η νέα.

— Εδιάβασε όμως την αμφιβολία στα μάτια του ποιητού και έσπευσε να διορθώσει:

— Δεν ξέρω... Σας παρακαλώ, μην έπιμένετε σ' αυτή την έρώτησι...

— Ο τρόπος με τον όποιον ειλώθηκαν αυτά τα λόγια ήταν μια αίτησις συγγνώμης και μια ύπόσχεσις συγχρόως.

— Έπειτα η νέα, παραμένη και η ίδια από την άπάντησί της, έσπευσε να εξαφανισθ', αφήνοντας τον Συρανό να πλέρεις πελάγη ευτυχίας.

Τα μηνίγγια του έκτυπαούσαν και η έαυτευσμένη καρδιά του έχόρευε μέσα σ' ο στήθος του, όταν έγύρισε και πάλι στο δωμάτιό του.

Γι' αυτό δεν έδωκε καμιά προσοχή στον άνοίγοντας το συρτάρι του, άντελλήθη ότι ο Βαζέλ του είχε κλέψει το βαλάντιόν του, που περιείχε όλη του την περιουσία.

— Ο Συρανό έχαμογέλασε.

— Ασφαλώς, εψιθύρισε, αυτός ο γελοιός ξέρει να μην αφήνη καμιά εύκαιρία άνεμετάλλευτη. "Αλλά, το κάτω κάτω, μου άφηκε το «Καπιταίν» ως άντάλλαγμα. Φυσικά, δεν είμαι εγώ ο χαμένος. "Αλλ' ούτε και ο Βαζέλ ήταν χαμένος, αφού η άπάκτησις του «Καπιταίν» δεν του είχε στοιχίσει άπολύτως τίποτε.

ΔΑΚΡΥΑ ΒΑΣΙΛΙΣΣΗΣ

Οι δύο άκφλουες έβδομάδες έπέρα-

σαν για το Συρανό τελείως ήσυχες και ειρηνικές.

— Ο Βαζέλ δεν είχε πράγματι τολμήσει να ξαναεμφανισθ'.

— Άλλ' αυτή η ήρεμία προετοίμαζε για τον ποιητή έναν τρομερό κατακλυσμό, που έπρόκειτο να ξεσπάσει σε λίγο.

Προς το παρόν όμως είμαστε ύποχρεωμένοι να εγκαταλείψωμε τον Συρανό, για να ξαναβρού τον Άρτανιάν.

— Ο σωματοφύλαξ, που είχε παρακολουθήσει όλη τη συνομιλία του Μαζαρίνου με τη δούκισσα, προσποιούμενος τον κοιμισμένο, άντελσμάδετο πολύ καλά ότι ο πονηρός άββας δεν θα παρεδέχτο τόσον εύκολα νικημένον τον εαυτό του και ότι θα παρεσκήυαζε νέο πλήγμα για τη Βασίλισσα.

— Άλλ' Άρτανιάν έπρεπε λοιπόν να ένεργήσει χωρίς άναβολή.

Δυστυχώς, η διαταγή που του είχε δώσει ο Καρδινάλιος ήταν ρητή: Έπρεπε να άδηγήση τη δούκισσα σ' έναν Άγγλικό λιμένα και ο Άρτανιάν, σαν στρατιώτης που ήταν, έννοσσε να έκτελεση αυτή τη διαταγή.

— Άλλ' αφού δεν μπορούσε ο ίδιος να προστατεύση τη Βασίλισσα, θα άφηνε έστον άντικαταστάτη μέχρι της έπιστροφής του.

Μεταξύ άλλων των όνομάτων των ευγενών που έπέρασαν από το μυαλό του ο σωματοφύλαξ έσταμάτησε στον ντε Γκι-τώ. Τον είδοποιήσε λοιπόν και εκείνος έσπευσε στο ραντεβού που του άρισε.

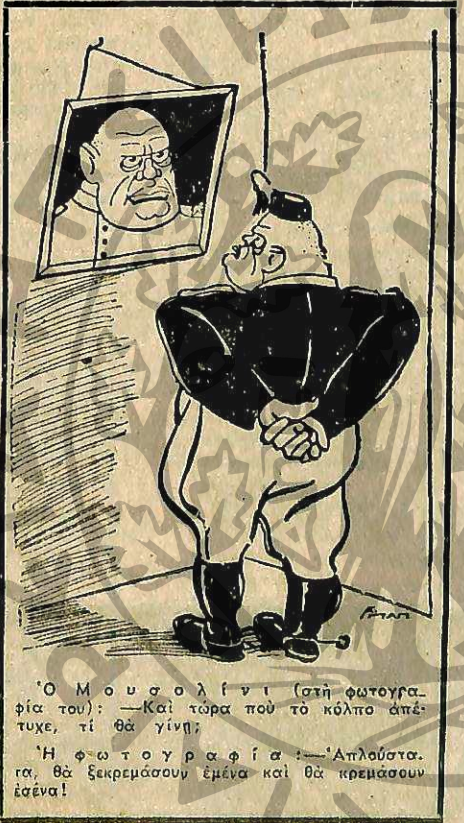
Οι δύο άξιωματικοί είχαν μια μακρά συνομιλία. Έπειτα από αυτή, ο Άρτανιάν ένόμισε ότι μπορούσε να φύγη ήσυχος πιά.

Θα άφήσουμε λοιπόν τον γεναίον σωματοφύλακα να ταξιδεύη μαζί με τη δούκισσα ντε Σεβρέζ και θα ξαναγυρίσωμε στη Βασίλισσα, γύρω από την όποιαν τόσες μηχανορραφίες και τόσες δολοπλοκίες έστήνοντο.

— Όπως θα άντελήφθησαν οι άναγνώσται μας, ένας μυστηριώδης δεσμός ένεινε τη βασίλισσα της Γαλλίας με τη δούκισσα ντε Σεβρέζ.

— Υπήρχε μεταξύ των ένα μυστικό. Αυτό το μυστικό ο Ρισελιέ το έφαναζόταν, ο Μαζαρίνος το έμάντευε και οι δύο το έχρειάζοντο εξ ίσου, για να το μεταχειρισθουν ως όπλον εναντίον της βασιλίσσης.

ΣΤΟ ΕΡΧΟΜΕΝΟ: Η συνέχεια.

Η ΠΑΛΗ ΤΩΝ ΔΥΟ ΦΥΛΩΝ

ΟΛΑ ΕΙΝΕ ΑΠΛΑ

Οι άγωνιώδεις ώρες που ζούμε με κανον να σκέπταμαι, αν δεν άδραπε να μας χρησιμεύσουν για να διεκθώσωμε ώρισμα ελαττώματα του χαρακτήρος μας που πολλές φορές γίνονται άφορμή σε διενέξεις και στενοχώριες.

— Η πειθαρχία και η λιτότης που δείχνωμε τώρα, εν καιρώ πολέμου, γιατί να μην υπάρχη και εν καιρώ ειρήνης;

— Αφού ο Βασίλακης πηγαίνει σήμερα στο σπίτι του τόσο ενωρίς, χωρίς να δυσανασχετή διόλου γι' αυτό, γιατί εν καιρώ ειρήνης να μην έννοι να γυρίση πριν απ' τα μεσάνυχτα, παρ' όλες τις διαμαρτυρίες η τις παρακλήσεις της γυναίκας του;

— Μα σήμερα, θα μου πήτε, τον άναγκάζουν τα πράγματα να στερηθ' ώρισμένες του συνήθειες που του ήταν ευχάριστες. Εύχάριστες! Όλα είναι σχετικά σ' αυτόν τον κόσμο. Μπορεί να τού ήταν ευχάριστο να πιάση κενύετα στο καφένιο ή όπουδήποτε άλλου δεν πιστεύω όμως να τού ήταν διόλου ευχάριστη η γκρίνια που τον έπερίμενε. Σήμερα έχει γλυτώσει απ' αυτού του είδους τη γκρίνια και συγχρόνως δεν μπορεί παρ' να αισθάνεται την ικανοποίησι ότι προσφέρει στη γυναίκα του την ευχαρίστησι να τον έχη κοντά της, έστω και υπό συνθήκες δυσάρεστες.

— Ο Δημητράκης πάλι ήθελε, τις ώρες που έσυνήθισε να πίνη καφέ στο σπίτι του, να είναι έτοιμος χωρίς χρονοτριβή. "Αν άργούσε να γίνη έστω και δύο λεπτά, τον άκούσατε:

— Μα τί διάβολο, κόκκαλα έχει αυτός ο καφές;

Και αν άργούσε ακόμη, τότε οι διαμαρτυρίες του μπορούσαν να φθάσουν στη διατασών:

— Είσαστε άνυπόφοροι όλοι εδώ μέσα! Έγαν καφέ είπα και μου βγάζετε την ψυχή.

Σήμερα, άφ' ενός μόν μπορεί να κάνη και χωρίς τον καφέ στο σπίτι κι' ακόμη, αν υποθέσωμε ότι ξεκίνησε θωμισμένος να πάη να τον πη στο καφένιο, δεν άπο κλειεται διόλου στο δρόμο να λοξόδρομη, γιατί οι σειρήνες τον είδοποιήσαν ότι πρέπει να πάη στο καταφύγιο. Μένει εκεί μια ώρα, ξεχνά τον καφέ η κι' ύν δεν τον ξεχάση, δεν παθαίνει πάντως τίποτε που δεν τον ήπια.

— Η Λιλίκα δεν μπορούσε να φάη κατ' ούδένα τρόπο τα παραγεμισμένα κοκκινάκια που άρέσουν τόσο στον άνδρα της.

— Ούφ, καίμενε, πάλι κοκοκυβάκια παραγεμιστά θέλεις σήμερα; Πρέπει να κάμωμε άλλο φαί για μένα, γιατί, όπως ξέρεις, δεν μπορώ ούτε να τα δώ.

— Ο σύζυγος είτε ύποχωρούσε και συμμορφωνόταν με το γούστο της Λιλίκας, είτε επέμενε στις απαιτήσεις του, όποτε η σύζυγος μουρμούριζε όλη την ήμερα για τις ιδιοτροπίες... του άνδρός της.

Σήμερα φαντάζεμαι πως αν δεν συνήθισε η Λιλίκα ακόμη να τρώη τα κοκκινάκια γεμιστά, θα τα συνήθισεν σιγά σιγά και ευχαρίστως θα κάνη συντροφιά στον άνδρα της σ' αυτό το φαγητό.

Αυτά που άνέφερα είναι μικρά παραδείγματα. Υπάρχουν άλλα μεγαλύτερα και σοβαρώτερα, που έδημιούργησαν πολλές φορές ζητήματα και στάθηκαν ίκανα να έπιφέρουν στο τέλος και τη ρηξ.

— Ο σημερινός τρόπος της ζωής, στον όποιον όλοι μας πρέπει να πειθαρχήσωμε για να μην τρέψωμε το υπέρτατο κακό, άς μας κάμη να διορθώσωμε ό,τι μπορούμε τα ελαττώματά μας και να μετριώσωμε, να εξαφανίσωμε ώρισμένες άδικαιολογίες απαιτήσεις.

— Όπως συμμορφωνώμαστε σήμερα με την κατάσταση, γιατί να μη συμμορφώσωμε και αύριο με ώρισμένα πράγματα, χωρίς να κάνωμε έμεις οι ίδιοι τη ζωή μας δύσκολη. Γιατί περικά πράγματα, που είναι τόσο απλά, έμεις να τα κάνωμε μεγάλα;

ΕΥΑ

ΖΩΜΕΝ ΠΟΛΕΜΟΝ

«Καρμουμεν πόλεμον! Καί δεν μπορούμε να συζητούμε παρά μόνον τόν πόλεμον καί την Νίκην!»

Ποιός σ' ἔδωκε τὴν Ἑλλάδα σκέπτεται διαφορετικά; Καί τὰ παιδία ἀκόμη τῆς γείτονης κάνουν πόλεμον καί συζητοῦν πόλεμον — κατὰ τὸν δικόν τους ἑβραία τρόπον.

— Πόσους Φασίστες νικαίει ἕνας εὐδαίμων μπαμπά; ρωτᾷ ἕνας πιτσιρίκος.

— Πολλούς, παιδί μου!

— Πολλούς! κάνει συλλογισμὸς ὁ μικρὸς καί φαίνεται σὰν νὰ προσπαθῇ νὰ καταλάβῃ πόσοι μπορεῖ νὰ εἶνε αὐτοὶ οἱ πολλοί, πέντε, δέκα, ἑκατό, χίλιοι!

Ἄλλ' εἶνε ἀτρόμητος. Δὲν τὸν φοβίζου οὔτε συναγερμοί, οὔτε δόρυς, οὔτε θραύσματα. Ἀκούει νὰ μιλῶν γιὰ ἄλλα αὐτὰ καὶ καρφὶ δὲν τοῦ καίγεται. Τὸ κατέβασμα στὰ καταφύγια τὸ θεωρεῖ ἀπλή διασκέδασις. Ἐκείνο μόνον τοῦ τὸν ἐνδιαφέρει εἶνε «πόσα ρίξουμε».

Λίγο ἀκόμη μεγαλύτερος ἂν ἦταν θὰ ἀνέβαινε καί αὐτὸς ἔπάνω σ' ἕνα ἀεροπλάνο γιὰ νὰ τρέξῃ νὰ βομβαρδίσῃ τὴν Ρώμην!

«ΣΤΟ ΚΑΛΟ, ΣΤΟ ΚΑΛΟ»

Πατέρας δὲν ἔκαμε πόλεμον μὲ τὴν ἱερότητα, ὅσο ὁ Ἑλληνικὸς λαός, τὸ σημερινό. Σύσσωμο τὸ «Ἔθνος» συμμετέχει ἀνεκκληρωτικά σ' αὐτόν. Κανείς δὲν συλλογίζεται τίς θυσίες, τίς ἀπώλειες, τὸ ἐνδεχόμενο τοῦ νὰ χάσῃ τοὺς δικούς του. Ὅλα αὐτὰ ἀποτελοῦν δευτερεύουσα ὑπόθεσις. Τὸ πᾶν εἶνε ἡ Νίκη. Γι' αὐτὴν ἄνδρες, γυναῖκες, παιδιὰ εἶνε ἔτοιμοι νὰ δώσουν τὴν ζωὴν καί τὴν ψυχὴν τους ἀκόμη.

Μοῦ συνέβη νὰ παρακολουθῶ μιὰ σκηνὴ ἀποχαιρετισμοῦ, τὴν ὥρα πού ἕνα στρατιωτικὸ τμήμα ἐπιβιβάζοταν σ' ἕνα τρένο γιὰ νὰ φύγῃ γιὰ τὸ μέτωπο.

Ἡ ἀδελφὴ συνάδευε τὸν ἀδελφὸν πού ἐφευγε. Πιο πίσω, μὲ τὰ γέρικα πόδια τῆς, ἐρχόταν ἡ μητέρα. Καὶ ἔδινε ἐν ἀρκύς συμβουλές.

— Νὰ προσέχῃς, παιδί μου! Νὰ φυλάγῃς!

— Δὲν παθαίνω τίποτε, μητέρα!

— Δὲν ξέρεις τί γίνεται, παιδί μου! Πόλεμος εἶνε!

— Μὴ σέ νοιάζῃ, μητέρα! Θὰ τοὺς φάμε!

— Ὁ Θεὸς νὰ δώσῃ, παιδί μου!

Τὸ τρένο σφυρίζει. Ἐφθασε ἡ ὥρα τῆς ἀναχωρήσεως.

Ἡ μητέρα σφίγγει τὸ γυῖό της στὴν ἀγκαλιά της. Ἐνὰ δάκρυ κυλάει ἐκείνη τὴ στιγμή ἀπὸ τὰ μάτια της. Καὶ ὅπως ὁ γυῖός της πᾶν τὴν φιλήσῃ στὸ πρόσωπο, φέρνει διαστικὰ τὸ χέρι της στὰ μάτια, γιὰ νὰ τὸ ἐξαφανίσῃ.

Ἐνὰ χαμόγελο μισανοίγει τώρα τὴν χεὶλὴν της.

— Στὸ καλὸ, παιδί μου!

Οἱ ἄλλοι στρατιῶτες εὐχαρίζουν μέσα ἀπὸ τὸ τρένο τὸν τρελλὸ καὶ ἀσυγκράτητο ἐνθουσιασμό τους.

— Θὰ τοὺς φάμε τοὺς μακαρονάδες!

— Στὴ θάλασσα, τὰ σκυλιά!

— Οὔτε ρουθεῖνι νὰ μὴ μείνῃ!

Καὶ ἡ γρηῃ μητέρα συνεπαίρνεται καί κείνη ἀπὸ τὸν γενικὸ ἐνθουσιασμό. Ξεκινᾷ πῶς τὸ παιδί της πηγαίνει στὴ φωτιά. Καὶ κουνώντας τὸ μαντήλι της, φωνάζει:

— Ὁ Θεὸς μαζί σας, παιδιά! Μὲ τὴν εὐχὴ τοῦ Χριστοῦ καί τῆς Παναγίας! Στὸ καλὸ!

— Θὰ τοὺς νικήσωμε, κυρούλα!

— Ἀμήν, νὰ δώσῃ ὁ Θεός, παιδιά μου!

ΠΕΙΘΑΡΧΙΑ ΚΑΙ ΠΙΣΤΙΣ

Στὸν προχθεσινὸ συναγερμό, ἕνας ἐφέδρος φέρνει τὴν γυναῖκα του καί τὰ δύο παιδιά του στὸ καταφύγιο. Ἐπειτα, ὁρμᾷ καί πάλιν πρὸς τὴν ἐξέδω.

— Πού πάς; φωνάζει ἡ γυναῖκα του.

— Κύτταξε τὰ παιδιά, λέει ἐκείνος. Ἐγὼ πᾶν νὰ παρουσιασθῶ!

— Περίμενε, τοῖλάχιστον νὰ περάσῃ ὁ συναγερμός.

— Ἀδύνατον! Δὲν με παίρνει ἡ ὥρα! Στὶς δώδεκα λήγει ἡ προθεσμία. Εἶνε παρὰ εἴκοσι!

Στὴν εἴσοδο, μερικοὶ ἀπὸ ἐκείνους πού ἔχουν καταφύγει ἐκεῖ, τοῦ παρατηροῦν ὅτι, ἀφοῦ εἶνε συναγερμός, μπορεῖ νὰ παρουσιασθῇ καί λίγο ἀργότερο.

— Δὲν γίνεται! ἀπαντᾷ ἐκείνος. Μία φορά πού με καλέσανε εἶμαι κιόλας στρατιώτης. Ὁ στρατιώτης ἔχει ὁμπρῆν γιὰ βρεχά; Ἐ, οὔτε καὶ καταφύγιο μπορεῖ νὰ ἔχῃ γιὰ τίς βόμβες!

Καὶ φεύγει...

Στὸ ἴδιο καταφύγιο, μιὰ μητέρα προσπαθεῖ νὰ κατεβάσῃ ἕνα δυστροποῦντα πιτσιρίκον πέντε ἢ ἕξι χρόνων.

Ἐκείνος διαμαρτυρεῖται.

— Δὲν κατεβαίνω, σου λέω!

— Τί θὰ κάνῃς ἔξω; Δὲν βλέπεις ὅτι ὅλος ὁ κόσμος τρέχει μέσα;

— Θέλω νὰ ἰδῶ τὰ ἰταλικά ἀεροπλάνα πού θὰ ρίξουν οἱ δικοί μας!

— Μὰ δὲν θὰ ρίξουνε σήμερα, παιδί μου.

— Κοροϊδεύεις;

Ὁ πιτσιρίκος εἶνε ἀδύνατον νὰ φαντασθῇ πῶς μπορεῖ νὰ γίνεταί συναγερμός, χωρὶς οἱ δικοί μας νὰ ρίχνουν ἰταλικά ἀεροπλάνα. Τὸ θεωρεῖ ὡς ἕνα πράγμα ἐντελὸς φυσικό.

ΜΙΑ «ΓΕΝΝΑΙΑ» ΣΥΝΕΙΣΦΟΡΑ

Οἱ συνεισφορὲς γιὰ τὸν ἀν-

Η ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΤΟΥ «ΘΗΣΑΥΡΟΥ»

ΠΕΡΙ ΠΟΛΕΜΟΥ

ΘΡΑΣΥΒΟΥΛΑΣ: Τὰ μάθατε; Βαράμε γιὰ τὴν νίκη. Καθὼς τὰ φύλλα γράφανε, εἰς τὴν Θεσσαλονίκην ἐφέρανε τοὺς πρώτους φρατέλλους αἰχμαλώτους.

ΣΟΥΣΟΥ: Καλὰ πού τῷπατε, γιὰτὶ ἐπιθυμῶ διὰ λόγους, ὡς γνωρίζετε, ἀριστοκρατικούς δταν ἐδῶ τοὺς φέρουνε, νὰ πᾶν στὸ σταθμὸ γιὰ τὴν ὑπηρεσία μου νὰ πάρω μερικὸς.

Ἐ, δὲν μπορῶ. Ἐκ γενετῆς ἔχω καλὴ ψυχὴ.

Ἄς ἔλθουνε στὸν πύργον μου νὰ φάνε, οἱ πταχοί.

Ἡ ΚΑΘΡΙΝ: Δὲν χρειάζεται γι' αὐτοὺς κανέναν οἶκτον, πρέπει νὰ τοὺς χτυπήσωμε σκληρὰ καὶ ἀμειλίκτως.

Ἀχ, θάθελα νὰ πηγαίνα εἰς τὸ στρατό κι' ἐγὼ ἄλλ' ὄχι νοσοκόμα.

Ὁ ΚΑΘΡΙΝ: Δὲν χρειάζεται γι' αὐτοὺς κανέναν οἶκτον, πρέπει νὰ τοὺς χτυπήσωμε σκληρὰ καὶ ἀμειλίκτως.

Ἄχ, θάθελα νὰ πηγαίνα εἰς τὸ στρατό κι' ἐγὼ ἄλλ' ὄχι νοσοκόμα.

Ὁ ΚΑΘΡΙΝ: Δὲν χρειάζεται γι' αὐτοὺς κανέναν οἶκτον, πρέπει νὰ τοὺς χτυπήσωμε σκληρὰ καὶ ἀμειλίκτως.

Ἄχ, θάθελα νὰ πηγαίνα εἰς τὸ στρατό κι' ἐγὼ ἄλλ' ὄχι νοσοκόμα.

Ὁ ΚΑΘΡΙΝ: Δὲν χρειάζεται γι' αὐτοὺς κανέναν οἶκτον, πρέπει νὰ τοὺς χτυπήσωμε σκληρὰ καὶ ἀμειλίκτως.

Ἄχ, θάθελα νὰ πηγαίνα εἰς τὸ στρατό κι' ἐγὼ ἄλλ' ὄχι νοσοκόμα.

Ὁ ΚΑΘΡΙΝ: Δὲν χρειάζεται γι' αὐτοὺς κανέναν οἶκτον, πρέπει νὰ τοὺς χτυπήσωμε σκληρὰ καὶ ἀμειλίκτως.

Ἄχ, θάθελα νὰ πηγαίνα εἰς τὸ στρατό κι' ἐγὼ ἄλλ' ὄχι νοσοκόμα.

Ὁ ΚΑΘΡΙΝ: Δὲν χρειάζεται γι' αὐτοὺς κανέναν οἶκτον, πρέπει νὰ τοὺς χτυπήσωμε σκληρὰ καὶ ἀμειλίκτως.

Ἄχ, θάθελα νὰ πηγαίνα εἰς τὸ στρατό κι' ἐγὼ ἄλλ' ὄχι νοσοκόμα.

Ὁ ΚΑΘΡΙΝ: Δὲν χρειάζεται γι' αὐτοὺς κανέναν οἶκτον, πρέπει νὰ τοὺς χτυπήσωμε σκληρὰ καὶ ἀμειλίκτως.

Ἄχ, θάθελα νὰ πηγαίνα εἰς τὸ στρατό κι' ἐγὼ ἄλλ' ὄχι νοσοκόμα.

Ὁ ΚΑΘΡΙΝ: Δὲν χρειάζεται γι' αὐτοὺς κανέναν οἶκτον, πρέπει νὰ τοὺς χτυπήσωμε σκληρὰ καὶ ἀμειλίκτως.

Ἄχ, θάθελα νὰ πηγαίνα εἰς τὸ στρατό κι' ἐγὼ ἄλλ' ὄχι νοσοκόμα.

Ὁ ΚΑΘΡΙΝ: Δὲν χρειάζεται γι' αὐτοὺς κανέναν οἶκτον, πρέπει νὰ τοὺς χτυπήσωμε σκληρὰ καὶ ἀμειλίκτως.

Ἄχ, θάθελα νὰ πηγαίνα εἰς τὸ στρατό κι' ἐγὼ ἄλλ' ὄχι νοσοκόμα.

Ὁ ΚΑΘΡΙΝ: Δὲν χρειάζεται γι' αὐτοὺς κανέναν οἶκτον, πρέπει νὰ τοὺς χτυπήσωμε σκληρὰ καὶ ἀμειλίκτως.

Ἄχ, θάθελα νὰ πηγαίνα εἰς τὸ στρατό κι' ἐγὼ ἄλλ' ὄχι νοσοκόμα.

Ὁ ΚΑΘΡΙΝ: Δὲν χρειάζεται γι' αὐτοὺς κανέναν οἶκτον, πρέπει νὰ τοὺς χτυπήσωμε σκληρὰ καὶ ἀμειλίκτως.

Ἄχ, θάθελα νὰ πηγαίνα εἰς τὸ στρατό κι' ἐγὼ ἄλλ' ὄχι νοσοκόμα.

Ὁ ΚΑΘΡΙΝ: Δὲν χρειάζεται γι' αὐτοὺς κανέναν οἶκτον, πρέπει νὰ τοὺς χτυπήσωμε σκληρὰ καὶ ἀμειλίκτως.

Ἄχ, θάθελα νὰ πηγαίνα εἰς τὸ στρατό κι' ἐγὼ ἄλλ' ὄχι νοσοκόμα.

Ὁ ΚΑΘΡΙΝ: Δὲν χρειάζεται γι' αὐτοὺς κανέναν οἶκτον, πρέπει νὰ τοὺς χτυπήσωμε σκληρὰ καὶ ἀμειλίκτως.

Ἄχ, θάθελα νὰ πηγαίνα εἰς τὸ στρατό κι' ἐγὼ ἄλλ' ὄχι νοσοκόμα.

— ἀπὸ τὸν Τσιάνο πὶο πολὺ πού εἶνε κ ὁ μ η ς, δηλαδὴ μὲ ἄλλα λόγια... τ ρ ί χ α ς.

Ἡ ΚΑΘΡΙΝ: Ὁ, μπράδ, τὰ λες τρε σίκ, μὸν Θρασύ.

Μπουλ.

ΘΡΑΣΥΒΟΥΛΑΣ: Μὰ δὲν μπορῶ. Μαὶ ἔρχεται ἀναγούλ!

Κομπρενδού, μωρή Καθρίν; Ἐπῆγαν, λέει, στὴν Ἡπειρο μὲ τάνκσια νὰ μάς κάμουνε στίς μάχες τὸν πολῦπειρο.

Κι' ἐπέσαν ὅξω ἀπ' ἀρχῆς σταθμούς καὶ παρασάγγας γιὰτὶ δὲν φανταζόντανε πῶς κάθε Ἑλλήν μάγκας πού στήνει τόσες μ η χ α ν ε ς εἰς τὰς ἡμέρας τὰς δεινὰς στὸ ἄψ'σθῶς γίνεται... μηχανοκίνητος μονάς.

Ὁ ΓΕΡΟ—ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ: Ὁ, πόσον ἀγλαῶς ἐξύπνωσ καὶ σπαρταριστῶς ἐκφράζεται ὁ λαός! Πού νάβρουν τέτοιο κέφιον ποτὲ οἱ Φασισταί.

ΜΑΝΤΑΜ ΣΟΥΣΟΥ: Εἰν' ὅλοι τοὺς σχολέ-ω-λαί-λησται. ΠΑΝΣΠΑΡ: Παρεξηγήσατε, θαρρῶ, τὴν τακτικὴν τῶν Φασιστῶν στὴν Ἡπειρο. Ἀγαπητοί μου, ἐκεῖ ὁ Μουσολίνι θέλησε νὰ ἐφαρμόσῃ πρώτος τὸν πόλεμον τοῦ μέλλοντος, πού γίνεται... ἀκρότως χωρὶς μπαρούτι καὶ καπνοῦς, συρράξεις κι' ἐπιθέσεις μὰ μὲ τραγούδια καὶ χαρὲς καὶ μ' ὅλες τίς ἀνέσεις.

Παίξεις, νὰ πούμε, μιὰ καλὴ, νοσταλγικὴ καντάδα καὶ φθάνεις εἰς τὴν... Φλώρινα, περνῶν ἀπ' τὴν πεδιάδα. Μιὰ καντασόνετρα τραγουδᾷ καὶ κατακτᾷ τὴν νίκην μαινόμενος θριαμβευτικῶς εἰς τὴν Θεσσαλονίκην.

Κι' ἔτσι μὲ δίχως σκοτωμούς καὶ δίχως φασαρία τὸ ὄνομά σου γράφεται λαμπρὸν στὴν ἱστορία.

— Στὴν ἱστορία; (ἡ ΧΟΝΤΡΗ μὲ νάζι ἐρωτᾷ καὶ ὁ ΠΑΝΣΠΑΡ τῆς ἀπαντᾷ διὰ φωνῆς μελωδικῆς):

— Στὴν ἱστορία ἐννοῶ, μαντάμ, τῆς... μουσικῆς.

Ὁ ΠΡΑΚΤΙΚΟΓΡΑΦΟΣ

γῶνα παίρνουν μιὰ μορφή ἐκ-τάκτως συγκινητική.

Μιὰ μητέρα προσφέρει στίς φαλαγγίτισσες δύο πουλόβερ.

— Τὰ εἶχα γιὰ νὰ τὰ στείλω στὰ παιδιά μου, λέει, πού εἶνε καὶ τὰ δύο στὸ μέτωπο. Ἀλλὰ τὸ ἴδιο κάνει. Πόρτε τα σείς... Τοὺς φτιάχνω ἄλλα!

Ἄλλ' ἡ πιὸ συγκινητικὴ καὶ πρωτότυπη συνεισφορά εἶνε ἡ

κείνη πού πρόκειται νὰ ἀνα-φέρω. Μόνη τῆς αὐτῆς, δείχνει πόσο βαθεῖα νοιούθουν ὅλοι τὴν ὑποχρέωσιν νὰ δώσουν κά-τι, μ' ἕναν ὁποιοδήποτε τρόπο, ἀρκεῖ αὐτὸ νὰ πᾶν γιὰ τὸ στρατό, γιὰ τοὺς φαντά-ρους μας.

Ἡ σκηνὴ ἔγινε ἕνα ἀπόγευ-μα στὸ λεωφορεῖο τῆς γραμ-μῆς Ἀδριανουπόλεως.

Στὸ πλανὶο κάθισμα ἦταν

μιὰ γρηούλα — γυναῖκα τοῦ λαοῦ. Στὸ πίσω μέρος ἦλθαν νὰ καθίσουν τρεῖς νεοντυμέ-νοι φαντάροι.

Ὅταν ἐπληρώσασε ὁ εἰσπρά-κτορας, ἡ γρηούλα ἔβγαλε ἕ-να δεκάρικο.

— Πόσα εἰσιτήρια κυρούλα;

— Τέσσερα, παιδί μου.

— Τὰ ἄλλα τρία;

Ἡ γρηούλα ἔδειξε τοὺς φαν-τάρους.

— Δόστα στὰ παιδιά.

Ἐκείνοι τὴν ἐκύτταξαν σα-στισμένοι. Δὲν ἤξεραν ἂν ἔ-πρεπε νὰ διαμαρτυρηθοῦν ἢ νὰ γελάσουν.

— Γιατί, κυρούλα;

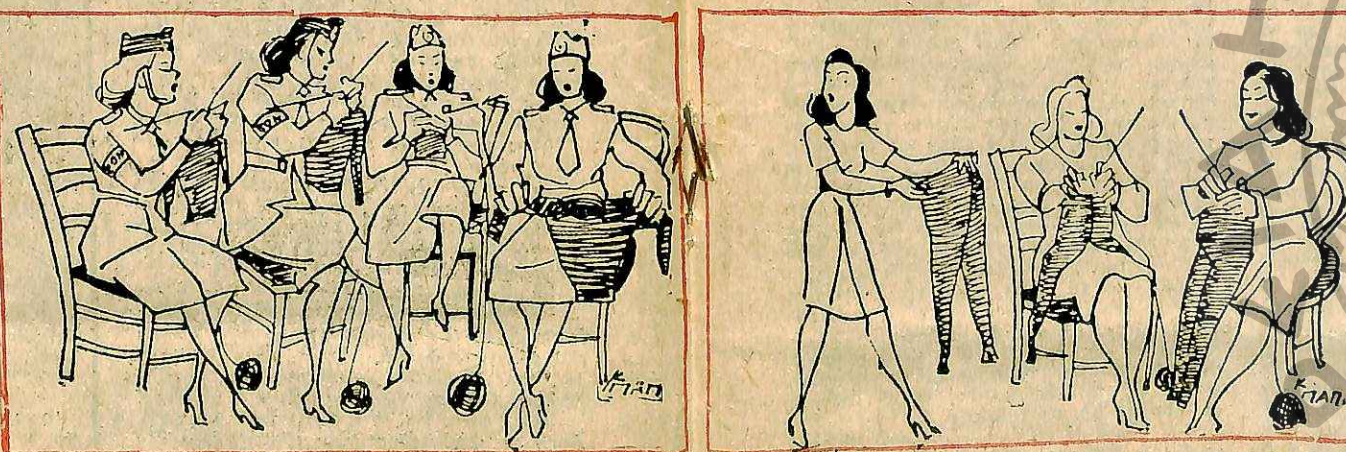
— Ἐ, παιδί μου, μιὰ καὶ πού πάτε νὰ πολεμήσετε! Ἐ

χω κι' ἐγὼ ἕνα γυιόκα στὰ σύνορα...

— Πού, κυρούλα;

— Μήπως ξέρω κι' ἐγὼ!

ΑΝΤΙΘΕΣΙΣ

Εἰσφορὲς, παντοῦ, γίνονται, τώρα στὴν Ἑλλάδα καὶ σὲ κάθε χώρα, ἐκ μέρους κάθε Πατριώτου, γιὰ τὴν Φανέλλα τοῦ Στρατιώτου.

Ἄλλ' ἂν μᾶς μιμηθῇ καὶ ὁ ἐχθρὸς ποῦχει χάσει πιά τὸ ἥθικό του. Τὶς εἰσφορὲς θὰ κάνῃ ἀσφαλῶς, γιὰ τὸ...σώθρακο τοῦ στρατιώτου.

ΤΟ ΜΥΣΤΙΚΟ ΤΗΣ

Ὁταν ἐκπύρην ὁ πόλεμος, τὸ πρῶτο πού ἐσκέφθη-κε ὁ Στέφανος Βογια-λῆς, ἦταν νὰ πάρῃ τὴν γυναῖ-κα του καὶ νὰ πᾶνε νὰ κα-τοικήσουν στὸ ὠραιότατο ἀ-γρόκτημά τους, πού ἀπέειχε πο-λὺ μακριὰ ἀπὸ τὰς Ἀθήνας. Ἐσκέφθηκε πὶς ἐκεῖ θὰ ζοῦ-σαν ἡσυχὸι καὶ δὲν θὰ τοὺς ἐνοχλοῦσε τίποτε. Ἀλλῶς τε δὲν εἶχαν κανένα στὸν κόσμο, οὔτε γυιούς, οὔτε θυγατέρες, καὶ οἱ συγγενεῖς του, πού κα-τοικοῦσαν μακριὰ, τοῦ ἦσαν ἀδιάφοροι.

Ἡ γυναῖκα τού, ἡ Ἑλινί-κη, ἦταν πολὺ νεώτερή του, μόλις 45 ἐτῶν. Τὴν εἶχε γνω-ρίσει δταν ἔκανε τὸν ἔμπορον κρασιῶν στὴ Θεσσαλονίκην. Ἡ

τανε χήρα ἀπὸ πολλὰ χρόνια. Δὲν τοῦ μίλησε ποτὲ γιὰ τὸ παρελθόν της καὶ ὁ Στέφανος δὲν ἤξερε τίποτε ἄλλο ἀπὸ τὰ περασμένα της παρὰ μόνον ὅτι ὁ πρῶτος τῆς γάμος ὑπῆρξε ἀ-τυχής.

Ὅταν, λοιπόν, ὁ Στέφανος Βογιαλῆς ἄκουσε πῶς κηρύ-χθη ὁ πόλεμος, ἐπῆγε στὸ σπὶ-τι νὰ τὸ ἀναγγεῖλῃ στὴ γυ-ναῖκα του. Ἡ Ἑλινίκη ἔμει-νε ἄφωνη. Τὸ πηγούνι τῆς ἄρ-χισε νὰ τρέμῃ καὶ τὰ μάτια τῆς ἐγέμισαν δάκρυα. Ὁ σύ-ζυγος ἐξεπλάγη ἀπὸ τὴν συγ-κίνησιν αὐτῆς.

— Τί ἐπαθες, γυναῖκα; Βέ-βαια, ὁ πόλεμος εἶνε μεγάλη συμφορά. Μὰ τί νὰ γίνῃ. Γι' ἄλλους εἶνε χειρότερα. Σκέ-ψου μιὰ γυναῖκα πού χάνει ἀ-πὸ τὰ χέρια τῆς τὸν γυῖό

της...

— Κι' ἐγὼ χάνω τὸν δικό μου...

Ὁ Στέφανος τὴν ἐκύτταξε κατὰπληκτάς.

— Ἐχεῖς εἰς γυῖο; Δὲν μοῦ τὸ εἶπες ποτὲ σου.

— Γιατί νὰ σοῦ τὸ πῶ;...

Ἡ γυναῖκα εἰκόσι χρονῶν τότε, δὲν ἐζοῦσα καλὰ μὲ τὸν ἀν-δρα μου... καὶ τὸν μικρὸν τὸν

μου γράφει, ἀλλὰ δὲν μοῦ λέει πού εἶνε. Ἡ Παναγία νὰ τὸνε φυλάῃ!

Οἱ φαντάροι ἀνταλλάσσουν ἕνα βλέμμα συνεννοήσεως με-ταξύ τους. Δὲν μποροῦν βέ-βαια νὰ ἀρνηθοῦν τὴν προσφο-ρὰ, γιὰτὶ θὰ πληγώσουν τὴν γρηούλα.

Ὁ πρῶτος σκύβει καὶ τῆς φιλάει τὸ χέρι. Καὶ οἱ ἄλλοι κάνουν τὸ ἴδιο.

— Τὴν εὐχὴ σου, κυρούλα!

— Καὶ μὲ τὰ πέντε μου δάχτυλα, παιδιά μου! Ὁ Θεὸς μαζί σας!

Ἡ ἀγαθὴ γυναῖκα κλαίει ἀ-πὸ τὴ συγκίνησιν της.

Στ' ἀλήθεια, ἀξίζουμε τὴν νί-κη πού ὅλοι τὴν περιμένομε καὶ πού με τὴν προσδοκία τῆς κερμώμασε καὶ ἐμπνέουμε κά-θε μέρα. Καὶ θὰ τὴν ἔχωμε αὐ-τὴ τὴν νίκη μεγάλην, πελώριαν, τρανὴ! Ὅπως ὅλες οἱ νίκες πού ἐνίκησαμε ἕως τώρα!

— Κι' ἐμεῖς ἔχομε τὸν πό-νο μας... Ἐχεῖς στὸ μέτω-πο τὸν γυῖό τῆς γυναῖκας μου.

Κατὰ βάθος τὸν εὐχαριστοῦ-σε πού εἶχε καὶ αὐτὸς ἕνα μερί-διο, ὁσοδήποτε μικρὸ, στὸν γενικὸ ἐθνικὸ πόνο.

Ο ΡΕΠΟΡΤΕΡ

ΕΠΗ ΖΗΣΗ

ΗΣΑΝ ΤΙΜΙΟΙ καὶ οἱ δύο

Μὰ ἐπὶκαιρὴ δραματικὴ ΙΣΤΟΡΙΟΥΛΑ

Τὴν γνωρίζω ἀπὸ τόσο μικρούλα, καὶ οἱ φιλικές μου σχέσεις μὲ τοὺς γονεῖς της —ὅταν εἶχε ἀκόμη γονεῖς— ἦσαν τόσο ἐν- κάρδιες, ὥστε δὲν μὲ φάνηκε καθόλου πε- ριέργο ὅταν ἕνα ἀπόγευμα ἦρθε στὸ γρα- φεῖο μου καὶ μὲ λίγα λόγια μὲ ἔδωσε νὰ καταλάβω ὅτι αἰσθανόταν τὴν ἐπιτακτικὴ ἀνάγκη νὰ μὲ ἐκμυστηρευθῇ κάποιο μυσ- τικό της. «Ὡ, ἕνα μεγάλο μυστικό της!

—Ξέρω ὅτι σέσεις τρέφετε γιὰ μὲνα ἕνα εἰλικρινές ἐνδιαφέρον, μὲ ἐξήγησε ὅταν κατάρθωναι νὰ νικήσει καὶ τοὺς τελευταί- ους διαταγμούς της. Κι' ἐπειτα, δὲν ἔχω κανέναν πιὸ δικό μου ἀπὸ σὰς. Ὑπάρξατε ὁ καλύτερος φίλος τοῦ πατέρα μου. Πόσες φορές καὶ μὲ πόση συγκίνηση μὲ τὸ ἔλεγε αὐτὸ ἡ δυστυχισμένη ἡ μαρούλα μου! «Ὡ- στε, μπορῶ νὰ σὰς μιλήσω ὅπως δὲ μι- λούσα σ' ἐκείνον. Μοῦ ἔχετε πῆ ὁ ἴδιος ὅτι ἦ-αν πολὺ καλός. Λοιπὸν, θὰ μὲ ἀκουγε μὲ ἐπιεικεία καὶ θὰ μὲ ἐμβόλευε μὲ συμ- πόνια. Ἐτοί βέβαια θὰ κάμετε καὶ σεις. Καὶ τώρα, μὲ ἐπιτρέπετε ν' ἀρχίσω;

Ὁ πατέρας της Μαρίας, ἀγαπητὸς συ- νάδελφος, εἶχε πληγωθῇ σοβαρὰ στὴν ἐκ- στρατείαν τοῦ Σαγγαρίου, κι' ἀπὸ τότε δὲν ἔγινε ἐντελὴς καλὰ, ὥσπου πρὸ δέκα χρόνων ἐπέθανε σ' ἕνα σανατόριο. Λίγο ἀργότερα, ἡ γυναῖκα του τὸν ἀκολούθησε στὸν τάφο. Καὶ ἡ Μαρία, ὁλομόναχη στὴ ζωὴ, ἐξοῦσε σὲ μιά οἰκογενειακὴ πανσινὸν μὲ τὴ μικρὴ σύνταξιν τοῦ πατέρα της καὶ τὸν ἀκόμα πιὸ μικρὸ μισθὸ πού ἔπαιρνε ὡς δακτυλογράφος σ' ἕνα ἰδιωτικὸ γραφεῖο.

Δὲν εἶχα κανένα λόγο ν' ἀρνῆθω τὴν τιμητικὴ θέσιν πού μὲ εἶχε προσφέρει ἀπὸ καιρὸ στὴν κοριταίστικὴ ψυχὴ της ἡ χαρι- τωμένη αὐτὴ νέαν μὲ τὰ ξανθὰ μαλλιά, τὰ πελώρια γαλανὰ μάτια καὶ τὰ φινὰ ματό- κλαδα, μὲ τὸ βαθὺ βλέμμα πού ἐπρόδιδε χαρακτῆρα σταθερὸν καὶ εἰλικρινή, μὲ τὸ μελαγχολικὰ στοχαστικὸ ὄφρος. Πόσο ἔν- τωνα μὲ ἐθιμίζαν ὅλα αὐτὰ τὸν πατέρα της! Καὶ ὅταν κάποτε μὲ ἐπισκεπτόταν στὸ γραφεῖο μου, ἐνοιῶθα πραγματικὰ τὴν ἐντύπωσιν ὅτι κάποια μυστηριώδης ἐπέμβα- σις τῆς ἀγνώστης δυνάμεως πού λέγεται ζωὴ μὲ εἶχε τοποθετήσῃ, γιὰ τὸ κορίτσι αὐτὸ, στὴ θέσιν πού ἀδίασε ὁ θάνατος παίρνοντας τὸν φίλο μου.

—Σὲ ἀκούω, Μαρία! τῆς εἶπα. «Ὅσο

γιὰ τὸ ἐνδιαφέρον μου, θεωρῶ περιττὸν νὰ σοῦ πῶ ἔστω καὶ λέξι, ἀφοῦ ἤδη εἶσαι βέ- βαιη γι' αὐτό. Ὅσο γιὰ τὴν συμβουλὴ πού θὰ μὲ ζήτησης, ἂν εἶνε τοῦ εἶδους πού μαντεύω, θὰ σοῦ τὴν δώσω πρόθυμα παρ' ὅλο πού ξέρω ὅτι οἱ νεανικὲς καρδιὲς νοιώ- θουν μὲν τὴν ἀνάγκη νὰ δροσιζοῦνται κά- που-κάπου μὲ τὸν πάγο τῆς λογικῆς, ἀλλὰ δὲν τὸν ἀνέχονται γιὰ πολὺ ἀπάνω τους. Ἀκούει τοὺς μεγαλύτερους, μὰ κάνουν ὅ,τι τοὺς λέει ἡ δύναμις τους. Ὡστόσο ὑπάρχουν τρέλλες πού ἀξίζουν χίλιες φορές περισ- σότερο ἀπὸ τὴν πιὸ σοφὴ σκέψιν. Οἱ μεγά- λοι λογισμοὶ ἀπορρέουν ἀπὸ τὴν καρδιά. Τέλος πάντων, λέγε, περὶ τίνας πρόκειται.

Μὲ φωνὴ πού ἀπὸ στιγμήν σὲ στιγμήν γι- νόταν πιὸ ἀσταθὴς καὶ τρεμουλιαστὴ, ἡ Μαρία μὲ μίλησε.

Ὡ, ἡ ἱστορία της εἶνε στὴν ἀρχὴ της πολὺ ἀπλή: μιά ἱστορία καταδικασμένης ἀγάπης, ἀπὸ τίς ἀπίστευτες πρὸ ἐξελίσσονται καθε μέρα στὴ ζωὴ. Πάνε δυὸ χρόνια ἀπὸ τότε πού ἐγγνώρισε τὸν Ρένο Καλούδη. Δι- κηγόρος κι' αὐτός, εἶνε φίλος τοῦ προϊστα- μένου της, ἂν καὶ πολὺ νεώτερός του στὴν ἡλικία. Στὴν ἀρχὴ, τὸν ἐβλεπε ὅταν ὁ Ρέ- νος ἐπήγαινε στὸ γραφεῖο της νὰ ζητήσῃ τὸν προϊστάμενό της. Ἐπειτα, ἔτρεχε νὰ πάῃ ὁ ἴδιος στὸ γραφεῖο τοῦ Ρένου γιὰ ὑ- ποθέσεις. Καὶ πολὺ γρήγορα, ἡ Μαρία ἐ- κατόλαβε ὅτι ὁ Ρένος ἐπέδωκε νὰ βρῇ καὶ εὐκαιρίας γιὰ νὰ πηγαίνῃ συχνότερα στὸ γραφεῖο της, καὶ ἡ ἴδια ἐπέδωκε νὰ βρῇ καὶ εὐκαιρίας νὰ πηγαίνῃ συχνότερα στὸ γρα- φεῖο του.

Ἄν ἐκρίνε κανεὶς τὰ πράγματα μὲ τὴ λογικὴ, θὰ ἔλεγε ὅτι ἡ ἀπόστασις πού τοὺς ἐχώριζε ἦταν τεραστίαν. Ὁ Ρένος ἦταν πολ- λὺ πλούσιος καὶ ἐκείνη πολὺ πτωχή. Ὁ Ρένος εἶχε σπουδάσει σὲ δύο εὐρωπαϊκὰ πανεπιστήμια, ἐκείνη μολὶς εἶχε κατορθώ- σει νὰ πάρῃ ἕνα πτυχίον ἀπὸ κάποια οἰκο- κυρικὴ σχολή. Ὁ Ρένος ἐξοῦσε τὴ μεγάλη ζωὴ, ἐκείνη μολὶς κατάρθωναι νὰ πηγαίνῃ μιά φορὰ τὴν ἐβδομάδα στὸν κινηματογρά- φο, καὶ μάλιστα τίς ὥρες πού μποροῦσε νὰ πληρώσῃ τὸ εἰσιτήριο της μὲ ἐκπτώσιν.

—Τὰ συλλογίσθηκα ὅλα αὐτὰ, πολλές φορές! συνέχισε ἡ Μαρία. Καὶ ἤξερα τὸ καθήκον πού εἶχα ἀπέναντι τῆς μὲν μὴς τῶν γονέων μου, νὰ διατηρῶ τὸ ὄνομα μου ἀ- κηλιδωτὸ ὅπως μὲς τὸ ἄφησε ὁ πατέρας μου.

Δύο διαμαντένια δάκρυα ἐλαμπύριζαν στὶς ἄκρες τῶν ματιῶν της. Ἐξηκολούθησε μὲ ζωηρότητα τώρα συγκίνηση:

—Μολαταῦτα, ὅταν ἕνα δειλινὸ μὲ ἐ- πρότεινε νὰ πάω μὲ τὴν κόρσιν πού ἔταν περίπατο ὡς τὸν Ἅγιον Ἀνδρέα, δὲν ἔρ- ρηκα τὴ δύναμιν νὰ τοῦ ἀρνῆθω. Ὁ τρόπος του ἦταν τόσο εὐγενικός, τόσο σοδαρός! Καὶ πραγματικὰ, στὸ διάστημα αὐτῆς τῆς δια- δρομῆς, ἐκατάλαβα ὅτι εἶνε ἕνας τελείως τζέντλεμαν. Δὲν ἐπαφελήθηκε ἀπὸ τὴν εὐ- καιρίαν νὰ μὲ κάμῃ αὐτὴ ἕνα κἂν τομηρὸ κομπλιμέντο. Μοῦ ἔλεγε χίλια-δυὸ διασκε- δαστικὰ πράγματα καὶ μὲ ἔκανε νὰ γελάω, παρ' ὅλο πού αἰσθανόμουν τὴν ἀνάγκη νὰ κλάψω. Γιατί; Μὰ, γιὰ τὴν τόσο εὐτυ- χισμένη κοντά του! Θὰ προτιμοῦσα νὰ μὴ μιλοῦσε καθόλου, γιὰ νὰ μποροῦσα ν' ἀ- κούω τοὺς παλμούς τῆς καρδιάς του νὰ συλλαβίζω τὸ ὄνομά μου. Τί ἀφελές ὄνειρο! θὰ πῆτε. Ἀληθινὰ μὲ φαινόταν ὅτι ὀνειρευόμουν. Μὲ τὸ ὄνειρο αὐτὸ ἡ ζωὴ μου ἀλλάξε ὁλότελα δρόμο. Δέχθηκα νὰ πάω κι' ἄλλον περίπατο μὲ τὴν κόρσιν πού, ἔ- πειτα ἄλλον, κι' ἄλλον. Κι' ἕνα βράδυ, ἐξ- αίτίας μιάς θλάβης πού ἔπαθε τὸ αυτοκί- νητο, ἀναγκασθίκαμε νὰ διανυκτερεύσωμε μακριὰ ἀπὸ τὴν Ἀθήν. Μὰς ἐφιλοξένησαν χωρικοί, καὶ ὁ Ρένος ἀναγκάσθηκε νὰ μὲ συστήσῃ ὡς σύζυγόν του. Καὶ τὸ βράδυ ἐκείνου...

Ἡ Μαρία σταμάτησε. Ἐσκέπασε τὸ πρόσωπό της μὲ τὰ χέρια της καὶ ξέσπασε σὲ βοῦθ ἀναφυλλιστῶ.

Ἐσηκώθηκα, πῆγα ποντὰ της καὶ χά- ρισα τὸν χρυσὸ καταρράκτη τῶν μαλλιών της. —Ἡρέμησε, παιδί μου! τῆς εἶπα. Κα- ταλαβαίνω. Ὑποθέτω ὅμως ὅτι αὐτὸ πού ἔχει μεγαλύτερη σημασία εἶνε ἄλλο: τί ἐ- γινε... ὕστερα ἀπὸ τὸ βράδυ αὐτό.

Ἐβγαλε τὸ μαντίλι της καὶ ἐπροσπάθη- σε νὰ στεγνώσῃ τὰ μάτια της. Πολὺ σιγα-

νὰ, πού ἀπήντησε:

—Ὑστερα ἀπὸ τὸ βράδυ αὐτό... δὲν ἤμουν πιά ἐκείνη πού ἤμουν προτιέτρα. Ἦξερα ὅτι εἶχα προσδοκῇ τὸ καθήκον μου, δὲν ἤθελα νὰ τὸν ληψῶ. Ἦμουν βεβαία ὅτι ἡ οἰκογενεὶα του θὰ ἀντιθροῦσε στὸν γάμο μας, γιὰτί... περὶ τὸ νὰ σὰς πῶ τὸ γιὰτί. Ὁ Ρένος Καλούδης νὰ παντρευθῇ μιά φτωχὴ δακτυλογράφος; Συλλογίζομαι: τὸ λάθος δὲν εἶνε δικό μου, γιὰτί δὲν μὲ ἔταξε ὅτι θὰ μὲ παντρευθῇ. Τοῦ χάρισα τὴν ἀγάπην μου, τὰ πάντα χωρὶς ὄρους. Πῶς θὰ ἔρθω τώρα νὰ τοῦ πῶ: πληρωσέ με γιὰ τὴν εὐτυχία πού σοῦ ἔδωσα ἐπειδὴ σ' ἀγαπῶ. «Ὀχι, δὲν θὰ τολμοῦσα ποτέ νὰ κάμω ἕνα τέτοιο πράγμα. Ἐπρωτίμωσα νὰ κρατήσω τὸ μυστικό μου βαθεῖα θημύ- νον στὴν καρδιά μου. Ὅταν κάποια μέρα, ὁ Ρένος θὰ παντρευόταν θὰ ἔπαυα νὰ εἶ- μαι «φίλη του». Κι' αὐτὸ θὰ ἦταν ὁλοί... Ἀλήθεια, πῆστε μου πῶς μὲ κρίνετε; Σὰς παρακαλῶ, σὰς ἱκετεύω, πῆστε μου αὐ- τὴ στιγμὴ ἔχω ξεπέσει ἐντελῶς στὴ συνεί- δησί σας;

Ἀδίστακτα τῆς ἀπήντησα:

—Μαρία, ἀπεφάνισες νὰ θυσιάσης τὰ πάντα στὴν ἀγάπην σου. Κανεὶς δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ σὲ κρίνει. Προχώρησε ὁμοῦ. Τί σὲ ἔκαμε νὰ ἐρῇς σήμερα νὰ μὲ τὰ πῆς ὅλα αὐτὰ; Δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι ὑπάρχει κόπι νεώτερο, καὶ ἀκριβῶς αὐτὸ τὸ νεώτερο ἀνυπομονῶ νὰ ἀκούσω.

Καὶ ἀπομακρύνθηκα μερικὰ δῆματα ἀπὸ κοντὰ της.

—Ναί, ὑπάρχει κάτι νεώτερο! εἶπε μὲ δυσκολία ἡ Μαρία. Χθὲς ἀκριβῶς, Κυρια- κή, ἐβεβαιώθηκα μὲ τὸν πιὸ ἀπόλυτον τρό- πον ὅτι... ὅτι... εἶμαι μητέρα. Καὶ σή- μερα ὁ Ρένος πηγαίνει ἀσφαλῶς νὰ πα- ρουσιασθῇ στὸ συνταγματ. Εἶνε ἔφε- δρος ἀξιωματικός, καὶ ὅλους τοὺς ἐφεδρους τοὺς ἐκάλεσαν. Γράφουν οἱ ἐφημερίδες ὅτι ὅλοι πρέπει νὰ παρουσιασθῶν σήμερα. Καὶ θὰ φύγῃ βέβαια γιὰ τὸ μέτωπο...

Ξέσπασε σ' ἕναν ἐξαφικὸν λυγμὸ πού συ- νεκλόνισε ὅλη τὴν τὸ σώμα. Σκέπασε τὰ μάτια της μὲ τὸ μαντίλι της καὶ ἄρχισε νὰ κλαίῃ σιωπηλά.

Ἐδῶ καὶ μερικὲς στιγμὲς τὴν κυττοῦσα ἐξαφισσμένος. Ἀλλὰ τὸ διπλὸ ἀπρόοπτο: ἡ συγκλονιστικὴ τῆς ἀποκάλυψιν καὶ ἡ ἀ- ναχώρησις τοῦ ἀγαπημένου της γιὰ τὸν πόλεμο, μὲ εἶχε θαλάσει μὲ μίας τῆ σκέ- ψιν μου.

Ἰδοὺ λοιπὸν ποῖα συμβουλή ἤρθε νὰ μὲ ζητήσῃ: τί ἐπρεπε νὰ κάμῃ τώρα; Ἦταν μητέρα! Καὶ ὁ πατέρας τοῦ παιδιοῦ της δὲν ἤξερε τίποτα. Καὶ σήμερα - αὔριο ἔφευ- γε γιὰ τὸν πόλεμο. Οὔτε λόγος μποροῦσε νὰ γινῇ γιὰ ὅποιαδήποτε βοήθεια ἐκ μέ- ρους του. Τί θὰ ἀπογινόταν τὸ κορίτσι αὐτό, πού μὲ τόση ἀφιλοκέρδεια εἶχε χα- ρίσει στὸν ἀγαπημένο της τὴν καρδιά της, τὴν ψυχὴ της, ὅλα, ὅλα;

Ἦμουν ἔτοιμος νὰ τῆς πῶ: «Παῖδί μου, αὐτὴ τὴν στιγμὴ δὲν εἶμαι εἰς θέσιν νὰ σοῦ δώσω καμμιά συμβουλὴ. Θὰ σκεφθῶ καί...» Ἀλλὰ μὲ ἐπρόλαβε:

—Ξέρετε λοιπὸν τί ἦρθε νὰ σὰς ρωτή- σω; μὲ εἶπε. Τώρα σὲ λίγο θὰ ἐρῇ νὰ μὲ ἀποχαιρετήσῃ. Μοῦ ἐτήλεφωσεν τὸ πρῶν. Εἶπα πῶς ἔοχεμαι σὲ σὰς καὶ θὰ μὲ εἰδοποιήσουν. Ἐχω σκοπὸ νὰ... νὰ μὴ τοῦ πῶ τίποτα. Πηγαίνει νὰ πολέμησῃ γιὰ τὴν πατρίδα μας, καὶ δὲν πρέπει νὰ ἔχη τὴν καρδιά μου βαρεὰ ἀπὸ ὅποιαδή- ποτε ἀγωνία. Ἄν τοῦ μιλήσω γιὰ τὴν ἀ- πελπισίαν μου, θὰ τὸν κάνα νὰ ὑποφέρῃ, γιὰτί εἶνε μιά εὐγενικὴ ψυχὴ. Δὲν νομίζετε καὶ σεις ὅτι, σὰν τιμὰ Ἑλληνίδα, ὀφείλω νὰ κάμω τὴν θυσία μου ὡς τὸ τέλος; Τί σὴ μαίνει ἂν ἐγὼ γίνω μιά μέρα ἕνα ἀπὸ τὰ τέσσα καὶ τέσσα ναυαγία τῆς ἀγάπης; Δὲν εἶνε ἰσοτιμότερη νὰ συντρίψω τὴν δική μου καρδιά, γιὰ νὰ σωθῇ ἡ καρδιά ἐνὸς πολε- μιστοῦ, πού δὲν ἀνίκη οὔτε σ' ἐκείνον οὔ- τε σ' ἐμένα, ἀλλὰ στὴν Ἑλλάδα;

Ἐλεγα μὲ τὸ νύ μου: «Μιά γυναῖκα πού σκέπτεται μὲ τόση δύναμιν καὶ πού εἶνε ἱκανὴ γιὰ τέτοιες θυσίες, ποῖαν ἀνάγκη συμβουλῆς ἔχει ἀπὸ μένα;»

Δὲν ἤξερα τί νὰ ἀπαντήσω στὸ πονεμέ- νο ἐκείνου πλάσμα, πού μὲ τόση προθυμία ἔστεργε νὰ τραβήξῃ τὸν δρόμο κάποιοι μακρινὰ Γαλγοῦ, μόνον καὶ μόνον γιὰ νὰ μὴ τορῶν τὴ συνείδησιν τοῦ ἀγαπημέ- νου της, πού δὲν ἦταν μόνον ἀγαπημένος

της ἀλλὰ καὶ πολεμιστῆς τῆς Ἑλλάδος, ὅταν ἐξαφῆς ἕνα κουδούνισμα μὲ ἀνάγκα- σε νὰ πάω στὸ τηλέφωνο. Ἀπὸ τὴν ἄλλη ἀκρὴ τοῦ συρματος, μὰ ἀνδρική φωνή, προσχαρῇ, ζωηρῇ, μὲ ρώτησε:

—Ἡ δεσποινὶς Μαρία Λευζίδου εἶνε ἐ- κεί;

Ἀπήντησα καταφατικὰ:

—Πρέπει νὰ τὴν ἰδῶ ἀμέσως! ξαναεἶπε ἡ πρόσχαρη φωνή. Μοῦ ἐπιτρέπετε νὰ ἔρθω στὸ γραφεῖο σας, κύριε; Γιατί ἀλλοιῶτα δὲν προφθάνω νὰ τὴν ἰδῶ.

Συμβουλευθῆκα τὴ Μαρία. Τὸ πρόσωπό της ἐλαμψε διὰ μιάς. Δὲν ἔφερε καμμὶν ἀντίρρηση.

Πέρασαν μερικὰ λεπτά. Ἐγὼ ἔσκυψα σὲ κάτι χαρτιά. Ἐκείνη προσπαθοῦσε νὰ ξε- φυλλίσῃ ἕνα περιοδικό. Πάντως, δὲν ἀν- ταλάσαμε οὔτε λέξι.

Τέλος ἀνοῖξε ἡ πόρτα. Ὁ Ρένος Καλού- δης μπῆκε ζωηρῶς, θιαστικός. Μὲ χαϊρέτη- σε μὲ μιά ὑπόκληρην τῆς κεφαλῆς καὶ ἄ- νοιξε τῆς Μαρίας τὴν ἀγκαλιά του. Ἡ νέα ὥρμησε καὶ γατζώθηκε στὸν ὦμο του.

Ἀκουσα τὴν πρόσχαρη, ζωηρὴ φωνὴ νὰ μιλῇ τῆς Μαρίας, καὶ ὁμολογῶ ὅτι δὲν ἐ- πίστευα σ' αὐτὰ μου:

—Εἶνε ἀνάγκη νὰ ἐρῇς μαζί μου, ἀγα- πημένη μου. Πρὸ ὀλίγου μίλησα μὲ τὴ μη- τέρα μου γιὰ σένα. Ὁλῶ νὰ σὲ γνωρίσῃ πρὶν φύγῃ γιὰ τὸ μέτωπο. Καί, ὅταν γυρί- σω μὲ τὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ θὰ παντρευ- τοῦμε.

Ἡ Μαρία ἔκρυψε τὸ κεφάλι της καὶ τὸν ἐκύτταξε μὲ τὰ δακρυζομένα της μάτια.

—Ἀλήθεια, Ρένο; Δὲν... δὲν ὀνειρεύο- μαι;

Καὶ ὁ νέος, πού αὔριο θὰ ἔφευγε γιὰ τὸ μέτωπο, πολεμιστῆς τῆς Ἑλλάδος, γέλασε καλὸκάρδα:

—Τί θὰ πῇ ὀνειρεύεσαι, ἀγάπη μου; Πάντα δὲν εἶχες ἐμπιστοσύνη σὲ μένα;... Ναί;... Τότε πῶς ἔμπροσθεν νὰ ἀμφιβά- λης ἔστω καὶ γιὰ μιά στιγμὴ ἂν ὁ Ρένος Καλούδης εἶνε τίμιος ἄνδρας; Φαντάσθηκες ὅτι θὰ ξεχνοῦσα τὴν ὑποχρέωσιν πού ἔχω νὰ σὲ κάνω γυναῖκα μου;

Ἡ Μαρία, μὲ μιά ἀπότομην κίνησιν ἀπο- σπᾶσθηκε ἀπὸ τὴν ἀγκαλιά του.

—Ρένο, ἀγαπημένε μου! εἶπε μὲ ἀγα- νία. Δὲν μπορῶ νὰ ἔρθω στὴν μητέρα σου! Ἐκείνος τὴν ἐκύτταξε κοπάληκτος:

—Δὲν... μπορεῖς; Γιατί;

—Γιατί... μὲ συμβαίνει κάτι. Τώρα πού μοῦ ἔδωσαν τὸ δικαίωμα, θὰ σοῦ τὸ πῶ. Εἶμαι... εἶμαι...

Ὁ Ρένος τῆς ἐκλείσε τὸ στόμα μὲ τὴν παλάμη:

—Μαρία, μὴ πῆς λέξι. Καταλαβαίνω. Τότε, θὰ πάρω ἀδείαν δυὸ ἡμερῶν καὶ θὰ παντρευτοῦμε μεθαῦριο. Ἐτσι, ἡ μητέρα μου δὲν θὰ μᾶθῃ ποτέ τὸ μυστικό μας, ἔτσι ἀσφάλεια;

—Ρένο! Καὶ ἡ Μαρία ὤρμησε πάλιν στὴν ἀγκα- λιά του.

Ὅσο πιδ ἀδρόφεια μπορούσα, ἀποσύρ- θηκα ἀπὸ τὸ γραφεῖο μου.

Γ. ΤΑΡΣΑΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΟΦΑ ΛΟΓΙΑ

- ★ Ὁ ἀνέφορος θὰ δείξῃ τῆς γῆρας τὸ παί- ρημα.
- ★ Μεγαλῶνει τὸ γομάρι καὶ κονταίνει τὸ ναυέρι.
- ★ Ὅποιος πονεῖ, γαῖδουρινὰ φωνάζει.
- ★ Χέρι πού δὲν παίρνει, τόπος δὲν ἀδειάζει.
- ★ Ἐμεῖς ψωμί δὲν εἶχαμε κι' οἱ σκύλοι πῆ- ραν.
- ★ Ζυβὶ χαρισμένο εἶνε γλυκύτερο ἀπὸ μέλι.
- ★ Μέθυσε ὁ φτωχὸς καὶ ἔλασε τὰ χρέη του.
- ★ Ἐμας γυμνὸς καὶ ντρεπτότα ντυμένος.
- ★ Τὸν κοῦτο καὶ τὸν χαριᾶττ ξένος πόνος τὸν γεράζει.
- ★ Ὁ λύκος ἔχει τ' ὄνομα καὶ ἡ ἀλεπού τὴ γάρν.
- ★ Ψάρι μέσα στὸν γιάλο ὅσα θέλεις σοῦ πούλῃ.
- ★ Ἡ καλὴ νοικοκυρὰ εἶνε δούλα καὶ κυρά.
- ★ Τὸν γκαθὸ στὸν στραβοχάρι πρωτομάστο- ρα τὸν κάνουν.
- ★ Ἀς γελᾶμε κι' ἄς πηδᾶμε γιὰ νὰ λὲν πᾶς δὲν πονεῖται.
- ★ Εἰπαὶν τὸν λαλοῦ φωτιά κι' ἔκαψε τὰ ρού- χα του.
- ★ Ὅταν πεθαίνουν πολλοί, θάνατο μὴ θάσας.

Μὴν ΚΛΑΨΗΣ

Μιά μητρικὴ αὐτοθυσία

Ἀπὸ πόση ὥρα ἡ Σοφία εἶχε μείνει ἔτσι ἀκίνητη μὲ μάτια ὀλάνοιχτα, μὰ πού δὲν βλέπουν τίποτε, μὲ χέρια ζε- στά ἀπὸ τὸν πυρετό, μὲ πονεμένο κε- φάλι σὰν ναρκωμένη; Ὅταν σιγά-σιγά συνήλθε, οὔτε ἡ ἴδια ἤξερε νὰ τὸ πῇ, οὔτε καὶ τὴν ἐνδιέφερε.

Ὅταν συνήλθε, ξαναεἶδε τὸν Νίκο νὰ σφίγγῃ τὴν ζώνην τῆς στρατιωτικῆς στολῆς του, πού τὴν ἐφόρεσε μόλις τὸν ἐκάλεσε ἡ πατρίδα. Τὸν ἀκούσε νὰ τῆς ξαναλεῖ μὲ ἡμέλια καὶ ἀπλότητα:

—Πρέπει νὰ φύγῃ ἀμέσως. Καλὴ ἀντάμωσιν, μαμά.

Δὲν ἐπεχείρησε νὰ τὸν κρατήσῃ. Τὴ στιγμὴ ἐκείνη ἐνόμισε πῶς ἔβλεπε μπροστὰ τῆς τὸν πατέρα του, τὸν Πέ- τρο Τελάκη —τοῦ ἔμοιαζε τόσο πολὺ! — ὅταν ἐκείνος, ὠραίος στρατιώτης, ἔφευγε στὸν πόλεμο, τὸ 1918, κι' ἐκεί- νη φορούσε τὴν στολὴ τῆς νοσοκόμου. Εἶχε φύγει τότε ὁ ἄνδρας τῆς γιὰ νὰ μὴν ξαναγυρίσῃ. Ἐπολέμησε ἡρωικά, ὅπως ἀνέφερε ἡ ἡμερήσια διαταγὴ καὶ ἔπεσε μαχόμενος. Ὁ θάνατός του ἦρ- θε τέσσερις μῆνες, ἀκριβῶς, μετὰ τὸν γάμο τους.

Ὁ Νίκος, πού ἦταν ὀρφανὸς πρὶν ἀκόμη γεννηθῇ, ἀνατράφηκε ἀπὸ τὴν μητέρα του μὲ τίς πατριαρχικές ἀρχές τῆς οἰκογενείας ταν. Τοῦ ἐνέπνευσε τὸν πατριωτισμὸ καὶ τίς ἀρετὲς τοῦ πατέ- ρα του, τὸν ὁποῖον τώρα ἐνεσάρκωνε ψυχικὰ καὶ σωματικὰ.

Ἡ Σοφία δὲν ἐσκέφθηκε ποτέ νὰ ξαναπαντρευθῇ. Ἐξῆσε μόνο γιὰ τὸ παιδί της. «Ὅλη τὴ ζωὴ τῆς τὴν ἀφιέρ- ωσε σ' αὐτό καὶ τοῦ ἔδωσε ὅλες τίς δυνατὲς χαρές. Ἀλλὰ κι' ὁ Νίκος τῆς ἀνταπέδωσε τὴν αὐτοθυσία της μὲ τὴ μεγάλη του ἀγάπην, τὴν γεμάτη σεβὰ- σμό καὶ τρυφερότητα, πού τὴν ἐξεδί- λωνε σὲ καθε εὐκαιρία.

Ἡ ἀπομακρύνσις του ἀπὸ τὸ σπίτι, καὶ ἡ ζωὴ τοῦ στρατιώτη δὲν τοῦ ἄλ- λαξε οὔτε τὸν χαρακτῆρα, οὔτε τὰ αἰ- σθήματα του. Ἡ ἐπιστράτευσις ἔπεσε σὰν ἀστροπελεὶ ἀνάμεσα στὴν Σοφία καὶ τὸν γιὸν της. Ἐτοίμασε γρήγορα μιά μικρὴ βαλίτσα κι' ἐφίλησε μὲ πά-θος τὴ μαμά του. Φθάνοντας στὸ κα- τῶφι, ἐγύρισε πίσω καὶ τῆς εἶπε μὲ γλυκεῖα φωνή, πού δὲν ἔτρεπε καθό- λου:

—Ἐκείνο πού θέλω, μαμά, εἶνε νὰ μὴν κλάψῃς ὅταν θὰ φύγω...

Ἡ πόρτα ἐκλείσει καὶ ἡ Σοφία ἔπε- σε ἀδύναμη στὴν πολυθρόνα. Μὲ τὴ σκέ- ψιν ὅτι τὸ παιδί της ἐπήγαινε ἴσως πρὸς τὸν θάνατο, ἀναλύθηκε σὲ λυ- γμούς: «Πᾶει καὶ τὸ παιδί μου! Σὰν τὸν πατέρα του!».

Γιὰ κάμποσα λεπτά ἔμεινε ἀκίνητη. Φαινόταν πῶς τὴν ἀπασχολοῦσε ἐντα- τικά μιά σκέψιν. Ὑστερα σηκώθηκε, ἀνοῖξε ἕνα συρτάρι καὶ ἐβγαλε ἕνα δι- βλίοριον ταυτότητος ὅπου ἦταν κολλη- μένη ἡ φωτογραφία της, σὲ νεαρὴ ἡ- λικία, μὲ στολὴ νοσοκόμου.

«Ἦμουν καλὴ νοσοκόμος στὰ 1918 τῶρα καὶ 1940 θὰ εἶμαι καλύτερη», ἐσκέφθηκε.

Ὑστερα πῆρε τὸ λεύκωμα μὲ τίς φω- τογραφίες καὶ ἐβγαλε ἀπὸ ἐκείνο δυὸ: μιά τοῦ Πέτρου Τελάκη μὲ τὴ στρα- τιωτικὴ στολὴν καὶ μιά ἄλλη τοῦ Νίκου μὲ πολιτικὰ. Τῆς ἐκύτταξε καὶ τίς δυὸ κάμψον ὥρα καὶ ὕστερα τίς ἐφίλησε στὴν τσάντα της μὲ τὸ δι- βλίοριον τῆς τῆς νοσοκόμου.

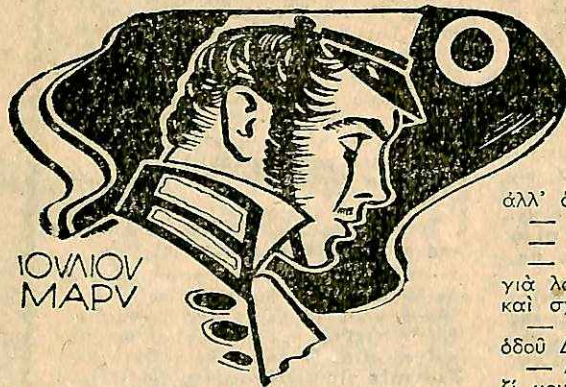
Ἐβγήκε ἀπὸ τὸ σπίτι, ἐφώνησε ἕνα ταξί καὶ εἶπε στὸν ὡφῆρ:

—Στοὺς Ἀμπελοκήτους, στὸν Ἐ

κυθρὸ Σταυρό, παρακαλῶ.

Ξαναβλέποντας τὸ μεγαλόπρεπο τῶ- ρα ἴδρυμα τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ, ἐγύ- ρισε μὲ τὴ σκέψιν τῆς εἰκοσιδυ

‘Η νίκη μας εΐνε τόσο βεβαία, όσο εΐνε βέβαιον ότι αύριο δ’ άνατείλη ό ήλιος

30ον

— Εύγενείς άλλ’ όχι φιλικές. ‘Ο άν
θρωπος αυτός μου ένέπνεε άποστροφή.
— Χωρίς καμμία άφορμή;
— Μάλιστα, λοχαγέ μου.
— Πώς έπληθε αυτή ή μονομαχία;
— Κατόπιν συζήτησεως... για ύπηρε
σιακά ζητήματα. ‘Ο Γιρόνδης έφέρετο με
τρόπο άγέρωχο και ύπεροπτικό και είχε
τιμωρήσει χωρίς λόγο τον ‘Ιάκωβο.
— ‘Ο ‘Ιάκωβος ήταν παρών κατά την
μονομαχία σας;
— ‘Ο Βερνάρδος έσκέφθηκε επί μερικές
στιγμές. Έπειτα απήντησε:
— ‘Ο ‘Ιάκωβος ήλθε πολύ άργά... ‘Ο
Γιρόνδης είχε κτυπηθή έν τώ μεταξύ.
— Τα ίδια πράγματα μου είπε και ό
‘Ιάκωβος όταν τον άνέκριναν πριν από
λίγη ώρα. Καί αυτός επίσης λέγει ότι
δέν παρέστης στη μονομαχία και ότι έ
φθασες πολύ άργά...
— ‘Ο Βερνάρδος δέν απήντησε.
‘Η συγκίνησίς του ήταν πολύ μεγάλη
και έφοδεύτο μήπως προδοθή, άν έλεγε
και μία λέξη έστω.
— ‘Ο λοχαγός έσυλλογίζεται:
«Ποιός από τους δύο λέει άραγε την ά
λήθεια; Πρέπει να τό εξακριβώσω όπωσ
δήποτε...»
— Άπέμνεε ένας άνθρωπος τον όποιον
πρεπε να ίδθ.
— Καί αυτός ήταν ό Πατόχης, που έφαί
νετο ότι είχε παίξει ένα σοβαρό ρόλο στη
ζωή του ‘Ιακώβου.
— Γόν εκάλεσε λοιπόν να παρουσιάσθ
ένώπιόν του.
— Τό βλέμμα του λοχαγού έστρεψε επί
άρκετη ώρα αυτόν τον άνθρωπο.
— Άλλ’ ό Πατόχης ήταν παμπόνηρος και
δέν έστενοχωρήθη καθόλου άπ’ αυτή την
έξταση.
— ‘Ο άνακριτής, χωρίς να ξέρη και αύ
τός γιατί, συνεέρανε:
«Είμαι βέβαιος ότι ό ‘Ιάκωβος και ό
Βερνάρδος είναι θύματα αυτού του άνδρα
που. ‘Ο Πατόχης αυτός είναι ένας άγύρ
της ικανός για όλα.»
— Καί άρχισε άμέσως τις ερωτήσεις του.
— Είχατε ποτέ λογαριασμούς με τη
δικαιοσύνη; Έκαμε.
— ‘Ο Πατόχης ευρέθηκε σε άμηχανία
Συνήλθε όμως γρήγορα και άντελήφθη ό
τι μόνον ή θρασύτης θά μπορούσε να τον
σώσει.
— Αυτή ή ερώτησις, είπε, προσβάλλει
έναν τίμιο άνθρωπο, σαν μία μένα.
— Δέν κατεδικάσθηκε ποτέ;
— Ποτέ. Σας ύπενθυμίζω, άλλωστε,
ότι ήλθα εδώ ως μάρτυς και όχι ως κατή
γορούμενος.
— Άρηγηθήτε μου τί ξέρετε γι’ αυτή
την ύπόθεσι.
— ‘Ο Πατόχης, χωρίς να διστάση καθό
λου, επανέλαβε όσα ακριβώς είχαν ειπθ
και στον συνταγματάρχη ντε Σαδερνύ.
— Είσαθε βέβαιος ότι δέν άπατάσθε; έ
ρώτησε ό λοχαγός. Εΐδατε τον λοχία ‘Ιά
κωβο, να σηκώνη τό χέρι του και να ραπί
ζη τον Γιρόνδη;
— Τόν είδα.
— Μήπως δέν ήταν ό ύπαξιωματικός,

άλλ’ ό στρατιώτης;
— Σας είπα ότι ήταν ό λοχίας.
— Τόν γνωρίζετε αυτό τον νέο;
— Ναί. Έγώ άγόρασα τό κατάστημα
για λογαριασμό της θετής αδελφής του
και σχετιζόμουν άρκετά μαζί του.
— Σεις τον ώδήγησατε στη λείχη της
όδοϋ Δαντέν;
— Δέν τον ώδήγησα. Έκείνος ήλθε μα
ζί μου.
— ‘Ο άνακριτής λοχαγός δέν έπέμεινε πε
ρισσότερο.
— Απνύθηκε κατόπιν μία άλλη ερώτησι
στον Πατόχη.
— Πρώτη φορά ήλθατε εδώ;
— Πρώτη φορά.
— Δέν εγνωρίζατε τον Πέτρο Γιρόν
δη;
— ‘Ο Πατόχης περιήλθε και πάλι σε ά
μηχανία. Έδωσε δυνατά, για να λάβη τον
καιρό να σκεφθί και έπειτα απήντησε:
— Πού και πώς θέλετε να τον εγνώ
ρίζα, κύριε λοχαγέ;
— Στο Παρίσι, όταν δέν ύπηρετούσε
ως άξιωματικός.
— Δέν τον συνήντησα ποτέ μου.
— Τό όρκίζεσθε;
— Βέβαια... τό όρκίζομαι.
— ‘Ο συνταγματάρχης ντε Σαδερνύ
δέν σας εγνώριζε;
— Όχι.
— Καί ή κυρία ντε Σαδερνύ;
— ‘Ο Πατόχης κατελήφθη από νέα προσ
βολή διχώς.
— Δέν είχε προσέξει ότι, σε κάθε διατα
γή του, ό λοχαγός ένευε στον γραμμα
τέα του, ό όποιος έσημείωνε τό γεγονός
εις τά πρακτικά.
— Άπαντήστε στην ερώτησί μου, έ
πανέλαβε ό Σεγκόν. ‘Η κυρία ντε Σαδε
ρνύ σας εγνώριζε;
— Ναί... λίγο... έψιθύρισε ό άθλιος.
— Πώς;... Εΐχατε σχέσεις μαζί της;
— Ό! Όχι! ‘Η έκφρασις δέν είναι
ακριβής. Τελευταίως μόνον μεύ είχε κά
μει την τιμή να με δεχθί.
— Για ποίο λόγο;
— ‘Ημουν στενοχωρημένος οικονομι
κώς. Οι δουλειές μου δέν έπληγαν κα
λά. Εγνώριζα ότι ή κόμησσα είναι ά
γαθή και γενναϊόδωρη και γι’ αυτό κα
τέφυγα σ’ αυτήν.
— Καί αυτή ήταν ή πρώτη φορά που
την εβλέπατε;
— Με συγχωρείτε, κύριε λοχαγέ, έκα
με ό Πατόχης. Δέν γνωρίζω από χθες μέ
νο την κόμησσα ντε Σαδερνύ...
— Α! Καί γιατί δέν τό ελέγατε;
— Την εγνώριζα όταν ήταν ακόμα
νέα. ‘Ημουν έπιστάτης στο κτήμα του
Μπλουά, που άνηκε στον πατέρα της.
— ‘Ο Σεγκόν δέν εφάνετο να προσέχη
αυτές τις λεπτομέρειες.
— Καί όμως απέδιδε έξαιρετική σημασία
σ’ αυτές.
— Είχε μάλιστα την άντίληψη ότι ένα
κομμάτι του πέπλου, που έκάλυπτε αυτή
τη μυστηρώδη ύπόθεσι, έσχιζέτο.
— Άφού ό Πατόχης εγνώριζε τόσον καλά

ΕΚΚΛΗΣΙΣ

“Όσα μάλλινά αποκόμματα έχετε
από φορέματα ή επανωφόρια, όσον
δηποτε μικρά και άν εΐνε, στείλετέ τα
εις τον ‘Ορναυσόδη» (Πλατεία Γεωρ
γίου Κορύστη), διά να κατεργασθούν
και γίνυν κουβέρτες ζεστές διά τους
γενναίους στρατιώτες μας.

ΦΡΕΙΔΕΡΙΚΗ

την κυρία ντε Σαδερνύ, δέν ήταν λοιπόν
ή τύχη εκείνη που τον είχε ώδηγήσει στο
Ντεζωλναί.

Είχεν έλθει άσφαλώς εκεί για κάποιο
λόγο. Ποιός ήταν λοιπόν αυτός ό λόγος;
Αυτό έπρεπε πρωτίστως να εξακρι
βώση.

Άλλα δέν έπέμεινε περισσότερο εκεί
νη την ήμερα, ελπίζων ότι κάποια νέα ά
ποκάλυψι θά τον έβοηθούσε να συνεχίση
τό έργο του.

Η ΑΦΟΣΙΩΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΙΑΝΑΣ

Μεγάλη κατήφεια και άπελπισία έπι
κρατούσε στην έπαυλι Ντεζωλναί.

‘Η κυρία ντε Σαδερνύ και ή ‘Ελιάνα
δέν είχαν λάβει καμμία νεότερα πληρο
φορία για την τύχη του Βερνάρδου και
του ‘Ιακώβου.

‘Ηξεραν πόσον άδυσώπητη ήταν ή
στρατιωτική δικαιοσύνη και έτρεμαν στη
σκέψη εκείνων που θά μπορούσαν να συμ
δοϋν.

Την τρίτη ήμερα, ή ‘Ελιάνα είπα
τέλος προς την κυρία ντε Σαδερνύ:
— Δέν μπορούμε να μείνωμε περισσό
τερο χωρίς ειδήσεις των. Θα πάω στο
Σαλόν...
— Παιδί μου, δέν έτολμούσα να σου
τό ζητήσω, είπε ή κυρία ντε Σαδερνύ. Θα
έπληγαν μόνη μου, άλλ’ ή κατάσταση
της κόρης μου, εΐνε, όπως ξέρεis, άρκετά
σοβαρά και δέν τολμώ να άπομακρυνθώ
από τό προσκέφαλό της.
— Θα φύγω άμέσως.
— Θα προσπαθήσης να ίδθς τον ‘Ιά
κωβο;
— Τόν ‘Ιάκωβο και τον Βερνάρδο επί
σης. Έλπίζω ότι δέν θα μου άρνηθούν αυ
τή τη χάρη.
‘Η κόμησσα εξέσπασε σε λυγμούς.
— Πήγαινε, κόρη μου, είτε και προσ
πάθησε να έπιστρέψης όσο τό δυνατόν
γρηγορότερα. Δέν έχω τη δύναμι να μέ
νω μόνη εδώ...
Τό ίδιο βράδυ, ή ‘Ελιάνα έφθασε στο
Σαλόν και έγκατεστάθη σ’ ένα δωμάτιο
του ξενοδοχείου της ‘Αλώπεκος.

Όταν ένύκτωσε καλά, έβγήκε από τό
ξενοδοχείο και έζήτησε από ένα διαδότην
που εύρίσκετο ή στρατιωτική φυλακή.

— Στην όδον ‘Οπλοστασίου, απήντη
σε αυτός. Άλλ’ αυτή την ώρα δέν θα
σας έπιτρέψουν να μπήτε, δεσποινίς.

‘Η ‘Ελιάνα δέν απήντησε και διευθύ
νη προς τό μέρος που της είχε ύποδειξει
ό άγνωστος.

Όταν έφθασε έμπρός από τό ζοφερό
κτίριο της φυλακής, έκάθισε σ’ ένα πέ
τρινο έδούλιο που εύρίσκετο εκεί και άρ
χισε να κλαίη σιωπηλά.

‘Ο ‘Ιάκωβος ήταν κλεισμένος πίσω από
τους πανώληλους αυτούς τοίχους και ένας
Θεός μόνον ήξερε άν θα ξανάδλεπε ποτέ
τό φώς του ήλιου.

Πόση ώρα έμεινε στη θέσι αυτή;
Όύτε και ή ίδια τό εγνώριζε.

Άλλ’ όταν έγύρισε και πάλι στο ξενο
δοχείο, ή έξωτερική θύρα ήταν κλειστή
και άναγκάσθηκε να κτυπήση για να της
ανοίξουν.

Τό άλλο πρωί παρουσιάσθη στον δε
σμοφύλακα της φυλακής.

— Θέλω να ίδω τον άδελφό μου... είπε.
— Πώς λέγεται, δεσποινίς;
— ‘Ιάκωβος... Έχει τον βαθμόν λο
χίου.

‘Ο δεσμοφύλαξ παρέμεινε σκεπτικός.
— ‘Ο ύπαξιωματικός ‘Ιάκωβος; Έκαμε.
Αυτό εΐνε άλλη ύπόθεσις. Μήπως έχετε
άδεια;
— Όχι.

— Τότε εΐνε άδύνατον, δεσποινίς, να
σας έπιτρέψω την είσοδον.

— Σας παρακαλώ, κύριε, ίκέτευσε ή
‘Ελιάνα. Δώστε μου τουλάχιστον μία συμ
βουλή. Σε ποιον πρέπει να άποσταθώ για
να πάρω αυτή την άδεια;

— Σε κανένα, δεσποινίς. Χάσετε άξι
κως τον κόπο σας. Δέν θα σας την δώ
σουν.

Μόλις άρχισε ή άνάκρισις και οι
δύο κατηγορούμενοι βρίσκονται σε άπο
μόνωσι. Πάντως, δέστε τον εισηγητή του
στρατοδικείου. Λέγεται Σεγκόν, λοχαγός.

‘Η ‘Ελιάνα διηυβήθη στο μέγαρον του
στρατοδικείου.

Εκεί της είπαν ότι έπρεπε να περι
μένη ως τις δέκα για να της έπιτρέψουν
να εισέλθη.

‘Η ‘Ελιάνα έπερίμενε.

Σε μία στιγμή, είδε τον Πατόχη να
περνά από μπροστά της και να μπαίνει
στο στρατοδικείον.

‘Ο άθλιος δέν την είχε ίδθ.

‘Η ‘Ελιάνα έπερίμενε να δγθ πρώτα ό
άσθρως αυτός, τον όποιον τώρα έ
θεωρούσε ύπατιον για όλες τις συμφο
ρές που την είχαν πλήξει και έπειτα έμπή
κε και αυτή.

Την ώδήγησαν στο λοχαγό Σεγκόν.

— Θα προσπαθήσω να σας δοθί αυτή
ή άδεια, έπινε ό άξιωματικός. Προηγου
μένως όμως θά έπιθυμούσα να μου κα
θορίσετε ποία ήταν τά αίτια του μίσους
μεταξύ του ύπαξιωματικού ‘Ιακώβου και
του θύματος... ‘Ο ‘Ιάκωβος ήταν καλός
στρατιώτης και δέν μπορεί βέβαια να έ
σκότωσε χωρίς λόγο τον άνώτερό του...
— Κύριε, απήντησε ή ‘Ελιάνα, οι συγ
κινήσεις με έχουν τόσον πολύ καταβάλει,
ώστε δέν μπορώ να σας άπαντήσω...
Πώς κατάρθωσα να ζω έπειτα από τη
συμφορά που μου έπληξε. Δέν ξέρω...
τι να σας πώ...
— Σκεφθήτε, δεσποινίς, έπέμεινε ό ά
ξιωματικός, ότι ή πληροφωρία που σας
ζητή εΐνε σπουδαιότατη. Δέν θέλω να έπι
βαρύνω τη θέσι του ‘Ιακώβου, άλλα να
την ελαφρύνω... Πρόκειται για τη ζωή
του... Σκεφθήτε... Μόνον μερικές έλα
φρυντικές περιπτώσεις μπορούν να τον
σώσουν από τό έκτελεστικό άπόσπασμα...
‘Αν λοιπόν μπορείτε να τον σώσετε, μην
διστάσετε...
— Ό! ‘Αν μπορούσα να τό κάμω, κύ
ριε, έψιθύρισε ή ‘Ελιάνα.

‘Ο Σεγκόν έσκέφθη:

«Είμαι βέβαιος ότι κρύβουν κάποιο μυσ
τικό σ’ αυτή την ύπόθεσι. Καί τό μυσ
τικό αυτό πρέπει να τό μάθουμε με κά
θε θυσία».

‘Η ‘Ελιάνα, από τό άλλο μέρος, έσυλ
λογίζετο:

«Έχω τό δικαίωμα να άποκαλύψω αυ
τό τό μυστικό».

Δέν άνηκε σ’ αυτή, άλλα στον ‘Ιάκωβο.
Μόνον εκείνος μπορούσε να της δώση
την άδεια να τό χρησιμοποιήση.

— Ακούστε με, ένένευσε ό άξιωματι
κός. ‘Αν γνωρίζετε κάτι, που θά μπορού
σε να σώση τον θετό άδελφό σας και δέν
τό λέτε, θα είσαθε ύπευθυν για τό θάνα
τό του. Σκεφθήτε το, δεσποινίς! ‘Από
σας εξαρτάται...

— Θεέ μου! Έλεγε ή νέα κλαίουσα.
Θεέ μου! Τί πρέπει να κάμω λοιπόν;
‘Ο λοχαγός επανέλαβε τις συστάσεις
του και την εξόρκισε να πθ την αλήθεια.

— Άλλά, κύριε, έκαμε ή ‘Ελιάνα, συν
ερχομένη αιφνιδίως, μιλάτε για όλα αυ
τά, σαν ό άδελφός μου να εΐνε ένοχος.
Άλλά γιατί θα πρέπει ό Γιρόνδης να έ
χη φανευθί από τον ‘Ιάκωβο και όχι ά
π’ ό τον Βερνάρδο ντε Σαδερνύ; Ποιο εΐνε
εκείνο που σας τό άποδεικνύει;

— Υπάρχουν άποδείξεις, δεσποινίς.
— Καί ποιες εΐνε αυτές οι άποδείξεις,
κύριε;

— Πρώτα - πρώτα, ό ‘Ιάκωβος και ό
Γιρόνδης έφιλοεικίσαν στο στρατόπεδο
λίγη ώρα προ του φόνου του δευτέρου...
Πολλοί στρατιώται παρηκολούθησαν τη
φιλοεικία τους και θα έλθουν να καταθέ
σουν, όταν τελειώσουν τά μεγάλα γυμνά
σια.

— Ποιά ώρα έγινε αυτή ή φιλοεικία
κύριε; Μπορώ να τό μάθω;

— Κατά τις όκτώ τό βράδυ.
«Μετά την έπίσκεψί μου, έσκέφθηκε ή
‘Ελιάνα, μετά την άποκάλυψι που έκαμα
στον ‘Ιάκωβο ότι ή κυρία ντε Σαδερνύ εΐ
νε μητέρα του».

Καί, ύψώνοντας τη φωνή, έρώτησε:
— Τί συνέβη κατόπιν, κύριε;

ΣΤΟ ΕΡΧΟΜΕΝΟ: ‘Η συνέχεια.

★ ΑΜΦΙΣΙΑ: Οι αυτοκινητιστά της πό
λεως μας και όλοι οι λοιποί επαγγελματίαι
κατέβησαν στο ένταύθα ύποκατάστημα της
Έθνικής Τραπεζής τις βέρες τους και άλλα
κοσμήματα για να διατεθούν υπό του Κρά
τους στον άγώνα κατά των άνάνδρων έχθρών
μας.

★ ΚΑΙΡΟΝ: ‘Η ελληνική παροικία της
πόλεως μας συνέλεξε, μέσα σε λίγες ώρες,
8.000 λίρες στερλίνες για τις πολεμικές ά
νάγκες της Έλλάδος.

★ ΓΙΟΧΑΝΕΣΜΠΟΥΡΓΚ: Σε μία νυκτε
ριή συγκέντρωσι, διενεργήθη πρόχειρος έ
ρανος προς ένίσχυση της άγωνιζόμενης Έλ
λάδος, ό όποιος απέδωσε 20.000 στερλίνες.

★ ΚΛΗΒΕΛΑΝΤ: Σύσσωμος ελληνισμός
πόλεως μας συνελθόν εις ένθικον συναγερμόν
καταδικάζει άνανδρον επίθετον ξένης δύναμεις
έναντίον προσφίλους μας πατρίδος. Με πά
λους καρδίαν παρακολουθεί εξέλιξιν ιερού
άγώνος υπερανθρώπου άντιστάσεως ένδεδω
θέντων δυνάμεων και τάσσεται παρά τό
πλευρόν της πατρίδος διά πᾶσαν ήθικην και
ύλικην ύποστήριξιν. Διενεργείται έρανος,
προϊόν του όποιου θα σας άποστείλωμε πά
ρουντα.

★ ΜΟΝΤΡΕΑΛ: Έτελέσμεν ένταύθα δο
ξολογίαν και συλλαλητήριον ύπέρ ευόδωσας
του ελληνικού δικαίου και νίκης των έλλή
νικων όπλων.

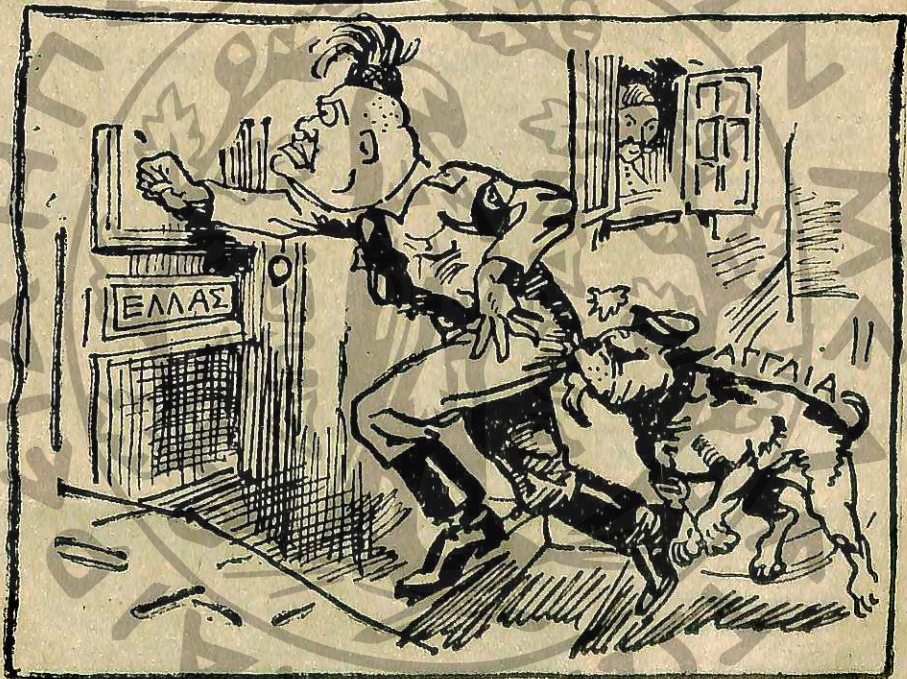
★ ΧΟΥ-Ι-ΛΙΝ: Συχαρητήρια για την
άνδρική σας στάσι και θαυμαστόν θάρρος ή
ρωϊκού μας στρατού, σας διαδίδας ή έν
ταύθα «Κρητική Άδελφότης».

★ ΣΜΥΡΝΗ: ‘Η ελληνική νεολαία της
πόλεως μας θέτει στην διάθεσι της άγωνι
ζόμενης πατρίδος όλες τις δυνατότητες και
ικανότητές της ως και αυτήν την ζωή της
μέχρις επιτεύσεως της πλήρους νίκης κατά
του άπιστού έχθρου.

★ ΝΤΕΜΟΥΑΝ - ΙΝΟΥΑ: ‘Η ελληνική
κοινότης της πόλεως μας έκφράζει τον πόνο
της για την συμφορά, άλλα εΐνε υπερήφανη
για την θαρρολή στάσι της Έλλάδος, συνε
πή προς τα ιδεώδη του πολιτισμού που πι
στεύει και ή φιλόστοργος θετή πατρίς της
‘Αμερικής.

★ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΣ: ‘Επί τη
ένάρξει των μαθημάτων του Πανεπιστημίου
της πόλεως μας, ό μόνον μυστικό που βαστούν οι γυναι
κες εΐνε ή ηλικία τους.
★ Κοροϊδεύουν τις τίμιες γυναίκες μόνον έ
κείνοι που δέν μπορούν να τις εξευτελίσουν.
★ ‘Η γυναίκα εΐνε πλάσμα άσθενές με άπί
στευτή δύναμι.
★ Οι ώραιές γυναίκες πεθαίνουν δυό φο
ρές.
★ Οι γυναίκες δέν εκτιμούν ποτέ τις θυ
σίες. Όύτε τις δικές τους ούτε των άλλων.
★ ‘Η τιμωρία αυτών, που αγάπησαν τις γυ
ναίκες πολύ, εΐνε... να τις αγαπούν πάντα.
★ Οι γυναίκες θα ήσαν φορτικές αν έμοιαζαν
με τά αντικείμενα εκείνα με τά όποια τις πα
ραβάλλομε, όταν θέλωμε να τις κολακεύωμε.

Η ΤΗΛΕΦΩΝΗΤΡΙΑ

‘Η Άγγλική βοήθεια

ΑΦΟΡΙΣΜΟΙ

για την γυναίκα και τον

ΕΡΩΤΑ

★ ‘Η γυναίκα εΐνε εκ φύσεως τύραννος όταν
δέν εΐνε δούλη.

★ Κάποτε ό έρωτας καταλήγει σε γάμο δ,
πως γίνεται εξότι τό κρασί.

★ ‘Η γυναίκα στην εύτυχία εΐνε πολύ όλι
γοκρίστερη από τον άνδρα.

★ Τα ν’ αγαπά κανείς εΐνε δύσκολο. Άλλά
τό ν’ αγαπιέται εΐνε κουραστικό.

★ Όταν μία γυναίκα αρχίση να ξεψή τον έ
ρωτά της, σημείνει ότι άμφιβάλλει σ’ αυτόν.

★ ‘Η γυναίκα συγχωρεί ακόμα και τις κα
κές πράξεις, στις όποιες παρασύρει τον άνδρα
ή όμορφιά της.

★ ‘Η μιση εύτυχία των έραστών εΐνε να τους
έχασθ ό κόσμος.

★ Όταν ό άντρας αγαπάται από τη γυναι
κα του, γίνεται καλύτερος. Όταν ή γυναίκα ά
γαπάται από τον άνδρα της, γίνεται χειρότερη.

★ ‘Η άγάπη εΐνε δροσιά του ούρανού, που
εταλάζει στην καρδιά.

★ Τα δάκρυα εΐνε κάποτε τό χαμόγελο του
έρωτος.

★ ‘Ο άληθινός έρωας νικά και τους ανθρώπους
και τό πεπρωμένο.

★ Όποιος έμπιστεύεται σε γυναίκα δίνει έμ
πιστοσύνη σε ληστή.

★ Γυναίκα χωρίς θέληγτρα εΐνε άγκίστρι χω
ρίς δόλωμα.

★ ‘Η καλλονή των γυναικών διαρκεί από τά
δεκαπέντε ως τά τριάντα χρόνια τους. ‘Η έπι
ροή τους δηλαδή παύει όταν τους έρχεται τό λο
γικό.

★ ‘Η καρδιά της γυναίκας μοιάζει με τό
κίονι. Άμα λερωθί λίγο, μεταβάλλεται σε λά
σπη.

★ ‘Η ζηλοτυπία του έραστου εΐνε φόρος λα
τρείας.

★ ‘Ο άνδρας απαιτεί από τη γυναίκα πολύ
λίγα. ‘Η γυναίκα απαιτεί από τον άνδρα τό
πάν.

★ ‘Ο έρωας ποτέ δέν πεθαίνει από πείνα, πολ
λές φορές όμως πεθαίνει από βαρυστομαχία.

★ Τό μόνο μυστικό που βαστούν οι γυναι
κες εΐνε ή ηλικία τους.

★ Κοροϊδεύουν τις τίμιες γυναίκες μόνον έ
κείνοι που δέν μπορούν να τις εξευτελίσουν.

★ ‘Η γυναίκα εΐνε πλάσμα άσθενές με άπί
στευτή δύναμι.

★ Οι ώραιές γυναίκες πεθαίνουν δυό φο
ρές.

★ Οι γυναίκες δέν εκτιμούν ποτέ τις θυ
σίες. Όύτε τις δικές τους ούτε των άλλων.

★ ‘Η τιμωρία αυτών, που αγάπησαν τις γυ
ναίκες πολύ, εΐνε... να τις αγαπούν πάντα.

★ Οι γυναίκες θα ήσαν φορτικές αν έμοιαζαν
με τά αντικείμενα εκείνα με τά όποια τις πα
ραβάλλομε, όταν θέλωμε να τις κολακεύωμε.

Επειδή από παντού ομολογείται ή θείσι της. Ιταλίας ως κρίσιμος, σας στέλλω λεπτομερείς πληροφορίες, που κατάρθωσα να μόνω από τον κύκλον του στενού περιβάλλοντος της.

Η άρρωστη έχει πυρετό τ ε - τ α ρ τ α ι ο , λέγουν μερικοί, οποιαδήποτε όμως κ α κ ο θ η η .

Το σώμα της δλο καίει : Τ ο φ υ σ ι ο ύ ν κ α ι δ ε ν κ ρ υ - ω ν ε ι .

Τ' αὐτιά της είνε επίσης κ α - τ α κ ό κ κ ι ν α , σάν νά της... τὰ τράβηξαν γερά.

Σφύξεις: Βρίσκεται σέ διαρκή... σφύξι.

Ορεξίς: Ή ορεξίς της είνε... κομμένη.

Βήχας : Ἐπίσης ἐντελώς... κομμένος.

Σάλιο: Δέν της... ἔμεινε.

Ἀναπνοή: Ἀκόμη δέν μπορεί νά τήν πάρη.

Ἡ κατάστασις τοῦ στομάχου εἴνε φαίνεται, ἀπελπιστική. Διαρκῶς τοῦλάχιστον ἀκούω γύρω μου νά λένε «δέν μπορεῖ νά τὸ... χωνέψῃ».

Ο ΑΔΙΑΚΡΙΤΟΣ

Η ΗΘΙΚΗ ΤΟΥΣ

Ο ΜΟΥΣΟΛΙΝΙ
ΜΙΣΘΑΡΝΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ

Κατά τις παραμονές του παγκοσμίου πολέμου ο Μουσολίνι ήταν μέσθρονος ὄργανον τῆς Γαλλίας. Τὸ σατυρικό φύλλο «Μονόκοι» τῆς Ρώμης εἶχε δημοσιεύσει τὴν εἰκόνα τοῦ Μουσολίνι, εἰσπράττοντος παρὰ τοῦ ταμείου τῆς γαλλικῆς προξενίας τὸν μηνιαῖο μισθὸ του. Ἡ Γαλλία τοῦ ἔδωσε τὸ απαιτούμενο κεφάλαιον πρὸς ἰδρυσὶν τῆς σοσιαλιστικῆς ἑομερίδος «Αἰάντι». Ὁ Μουσολίνι ἦταν τότε ἐναντὶν τῆς ἀναμείξεως τῆς Ἰταλίας στὸν πόλεμον καὶ τοῦτο καὶ ὑπόδειξιν τῆς Γαλλίας. Ὅταν ἡ γερμανικὴ προέλασις στὸ γαλλικὸ μέτωπον ἀνεκόπη, ὁ Μουσολίνι, ἐπὶ κεφαλῇ τότε τοῦ σοσιαλιστικοῦ κόμματος καὶ δουλευτῆς, ἐκινῶν ὑπὲρ τῆς ἐπεμβάσεως τῆς Ἰταλίας στὸν πόλεμον παρὰ τὸ πλεῖρον τῆς Γαλλίας, ἀπὸ τὴν ἀποταὶν ἐξακολουθεῖ νὰ μισθοδοτῇ καὶ μετὰ τὸν πόλεμον.

ΕΠΙΚΑΙΡΟ ΧΙΟΥΜΟΡ

ΜΕΤΑ ΤΑΣ ΕΠΙΔΡΩΜΑΣ
ΤΟΥ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

— Δὲ μοῦ λές, Ἀριστομένη, ἡ κύρη σου ἐξακολουθεῖ νὰ πηγαίη στὸ Ὠδεῖον;

— Ὁχι, σταμάτησε.

— Γιατί;

— Δὲ βλέπεις τί γίνεται; Οἱ ψασίστες βομβαρδίζουν τὰ... ψάρια!

ΚΡΥΟΛΟΓΗΜΑΤΑ

Ὁ ναύαρχος τοῦ ἰταλικοῦ στόλου (στὸν Μουσολίνι): Σινιόρ Ντούτσε, νὰ βγάλωμε τὸ στόλο μας ἔξω; Ὁ Μουσολίνι: Ὁχι, γιατί οἱ τολιάδες φαναῖον «ἄερα» καὶ μπορεῖ νά... κρυολογήσῃ!

Μαξιλάρια καὶ στρώματα με μαλλὶ παραδίδετὰ ἐπὶ ἀποδείξει εἰς τὸ Δημοτικὸν ἢ Κοινοτικὸν κατὰστημ τῆς περιφέρειας σας.

Μὲ τὸ μαλλὶ αὐτὸ θὰ γίνουν πουλόβερ καὶ κάλτσες διὰ τοὺς μαχητὰς μας.

Γυναῖκες! Ἀναλάβετε τὴν πρωτοβουλίαν

Ὁ ἦθελα νὰ πῶ σ' ὅλες τὶς ὥραιες γυναῖκες τῆς ἐποχῆς μας — καὶ ἑνὰς ὅπως μόνον ἔχει πόνους εἶναι, σὲ μιά ἐποχὴ ὅπου τὸ σῶμα ἀπέκτησε καὶ πάλι τὴν δικαίωμά του, ὅπως καὶ τὴν κλασσικὴ ἀρχαιότητα — ὅτι ἡ ἀγάπη θὰ σῶσιν πολλὰ σύντομα ἐάν ἐξακολουθήσουν νὰ ἐπιμένουν στὴν παμπάλαια ἀντίληψιν πὺ τὶς ὑποκρεώνει, γιὰ νὰ κάμουν ἑνὰν ἄνδρα εὐτυχισμένον, νὰ τοὺς τὸ ζητήσῃ αὐτός.

Τὰ λόγια μου δέν ποῖται νὰ παρεξηγηθοῦν, οὔτε νὰ ἀποτελέσουν καμμίαν ἐνθάρρυνσιν στὰ ἀδιάντροπα ἐκεῖνα πλάσματα, ποὺ προσφέρονται μετὸν ἑνὰν ἢ τὸν ἄλλον τρόπο στοὺς ἄνδρες. Ἀπευθύνονται σὲ ἄλλες, στὴν ἀναισθητὴ στρατιὰ τῶν τιμιῶν γυναικῶν, γιὰ νὰ τοὺς πῶ:

«Ἡ ὥρα ἔφθασε γιὰ νὰ ἀπαρνηθῇτε καὶ τὰ τελευταῖα ὑπολείμματα τῆς αἰδοῦς. Ἐάν δέν πάρετε τὴν ἡρωικὴ ἀπόφασιν νὰ προτρέξετε ἀπὸ τὸν ἄνδρα στὰ ζητήματα τοῦ ἔρωτος καὶ νὰ ἀναλάβετε ἐσεῖς τὴν πρωτοβουλίαν στὰ χέρια σας, πολλὴ γρήγορα θὰ συμβῇ τὸ φρικτὸ αὐτὸ πρᾶγμα ὅτι ἡ ἀγάπη θὰ ἀποτελῇ πιά μιὰν ἀπλὴ συνθήκη τοῦ παρελθόντος, χωρὶς ἀξία καὶ χωρὶς καμμίαν οὐσίαν. θὰ εἶναι ἑνὰ πρᾶγμα πολὺ κοινὸ, ὅπως τὸ φαγητὸ ἢ ὁ ὕπνος ἢ ἀκόμη ἑνὰ μέσον γιὰ νὰ σκοτῶν ἡμεῖς κάπως εὐχάριστα τὴν ὥρα του. Τίποτε περισσότερο. Καὶ ἡ μόνη πιά λογικὴ σχέση μετὰ τῶν δύο φύλων θὰ εἶναι ὁ γάμος — ὑπὸ οἰκονομικῇ μορφῇ — με ἀντικειμενικὸ σκοπὸ τὴν διαίτησιν τοῦ εἶδους. Ὁλιθερὴ πραγματικότης!

Ο ἄΝΔΡΑΣ ΔΕΝ ΕΧΕΙ ΤΟΝ ΚΑΙΡΟ.

Γιατί ὁ ἄνδρας δέν ἔχει πιά τὸν καιρὸ, στὴν σημερινὴ ἐποχῇ, νὰ κρατήσῃ στὰ χέρια του τὴν πρωτοβουλίαν στὰ ζητήματα τοῦ ἔρωτος. Ὁχι! Δέν ἔχει πιά τὸν καιρὸ νὰ περιμένῃ κάτω ἀπὸ παράθυρα ποὺ δέν ἀνοίγουν, οὔτε νὰ γράφῃ γράμματα, στὰ ὁποῖα νὰ μὴν παίρῃ ἀπάντησιν, οὔτε νὰ

στῆλνῃ λουλουδία γιὰ νὰ συγκινήσῃ τὴν ὥραία του, οὔτε νὰ γράφῃ ποιήματα, μέσῃ σὲ ὅποια νὰ ἀφήνῃ τὸ πάθος του νὰ ξεχειλίξῃ. Ὁχι, χίλιες φορές ὄχι! Δέν ἔχει τὸν καιρὸ νὰ κάμῃ τίποτε ἀπὸ ὅλα αὐτὰ.

Ὁ ἔρως εἶναι μιά ἀπασχόλησις, ἡ μεγαλύτερη καὶ ἡ ὠριότερη ἀπασχόλησις τῆς ζωῆς.

Στὴν ἐποχὴ τοῦ ρωμαντισμοῦ ὅλα τὰ πρᾶγματα ἐκυλούσαν πολὺ ἀργά. Ὑπῆρχε περίσσεια χρόνου, ποὺ δέν ἤξερε κανεὶς τί νὰ τὸν κάμῃ. Καὶ οἱ ἄνδρες τὸν διέθεσαν στὸν ἔρωτα. Ἐστὶν ἔκμαν τῆ ζωῆς πῶς ὁμορφὴ πῶς γοητευτικὴ — ἑνὰ εἶδος ὀνείρου ποὺ ἐφαινόταν ὅτι δέν ἐπρόκειτο νὰ τελειώσῃ ποτέ. Ἄνδρες καὶ γυναῖκες ἔπλεαν μέσα σ' αὐτὸ τὸ ὄνειρό καὶ πολλὰς φορές ἐπέβαιναν πρῶτα χωρὶς κανὲν νὰ ἀντιληφθοῦν ὅτι ἔξω ἀπὸ τὸ ὄνειρό αὐτὸ ὑπῆρχε κάποια πραγματικότητα.

Σήμερα τὸ πρᾶγμα αὐτὸ εἶναι ἀδύνατον. Εἰς μάτην ἔχομε περιορίσει στὴν ἐποχὴ μας τὶς ὥρες τῶν γευμάτων — ποῖα ἱεροτελεστία ἦταν ἄλλοτε! — εἰς μάτην ἔχομε περιορίσει τὸν ὕπνον μας, εἰς μάτην ἔχομε ἐξαβελίσει ἀπὸ τὴ ζωὴ μας ὅλες τὶς περιττές ἀσχολίες. Τὸ κέρδος μας εἶναι μνηστικό. Οἱ σκληρὲς απαιτήσεις τῆς ζωῆς μας ἀπορροφῶν ὅλο τὸ χρόνον μας. Τί μπορούμε νὰ διαβάσωμε γιὰ τὸν ἔρωτα; Σχεδὸν τίποτε ἢ πολὺ λίγα πρᾶγματα.

Ποῖο εἶναι τὸ ἀποτέλεσμα; Ὅτι οἱ ἄνδρες θέλουν νὰ βρίσκουν τὸν ἔρωτα στὸ δρόμο τους. Τὸν ἀγκαλιάζουν τότε καὶ τρέχουν στὴ δουλειά τους. Ἐάν ὅμως ἀπὸ ἀδελφότητα ἢ ἀπὸ μιά κακῶς ἐννοουμένη αἰδημασύνη ὁ μικροσκοπικὸς αὐτὸς ἀγγέλους ξεφύγῃ ἀπὸ τὰ χέρια τους, δέν ἔχουν τὸν καιρὸ οὔτε νὰ γυρίσουν πίσω γιὰ νὰ τὸν πάρουν, οὔτε νὰ περιμένουν, οὔτε νὰ παικνίσουν μετὰ τοῦ δικαίωμά του, μέχρις ὅτου τὸν δελεάσουν καὶ τὸν κάμουν νὰ τοὺς ἀκολουθήσῃ.

Ἀλλωστε, γιατί νὰ πολυσκοτισθοῦν;

Θὰ τὸν συναντήσουν παρακάτω σ' ἑνὰ ἄλλο τριστατό.

Η ΒΑΣΙΛΕΙΑ ΤΗΣ ΠΕΖΟΤΗΤΟΣ.

Ἀλλ' ὑπάρχει καὶ κάτω ἀπὸ τὴν ἀσκήν. Τί εἶναι ὁ ἔρως; Τὸ νὰ συναφῇ σχέσεις μὴ γυναικά μ' ἑνὰν ἄνδρα, τὸ νὰ πηγαῖνουν μαζὶ ἔξω, τὸ νὰ κυνηγᾶνε τὶς ἀπόμερες γωνιές, τὸ νὰ ἀνταλλάσσουν περιπτώσεις καὶ φιλίας;

Ὁχι! Αὐτὴ εἶναι μιά ἐκνευριστικὴ πεζότης, ποὺ ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι ἡ ἐποχὴ μας τὴν ἔκαμε πολὺ συνηθισμένη. Γιατί —μπορεῖτε νὰ εἰσθε βέβαιον γι' αὐτὸ— πίσω ἀπὸ τὰ ἔρωτικὰ ραντεβού τῶν ἡμερῶν μας δέν κρύβονται σπουδαῖα πρᾶγματα.

Ὁ ἔρως εἶναι τὸνναντίον ἑνὰ ποιήμα, ἑνὰ τραγοῦδι, μιά νότα μουσικῆς, ἑνὰ κελαδῆμα πουλιοῦ, ἑνὰ ἄρωμα. Εἶναι κατὰ τὸ ἀσύλληπτο, ποὺ οἱ δύο ἐρασταὶ προσπαθοῦν νὰ κάμουν πραγματικὸ καὶ θὰ ἔλεγα χειροποιαστό.

Ποῖος θὰ γράψῃ αὐτὸ τὸ ποίημα; Ποῖος θὰ συνθέσῃ αὐτὴς τὶς νότες τῆς μουσικῆς; Ποῖος θὰ χρωματίσῃ αὐτὸν τὸν ὑπέροχον πίνακα;

Αὐτὰ ὅλα τὰ ἔκανε ἄλλοτε ὁ ρωμαντικὸς ἔραστής, γιατί εἶχε τὸν καιρὸ γι' αὐτὸ. Ἡ γυναικὴ ὑπέμενε παθητικὰ τὸν ἔρωτα καὶ στὴν πραγματικότητα πολὺ λίγα πρᾶγματα ἔκανε καὶ κάποτε μάλιστα ἀπολύτως τίποτε.

Ὁ σημερινὸς ἄνδρας δέν ἔχει τὸν καιρὸ νὰ ἀσχοληθῇ με τίποτε ἀπὸ ὅλα αὐτὰ. Ἡ κατηγορία ποὺ τοῦ ἀποδίδομε εἶναι σωστή; Ἀφῆσε τὸν ἔρωτα νὰ περιελθῇ στὴν πεζότητα, νὰ χάσῃ τὸ χρῶμα, τὸ ἄρωμα, τὴ γεύσιν του. Ἀλλ' ἔχει τὸ ἐλαφρυντικό του! Δέν μπορούσε νὰ κάμῃ διανοητικὴ. Μεταξὺ τῆς ζωῆς καὶ τοῦ ἔρωτος ἐπρόκειτο τῆς ζωῆς. Ποῖος θὰ μποροῦσε νὰ τὸν μεμφθῇ γιὰ τὴν ἐκλογὴ του;

Καὶ νὰ, ἀκριβῶς ποῖο εἶναι τὸ σημεῖον στὸ ὁποῖον ὁ ρόλος τῶν γυναικῶν μπορεῖ νὰ εἶναι πελάγιος; Ἡ ἀναλωτικότητα τοῦ ἔρωτος, τὸ ἀνέδαμά του ἀπὸ τὴν ἀηδιστικὴ αὐτὴν πεζότητα στοὺς αἰθέρους κόσμους τοῦ ὀνείρου, τοῦ ἀπείρου, τοῦ θείου!

Ὁ ἔρως βρίσκεται ἐν κινδύνῳ! Κάθε γυναικὴ πρέπει νὰ τὸ δάλῃ καλὰ στὸ μυαλὸ της αὐτὸ. Καὶ πρέπει με ὅλες τῆς τῆς δυνάμεις νὰ προσπαθῇ νὰ ξαναγίνῃ ἱέρεια τοῦ αἰωνίου ναοῦ τῆς Ἀφροδίτης! Αὐτὸς εἶναι ὁ ρόλος της στὴ ζωὴ. Ἡ ἀπ' αὐτὸν πηγάζουν ὅλα ἄλλα.

ΚΛΩΝΤ ΑΝΕ

ΕΛΛΗΝΕΣ,

Ἡ Νίκη εἶναι δεσφαία δὲν ὅλοι ἐργασθοῦμε γι' αὐτή. Ὅσοι δέν εἴμαστε στὸ μέτωπο, γιὰ νὰ προσφέρουμε τὸ αἷμα μας καὶ τὴ ζωὴ μας, καλοῦμεθα νὰ δάσωμε τὸ χρῆμα μας, γιὰ νὰ χροῦμε τὸ δικαίωμα νὰ ἐπερφηγεύωμαστε ὅτι ὅλοι, μετὰ μέσῃ μας ὁ καθένας, ἐδοθήσαμε γιὰ τὸν θρίαμβόν τῆς Ἑλλάδος. Ὁ Πανελλήνιος Ἑρως.

Η ΚΑΡΔΙΑ

ΤΗΣ ΜΑΝΑΣ

Ἐνὰ ἐπίκαιρο τρυφερό ΔΙΗΓΗΜΑ

— Μ' ἀκούς, Ἀλκή; Ποτέ δέν θὰ σοῦ δώσω τὴ συγκατάθεσί μου! Ποτέ δέν θὰ σοῦ ἐπιτρέψω νὰ πάρῃς αὐτὴ τὴ νέα!

Γιὰ μιά φορὰ ἀκόμη, κατὸ τὴν διάρκειαν τοῦ ἑσπερινοῦ φαγητοῦ, ἡ συζητήσις εἶχε φουντώσει ὁπότεμα, ὅπως μιά φλόγα, βέτοντας ἀντιμέτωπὴ τὴ μητέρα μετὰ τὸ γιοῦ.

Ὁ Ἀλκή δέν ἀπάντησε τίποτε. Ἀλλὰ τὸ πρόσωπό του ἐφάνερνε μιά μεγάλη λύπη.

Εἶναι ντροπὴ, Ἀλκή, ἐξηκολούθησε ἡ μητέρα του, νὰ παρδρευθῇ ἑνὰ κορίτσι τοῦ λαοῦ! Ἐξήντας λοιπὸν ὅτι μέσῃ σὲς φλέβες σου ρεῖ τὸ αἷμα τῶν ἀθανάτων ὑπερασπισταῶν τοῦ Σουλίου; Ἄν ὁ πατέρας σου, ὁ συνταγματάρχης Ἀντωνίος Βάρδας, ἐλύσε ἀκόμη!

Ἀλλ' ὁ νεαρὸς Ἀλκή δέν εἶχε γνωρίσει ποτέ τὸν πατέρα του. Ὁ συνταγματάρχης εἶχε φανεύθῃ κατὰ τὸν περασμένον πόλεμον, στὴ μεγάλη μάχη τῆς Κιουτάχειας, λίγους μῆνες μετὰ τὴ γέννησί του.

Ἡ μητέρα τοῦ νέου δέν μποροῦσε/τώρα νὰ ἀντιληφθῇ πῶς ὁ γυῖός της εἶχε πέσει σ' ἑνὰ παρῳμοῖο σφάλμα. Ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ πατέρα του, εἶχε τελειῶς ἀφαισθηθῇ σ' αὐτὸν, θυσιάζοντας τὴν προσωπικὴ της εὐτυχία καὶ τὸν εἶχε κάμει ἐκεῖνο ποὺ ἦταν σήμερον...

Ἀπάντησε μου. Ἀλκή! ἐφάνηκε καὶ πάλι ἡ κυρία Βάρδα μετὰ τὴν ἐπείρα τῶν ἡμερῶν. Δέν θὰ τὴν νυμφευθῇς βέβαια παρὰ τὴ θέλησί μου!

Ὁ νέος ἔκαμε μιά ἀρνητικὴ κίνησιν μετὰ τὸ κεφάλι. — Ὁχι, μητέρα, εἶπε. Δέν θὰ κάμω αὐτὸ τὸ γάμο παρὰ τὴ θέλησί σου. Ἀλλ' ἀγαπῶ τὴν Ἑλλή καὶ θὰ ἤθελα νὰ με καταλάβετε...

Δέν θὰ ὑποχωρήσω ποτέ! Ἡ Ἑλλή σου εἶναι μιά ζεστασιά!

Ἡ Ἑλλή δέν εἶναι ἐστιασμένη, μητέρα. Ζῇ μαζί μετὰ τὸν πατέρα της καὶ ἡ ζωὴ της εἶναι τέτοια ποὺ ἐπιβάλλει τὸν σεβασμό. Δέν ἔχω τὴν πρόθεσιν νὰ τὴν κάμω ἐρωμένη μου, ἀλλὰ γυναῖκα μου. Ἄν θέλατε νὰ τὴν γνωρίσετε...

Ποτέ! Ὁ Ἀλκή ἐδίδωκε τὴν πεντάτα του καὶ ἐσηκώθηκε ἀπὸ τὸ τραπέζι, χαϊρετώντας τὴν μητέρα του λυπημένα.

Ἐνὰ ἄλλο βράδυ, μερικὸς μῆνες ἀργότερα, ὁ Ἀλκή ἐγύρισε πολὺ στενωχωρημένος.

Ἡ Ἑλλή, εἶπε, ἔχασε τὸν πατέρα της. Εἶναι ἐντελὸς μὲν. Δέν μπορῶ νὰ τὴν ἀφῇσω...

Ἀλλ' ἡ μητέρα του τὸν ἐσταμάτησε μετὰ ἐπίσημὴ κίνηση.

Δέν θὰ ὑπεκύβῃ στὸν ἐκβιασμό σου, εἶπε. Τὸν ἐπεριμένα ἄλλως, τῇ ὥρα

σου καλὰ θὰ κἀν νὰ βρῇ ἄλλους προστάτες!

Ὁ Ἀλκή ἀνεσκήρτησε. Τὰ λόγια αὐτὰ τὸν εἶχαν πληγώσει πάλι.

Ἐπέρασαν μερικὸι μῆνες ἀκόμη.

Ὁκτώβριος. Ὁ πόλεμος ἐξέσπασε ἀποτόμως.

Ὁ Ἀλκή ἦλθε ἑνὰ μεσημέρι τρέχοντας.

Μητέρα, εἶπε, ἐτοιμάστε τὴν βαλίτσα μου... Βάλτε μου μέσα μερικὰ ζεστά ρούχα... Μὴ φοβόσαστε... Δέν θὰ πάθω κανένα κακό...

Ἡ κυρία Βάρδα ἐχαμογέλασε μ' ἑνὰ θλιβερό χαμόγελο. Εἰκοσι χρόνια πρωτότερα, ἑνὰς ἄλλου ἄνδρα, μεγαλύτερος ἀπὸ τὸν Ἀλκή, ἀλλὰ τὸ ἴδιο ξανθὸς καὶ θαρραλέος, εἶχε φύγει γιὰ τὸν πόλεμον, λέγοντας της τὰ ἴδια λόγια...

Μητέρα, ἔως ὅτου ἐτοιμάσετε τὴν βαλίτσα μου, τρέχω ν' ἀγοράσω μερικὰ πακέττα τσιγάρων. Ἐχω ἀκόμη δύο ὠρες μπροστά μου.

Ὁ ἔλθω μαζί σου στὸ σταθμό, παιδί μου... Κῦταζε, σοῦ βάζω δύο μάλινα εἰλε καὶ τὸ γκρίζο κασκόλ.

Μόνη, ἐξηκολούθησε ἔπειτα τὴν ἐργασίαν της, βάζοντας μέσα σὲ τὴν βαλίτσα κάλτσες, φανέλλες, ἐσώρρουχα, χίλια δύο ἄλλα μικροπράγματα...

Καθὼς ἐτοπίζετο εἰς τὴν κάμισα, μιά φωτογραφία ἐπῆσε ξαφνικὰ στὸ πῆμα της. Ἐσκυψε ἀμέσως καὶ τὴν ἐσήκωσε.

Ἡ φωτογραφία αὐτὴ παρίστανε μιά νέα μετὰ λεπτοπρόσωπο, μετὰ μιά μεγάλη μύτη, τρυφερὰ χεῖλη καὶ ἑνὰ ὄφθαλμὸν καὶ θλιμμένο. Στὸ κάτω μέρος, ἦταν οἱ λέξεις: «Θὰ σὲ περιμένω, Ἑλλή».

Ὁ Ἀλκή ἐπείρασε τὴν φωτογραφίαν καὶ τὴν ἀνέβλεψε μετὰ τὸν πατέρα της καὶ ἡ ζωὴ της εἶναι τέτοια ποὺ ἐπιβάλλει τὸν σεβασμό. Δέν ἔχω τὴν πρόθεσιν νὰ τὴν κάμω ἐρωμένη μου, ἀλλὰ γυναῖκα μου. Ἄν θέλατε νὰ τὴν γνωρίσετε...

Μιά ἀχτίδα ἡλίου ἐπέρασε μέσα ἀπὸ τὴ γρίλια καὶ ἐπέσπε ἐπάνω σ' ἑνὰν παλιὸ ἔσταυρωμένον, ποὺ ἦταν κρεμασμένος ἐπάνω ἀπὸ τὸ κρεβάτι τοῦ Ἀλκή. Καὶ αὐτὸς ἐπὶ...

σὴς ἐπερίμενε τὴν καλωσύνη τῶν ἀνθρώπων...

Ἡ κυρία Βάρδα ἐκατέβασε ταραγμένη τὸ κεφάλι.

— Θεέ μου, ἔκαμε, προσάτευσέ τὸν μικρὸν μου Ἀλκή.

Καὶ τὰ χέρια της, ποὺ εἶχαν ἀρχίσει νὰ τρέμουν ξαφνικὰ, ξανάβησαν τὴ φωτογραφία ἀνάμεσα στὰ ρούχα, ποὺ στοῖ βαζε σὲ τὴν βαλίτσα.

Ἐμπρὸς στὴν πλατεία τοῦ σταθμοῦ Λαρίσης, ὑπῆρχε ἐκεῖ νὰ τὸ ἀπὸγευμα ἀπείρου πληθὸς κόσμου. Ἄνδρες, γυναῖκες, παιδιά, ποὺ εἶχαν ἔλθει ν' ἀποχαιρετήσουν τοὺς δικούς τους.

Ὁ ὑποσημναγὸς Ἀλκή Βάρδας παρίστανε λίγο παρὰ μερὰ τὴν μητέρα του.

— Ἄς περπατήσωμε, μητέρα, εἶπε. Ἐχω ἀκόμη καιρὸν...

Ἐκαμαν ἔτσι μερικὰ δῆματα χωρὶς νὰ εἰπὺν τίποτε αὐτὸ ὁ ἑνὰς, οὔτε ὁ ἄλλος.

Ἡ κυρία Βάρδα ἦταν πολὺ ἄγρη καὶ ἐσθητικὴν στὸ μπράτσο τοῦ παιδιοῦ της.

Ἐπὶ τέλους, ἔλυσε πρώτη τὴν σιαπὴ.

— Ὁ μὲν γράφῃς ἀμέσως, δέν εἶναι ἔτσι, Ἀλκή; ἐρώτησε...

— Ναί, μητέρα, θὰ σοῦ τὴ λεγροφῇσω ἀμέσως, μόλις γοῦμε ἀπὸ τὸ τραῖνο...

— Ἐάν σὺ λείπῃς τίποτε, γράψε μου νὰ σοῦ τὸ στείλω...

— Εὐχαριστῶ, μητέρα.

Ἡ κυρία Βάρδα ἐνῶσε ξαφνικὰ ἑνὰ τρεμουλιασμά στο χεῖρ τοῦ γυιοῦ της.

Ἐσῆκασε τότε τὰ μάτια της καὶ τὸν ἐκύταξε ἐκπληκτικῶς.

Τὰ μάτια της εἶχαν σπληαθῇ σὲ μιά μικρὴ σιλουέττα, ποὺ διακρίνετο πρὸς τὴν ἀκρὴ τοῦ σταθμοῦ. ἦταν μιά νέα, ντυμένη ὀλόμυρα, ποὺ ἐκῦταζε μετὰ μιά ἐκφρασί ἀνείπωτης ἀγωνίας τὸν Ἀλκή.

— Ἀ! ἔκαμε ἡ μητέρα του καὶ ἐσταμάτησε ἀμέσως.

Ἐνῶσε τώρα τὸ χεῖρ τοῦ Ἀλκή νὰ τρέμῃ πῶς πολὺ ἀπὸ πρῖν.

Ἡ κυρία Βάρδα ἀνεζήτησε καὶ πάλιν τὸ βλέμμα τοῦ

γυιοῦ της καὶ διέκρινε σ' αὐτὸν τὴν ἐκφρασί τῆς ἴδιας αγωνίας, ποὺ εἶχε ἰδῇ κατὰ πρόσωπο τῆς νέας.

— Πόσο τὴν ἀγαπᾷ! ἐσκέφθηκε.

Ἀλλὰ, γιὰ πρώτη φορὰ, ἡ σκέψις αὐτὴ δέν τῆς ἐπρόξενησε λύπη.

Ἡ μικρὴ, κατὰ τὸ διάστημα αὐτὸ, ἔμεινε ἀκίνητη

22

24

ΕΠΙΚΑΙΡΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

ΤΑ ΓΑΤΑΚΙΑ

Κάποτε ο ψευτο-Ναπολέων της Ρώμης, συνοδούμενος όπως πέντοτε από τους μπράβους του, επισκέφθη μία λαϊκή συνοικία της Ρώμης, για ν' αντιληφθῇ μόνος του τὸ φρόνημα τοῦ λαοῦ.

Σὲ μίαν ἀπ' τῶν κατοικίῶν πού μπήκε συνήτησε μανάχα ἕνα μικρὸ παιδάκι, πού τὸν υποδέχθηκε μὲ τὸν γνωστὸ φασιστικὸ χαιρετισμό.

—Μπράβο! τοῦ εἶπε χαϊδεύοντάς το ὁ Ντούτσας. Εἶσαι ἕνας καλὸς μπαλίκι. Ὁ μπαμπὰς σου ὅμως, ἡ μαμά σου, εἶνε κι' αὐτοὶ φασίστες;

—Βέβαια, ἀποκρίθηκε ὁ μικρὸς. Ὁ Ντούτσας τὸ ξαναχάρηξε καὶ τράβηξε πρὸς τὴν ἐξοδὸ. Καθὼς ἐδῶαινε ὁμῶς ἀπὸ τὴν πόρτα, διέκρινε κατὶ μερικὰ νεογέννητα γατάκια πού νιαούριζαν στὸ πέρασμά του.

—Κι' αὐτὰ; ρώτησε τὸν μικρὸ γελώντας. Εἶνε κι' αὐτὰ φασιστάκια;

—Ναί, φασιστάκια, ἀπάντησε στὸν ἴδιον τὸν ὁ μικρὸς.

Τρεῖς μῆνες ἀργότερα, ὁ Ντούτσας ἐπισκέφθη τὴν ἴδια συνοικία καὶ στὴν ἴδια κατοικία ἔβηκε πάλι μόνον τὸν μικρὸ. Ἐπανεληφθῆσαν οἱ ἴδιες ἐρωτήσεις καὶ ὁ μικρὸς καὶ πάλι ἐδεδάβαινε τὸν Ντούτσας τόσο γιὰ τὰ δικὰ του φασιστικὰ αἰσθήματα ὅσο καὶ τὰν γονεῶν του.

Φεύγοντας, ὁ Ντούτσας ἀντίκρουσε καὶ πάλι τὰ γατάκια πού ἔπαιζαν τώρα στὸ πάτωμα.

—Κι' αὐτὰ; ρώτησε τὸν μικρὸ, ἔξακωλουδὸν πάντοτε νὰ εἶνε φασιστάκια;

—Αὐτὰ ὅχι!, ἀπάντησε ὁ μικρὸς.

—Καὶ γιατί; Τὴν ἄλλη φορὰ μὲ διαβεβαίωσης γιὰ τὸ πρᾶγμα αὐτὸ, παρετήρησε ἀπορώνας ὁ Ντούτσας.

—Ναί, ἀλλὰ τώρα... ἄ ν ο ἰ ξ α ν τ ἂ μ ἂ τ ἰ α τ ο υ ς ἰ, ἀπάντησε ὁ μικρὸς.

ΟΙ ΙΤΑΛΟΙ ΚΑΙ ΟΙ ΑΙΧΜΑΛΩΤΟΙ ΤΟΥΣ
Ὅταν εἶχε ὑπογραφῇ ἡ ἀνακατῆ, κατὰ τὸν παγκόσμιον πόλεμον, ἕνας ἀνώτερος Γάλλος αξιωματικὸς ἔκαμε στὴν αἰθούσα τοῦ Λευκοῦ Πύργου τῆς Θεσσαλονίκης μιά διάλεξι μὲ θέμα:

«Πῶς φέρονται ἀπέναντι τῶν αἰχμαλώτων τῶν οἱ διάφοροι στρατοὶ τοῦ κόσμου».

Εἶπε γιὰ τοὺς Ἀγγλοὺς, τοὺς Γάλλους, τοὺς Ἕλληνας, τοὺς Τούρκους, τοὺς Σέρβους, τοὺς Γερμανοὺς, ὑπὸ τὰ ζωρὰ χεῖρα, κροτήματα τῶν ἀκρατῶν, πού ἦσαν σχεδὸν ὅλοι ἀξίωματικοί, μεταξὺ τῶν ὁποίων φυσικά καὶ ἀρκετοὶ Ἴταλοι, ὡς συμμάχοι τότε τῶν Ἀγγλογάλλων.

Ὅταν ἐτελείωσε τὴν διάλεξι, κι' εἰσέμφορτα νὰ κατέβη ἀπὸ τὸ βῆμα, μιά φωνὴ ἀκούστηκε ἀπὸ τὰ ἀκρατήρια:

—Ἀλλὰ κύριε συνάδελφε, ξεχάσατε νὰ μὰς πῆτε πὸς φέρονται οἱ Ἴταλοι ἀπέναντι τῶν αἰχμαλώτων πού συλλαμβάνουν.

—Μὰ αὐτὸ τὸ πρᾶγμα, ἀπαντᾷ ἀμέσως καὶ χωρὶς διασπῆν οἱ ῥήτωρ, αὐτὸ ἐγὼ εἶμαι σὲ θέσι νὰ τὸ ξέρω, αὐτὸ ἄλλος κανεὶς, γιὰτὶ οἱ σύμμαχοί μας Ἴταλοι δὲν κατάρθωσαν ποτὲ νὰ συλλάβουν αἰχμαλώτους.

ΤΙ ΦΟΒΟΤΑΝ ΝΑ ΠΗ

Κάποτε ὁ Ντούτσας —ὁ ἀνεκδιήγητος φανακός της Ρώμης— παρακολούθησε μεταμφιεσμένος μιά κινηματογραφικὴ παράσταση. Κατὰ τὴν προβολὴ τῶν ἐπικαιροτήτων ἐμφανίζονταν ὁ Μουσολίνι χαιρετώντας κάποια στρατιωτικὰ παρέλασι. Τὸ πλῆθος τῆς αἰθούσης εἶχε ἐκράγη... φυσικά, αὐτὸς ὁ Μουσολίνι σκύβει στὸν ἀγνωστὸ παρακαθήμενὸ τοῦ καὶ τοῦ λέει:

—Μεγάλος ἄνθρωπος αὐτὸς ὁ Ντούτσας! Δὲν εἶνε;

Ὁ ἀγνωστός, ἀντὶ ἀπαντήσεως, ρίχνει λίγες ματιὲς γύρω του καὶ σιωπᾷ.

Μετὰ τὸ πέρασ τῆς παραστάσεως, ὁ ἀγνωστός διευθύνεται πρὸς ἕνα καφενεῖο, ἀλλὰ μὲ μὲν καθεστὸς στὸ τραπέζι βλέπει ξαφνικά μπροστὰ του τὸν ἄνθρωπον πού καθόταν δίπλα του στὸν κινηματογράφον καὶ τοῦ ἐπαινετὸν πάλι τὴν ἴδια ἐρώτησι:

—Μεγάλος ἄνθρωπος αὐτὸς ὁ Ντούτσας! Δὲν εἶνε;

Ὁ ἀγνωστός ξαναρίχνει λίγες ματιὲς γύρω του καὶ σιωπᾷ.

Μετὰ τὸ πέρασ τῆς παραστάσεως, ὁ ἀγνωστός διευθύνεται πρὸς ἕνα καφενεῖο, ἀλλὰ μὲ μὲν καθεστὸς στὸ τραπέζι βλέπει ξαφνικά μπροστὰ του τὸν ἄνθρωπον πού καθόταν δίπλα του στὸν κινηματογράφον καὶ τοῦ ἐπαινετὸν πάλι τὴν ἴδια ἐρώτησι:

—Μεγάλος ἄνθρωπος αὐτὸς ὁ Ντούτσας! Δὲν εἶνε;

Ὁ ἀγνωστός ξαναρίχνει λίγες ματιὲς γύρω του καὶ σιωπᾷ.

ρω του καὶ χωρὶς ν' ἀπαντήσῃ καὶ πάλι, διευθύνεται πρὸς τὴν ἐξοδὸ τοῦ καφενεῖου.

Μεταμφιεσμένος πάντοτε, ὁ Ντούτσας τὸν ἀκολουθεῖ κατὰ πόδας.

Ὑστερα ἀπὸ καμμιὰ ὥρα ἔχουν βῆ πιά ἔξω ἀπὸ τὴν πόλι καὶ ὁ ἀγνωστός προχωρεῖ πρὸς ἕνα ἔρημο δάσος. Ἐκεῖ σταματᾷ, ρίχνει μερικὲς προσεκτικὲς ματιὲς γύρω του καὶ μετὰ λέει μὲ σιγανὴ φωνὴ στὸν κατάπληκτο Μουσολίνι, πού εἶχε πλησιάσει:

—Τώρα πού δὲν μὰς ἀκούει κανεὶς, μὰς εἰς κι' ἐγὼ συμφωνῶ μαζί σου: ὁ Ντούτσας εἶνε μεγάλος ἄνθρωπος!

ΤΟ ΦΛΕΓΜΑ ΤΩΝ ΣΥΜΜΑΧΩΝ ΜΑΣ

Χαρακτηριστικὸ τοῦ ἀδιατάρακτου ἀγγλικοῦ φλεγματισμοῦ, εἶνε τὸ παρακάτω ἐπεισόδιον, πού διηγείται σὲ μίαν ἀνταπόκρισίν του ὁ ἐν Λονδίνῳ ἀνταποκριτὴς τῶν «Τάιμς» τῆς Ν. Ὑόρκης:

«Τὴ νύχτα —λέει— κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ Γαλλία ἀναγκάσθηκε νὰ ἐγκαταλεῖψῃ τὸν συμμαχικὸ ἀγῶνα καὶ νὰ ζητήσῃ ἀνακαταλήψαι τὰς ἐδαφινὰς νὰ πάρω μιά ἐφημερίδα ἀπὸ τὴν γέφυρα ἐφημεριδοπώλῃ στὴν Φλὴτ - Στρήτ.

—Λοιπόν, πὼς εἶνε τὰ νέα ἀπόψε, τὸν ρώτησε ἀνέσυχος.

—Δὲν ξέρω, κύριε, μοῦ ἀπάντησε. Κι' εἶπετα νὰ σὰς πῶ τὴν ἀλήθεια... δὲν διαβάω ποτὲ τὴν ἐφημερίδα, γιὰτὶ ξέρω ὅτι, στὸ τέλος, θὰ νικήσωμε!

ΠΟΣΟ ΤΟΝ ΑΓΑΠᾷ Ο ΛΑΟΣ ΤΟΥ

Κάποτε ὁ κομμικὸς Καίσαρ τῶν νεωτέρων χρόνων δηγώντας μόνος τὸν αὐτοκίνητό του, ἔπεσε σὲ μιά μικρὴ χαράδρα ἔξω ἀπὸ ἕνα τῶν περιχώρων τῆς Ρώμης. Ἐνῶς χωρικός πού βρέθηκε ἐκεῖ κοντὰ ἐτρέψε ὁμῶς καὶ τὸν ἀνέσυρε ἀπὸ τὸ ἀναποδογυμῶμενο αὐτοκίνητό του.

Ὁ Ντούτσας ἔβλεπε νὰ τὸν ἀνταμειψῇ.

—Ξέρεις ποῖος εἶμαι; τοῦ εἶπε.

—Ὅχι, οὔτε καὶ μὲ ν' ἐνδιαφέρει.

—Πῶς δὲν σ' ἐνδιαφέρει; Εἶμαι ὁ Ντούτσας! Σ' εὐχαριστᾷ πού μ' ἐβούλες. Τί καλὸ θέλεις τώρα νὰ σοῦ κάνω;

—Τὸ καλύτερο πού ἔχεις νὰ μοῦ κάνῃς, ἀπάντησε χλευάζοντας ὁ χωρικός, εἶνε τώρα πού θὰ περάσῃς ἀπὸ τὸ χωριὸ μου, νὰ μὴ μαρτυρήσῃς πὼς σ' ἐβούλε ἐγὼ, γιὰτὶ θὰ μὲ ἀπάσουν στὸ ξύλο.

ΓΙΑΤΙ ΔΕΝ ΕΠΙΚΡΟΤΟΥΣΕ

Κάποτε ὁ Ταρταρίνης τῆς Ρώμης ἐπισκέφθη ἕνα φρενοκομεῖο. Οἱ δυστυχτοὶ τρέφοντο ἐκεῖ σύμφωνα μὲ τὴν ἀγωγή πού τοῦς ἐπέβαλεν ὁ φερενός τοῦ Ἰδρυμάτος, μὲ τὴν ἀνδρὶαν τὸν σὴν φουσκωμένον γάλλο Ντούτσας ζοῦν ἐνθουσιασμένοι:

—Βίβα Ντούτσας!

Συγκρινόμενος αὐτὸς γιὰ τὴν ὑποδοχὴ ἀνταμειβόμενος τὸν χαιρετισμὸν μὲ τὸν γνωστὸ φασιστικὸ τρόπο, ὁπότε διέκρινε κάποιον πού στεκόταν ἀπαθὴς μεταξὺ τῶν τόσο ἐνθουσιάζουσιν πλῆθους τῶν δυστυχῶν ψυχοπαθῶν.

Ὁ Ντούτσας τὸν πλησιάζει θυμωμένος καὶ τὸν ἐρωτᾷ ἀπότομα:

—Εὐὶ γιατί δὲν χειροκροτεῖς καὶ δὲν ζητωκραυγάζεις;

—Μὰ... ἐγὼ, ξέρετε δὲν εἶμαι... τρελλός, τοῦ ἀπαντᾷ μὲ ἀπάθεια ἐκεῖνος.

ΤΙ ΖΗΤΟΥΣΕ

Κάποιος Ἴταλὸς, περνώντας κάθε πρωὶ ἀπὸ τὸν περὶ τὸν πύργον τῆς συνοικίας του, ζήτησε μίαν ἐφημερίδα, κατὰ φαίνονταν ν' ἀναζητῇ στὴν πρώτη σελίδα —καὶ αὐτὸ ἐπὶ μῆνες στερεοτύπου— καὶ μὴ βρισκόνταν τὸ ποδόμενον, τὴν πετοῦσε ὀργισμένος. Μία μέρα, ἐπὶ τέλους, ὁ περιπαιχτικὸς ἀπελάσας αὐτὴν ρώτησεν τὸν περιεργὸ ἀναγνώστη:

—Τί ἀναζητεῖτε, σιγιόρε, στὴν πρώτη σελίδα καὶ δὲν τὸ βρίσκετε;

—Ἐνα ἐγγελητὴν θανάτου, μίον κάρο...

—Ἀλλὰ δὲν ξέρετε ὅτι αὐτὰ συνήθως δημοσιεύονται στὴν ἐσωτερικὴν σελίδα;

—Ὁ, φίλε μου, τὸ ἀγγελητὴρ θανάτου πού ἀναμείνω νὰ ἴδω, θὰ τυπωθῇ στὴν πρώτη σελίδα ὅλων τῶν ἐφημερίδων, κι' ἐγὼ, ἐγὼ, ἡ Ἰταλία ὁλόκληρη θὰ ἀναπνεύσῃ τότε ἀπὸ ἀνακούφισι...

Ο ΔΙΑΒΟΛΟΣ ΜΕ ΤΙΣ ΠΑΤΕΡΙΤΣΕΣ

12ον

—Τὴ νύχτα τοῦ ἐγκλήματος ἐπισκεφθῇ κοτὲ τὸν Θεόδωρον Σάντμορ;

—Θέλετε νὰ πῆτε βέβαια ἀν ἐπῆγα νὰ ἐπῆγα νὰ τὸν ἐπισκεφθῶ... Ἐπῆγα πρᾶγματι καὶ ἐκτύπησα δυὸ ἢ τρεῖς φορές τὸ καυδοῦνι, ἀλλὰ ἐπειδὴ δὲν μοῦ ἀπάντησαν δὲν ἐπέμεινα περισσότερο. Ὑπόθεσα ὅτι ὁ κ. Θεόδωρος Σάντμορ ἐπιθυμοῦσε νὰ μὰς δεχθῇ.

—Δὲν παρατηρήσατε τίποτε;

—Ἀπολύτως. Ἡ νύχτα ἦταν σκοτεινὴ καὶ ἡ θύελλα ἐμείνετο μὲ ἀφάνταστη ὀρμή. Ἐγύρισα κατ' εὐθείαν στὸ ξενοδοχεῖο μου.

—Ποιὰ φαντάζεσθε ὅτι ὑπῆρξαν τὰ ἐλαττήρια τοῦ ἐγκλήματος;

—Ὁ κ. Μπερκελέυ, παρέμεινε σκεπτικὸς. Ὁμολογᾷ ὅτι τὴν ἴδια ἐρώτησι τὴν ἔκαμα πολλὰς φορές στὸν αὐτὸν μου, ἀπῆν ἦτο ἔπειτα ἀπὸ λίγα λεπτά, χωρὶς ὅμως νὰ κατορθώσῃ νὰ βρῇ καμμιὰ ἱκανοποιητικὴ ἀπάντησι. Πρέπει βέβαια τὰ ἐλαττήρια οὗτὰ νὰ ὀφείλονται σὲ κάποιο συμφέρον, τὸ ὁποῖον ὅμως δὲν μπορῶ νὰ ἀντιληφθῶ ἀκριβῶς.

Ὁ ἐπιθεωρητὴς Μίλλικεν ἐστήριξε τὸ δέλεμα τοῦ μέρους τῶν ματιῶν τοῦ συνομιλῆ τοῦ του.

—Ἀς κάμωμε μιά ὑπόθεσι, εἶπε. Ὅτι κάποιοι ἀπὸ τοὺς ἐξῆ ἄνθρώπους, πού ἐπρόκειτο νὰ ἔλθουν στὸ Σπίτι τοῦ Μυστηρίου ἐκεῖνο τὸ βράδυ, εἶχε φθάσει πρὶν ἀπὸ οὐρανὸν καὶ εἶχε γίνῃ δεκτὸς ἀπὸ τὸν κ. Σάντμορ...

Ἡ ὑπόθεσις θὰ ἦταν σωστή, ἀπῆν ἡ σε ὁ ξενόδοχος, ἐὰν δὲν παρενέρισκετο καὶ ὁ κ. Ντόναλντ. Δεδωμένον ὅμως ὅτι αὐτὸς δὲν εἶδε κατένεα καὶ ὅτι τὸ ἐγκλημα διεπράχθη μέσα στὴ βιβλιοθήκη, νομίζω ὅτι πρέπει νὰ ἀποκλείσῃμε τὴν ὑπόθεσι ὅτι ὁ δολοφόνος ἐμπῆκε στὸ σπῆτι κατὰ τὸν τρόπο πού λέτε.

—Ὅχι ὅμως καὶ τὴν ὑπόθεσι ὅτι ὁ δολοφόνος πρέπει νὰ βρίσκεται μεταξὺ τῶν ἐξ ἐπισκεπτῶν τοῦ μεσονυκτικοῦ.

Ὁ ξενόδοχος ἐταράχθη.

—Δὲν πιστεύω νὰ θέλετε νὰ πῆτε ὅτι... ἔκαμε.

Καὶ ὑπὸ τὸ κράτος τῆς ἰδίας ταραχῆς ἐξηκολούθησε:

—Μεταμελόμενος εἰλικρινῶς, γιὰτὶ ἀνεμύχηνα κάπως σ' αὐτὴ τὴν ὑπόθεσι... ἀλλὰ οὐ βεβαίως ὅτι δὲν ξέρω τίποτε περισσότερο... Ἡ δολοφονία τοῦ κ. Θεόδωρου Σάντμορ μὲ ἐξέπληξε καὶ μὲ ἐλύπησε περισσότερο ἀπὸ οἰονδήποτε ἄλλον...

—Μπορεῖτε νὰ μὰς πῆτε πού βρισκόσατε τὴ νύχτα τοῦ ἐγκλήματος;

—Δὲν ἀπεμακρύνθη ἀπὸ τὸ ξενοδοχεῖο μου περισσότερο ἀπὸ εἴκοσι λεπτά.

Ὅσο ὅλα ἐκτελεζόμενα γιὰ νὰ πάω ἔως τὸ Σπίτι τοῦ Μυστηρίου καὶ νὰ ἐπιστρέψω. Πολλοὶ ἀπὸ τοὺς ὑπαλλήλους μου καὶ δυὸ ἢ τρεῖς ἐνοικοί, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ὁ συνταγματάρχης σερ Οὐίλλιαμ Πέουελ, θὰ μπορούσαν νὰ σὰς τὸ βεβαιώσουν.

—Καλὰ. Μία τελευταία ἐρώτησι, κύριε Μπερκελέυ. Τί ἰδεῖν ἔχετε γιὰ τὸ μυστήριον πού περιβάλλει τὴν παλιὰ κατοικία τῶν Σάντμορ;

—Τί ἰδεῖν θέλετε νὰ ἔχω γιὰ κάτι πού δὲν διελυκίσθη ἐπὶ ἐκατὸ ὀλόκληρα χρόνια; Ἡ ὑπόθεσις μυστήριον ἢ ὁ κ. Ἀμίκας Σάντμορ θέλοντες πεθαινόνατος νὰ ἐκδικηθῇ ὅχι μόνον ἐκείνους μεταξὺ τῶν ὁποίων ὑποπτεύεται ὅτι ἐπρεπε νὰ βρισκτοί;

δολοφόνος, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἀπογόνους των. Τὰ δυὸ αὐτὰ ἐγκλήματα περιπλέκουν πολὺ τὰ πρᾶγματα. Ἀσφαλῶς, πρέπει νὰ ὑπάρχῃ κάποιοι, ὁ ὁποῖος νὰ ἐπιθυμοῦσε τὸν θάνατον τοῦ κ. Θεόδωρου Σάντμορ καὶ τῆς συζύγου του. Δὲν μπορῶ ὅμως νὰ καταλάβω ποῖος πρέπει νὰ εἶνε αὐτός.

—Κάμετέ μου τὴν χάρι, κύριε Μπερκελέυ, νὰ μοῦ περιγράψετε ἕναν - ἕναν τοὺς ἄλλους πέντε ἐπισκέπτας τοῦ Σπιτιοῦ τοῦ Μυστηρίου;

—Πρῶτα - πρῶτα, ὁ ἱατρός Μὰκ Ἀντριους. Εἶν' ἕνας ἄνθρωπος εὐχάριστος πού δὲν βάζει μεγάλους σκοπούς στὸν ἑαυτό του. Μπορᾷ νὰ σὰς πῶ ὅτι τὸ ἐνδιαφέρον του γιὰ ὅλα τὰ πρᾶγματα εἶνε ὁκαὶ δημοσκόπος. Γι' αὐτὸ τὸ λόγο δὲν φαντάζομαι ὅτι εἶνε δυνατόν νὰ ἐσκέφθῃκε ποτὲ νὰ κάμῃ ἕνα ἐγκλημα.

—Ποιὲς ἦταν οἱ σχέσεις του μὲ τὸν Θεόδωρον Σάντμορ;

—Νομίζω ὅτι ἦταν ἀρκετὰ φιλικές. Μεταξὺ ἁμῶν μὲν ἦταν ἐκεῖνος πού ἐσχετιζέτο περισσότερο εἰς τὸν. Ξέρω ἐπίσης ὅτι ἀπὸ καιροῦ καὶ καιρὸν τὸν ἐπισκέπτετο σπῆτι τοῦ καὶ παρέμεναν συνομιλοῦντες ἐπὶ ἀρκετὴ ὥρα.

—Προχωρήσατε.

—Ἐπειτα εἶνε ὁ Τζαίμης Ἀμαμπελ. Εἶχε ἄλλοτε ζήσει μιά περιπετειώδη ζωὴ. Μολοῦντι προέρχεται ἐκ τῆς οἰκογενείας τῶν Σάντμορ, δὲν νομίζω ὅτι μεταξὺ τοῦ φανερόντος καὶ αὐτοῦ ὑπῆρχαν στενὲς σχέσεις. Θὰ ἦμουν μάλιστα ἀκριβέστερος ἀνὸς ἔλεγα ὅτι ἀντιπαθούντο μεταξὺ των.

—Γιὰ ποῖο λόγο;

—Ὁ λόγος ἦταν ὅτι, κατὰ τὴν γνώμη τοῦ Τζαίμης Ἀμαμπελ, δὲν εἶχαν γίνῃ οἱ δέουσες ἐρευνες γιὰ τὴν ἀνέυρεσι τοῦ θησαυροῦ πού κρύβεται στὸ Σπίτι τοῦ Μυστηρίου.

—Πῶς ζῇ ὁ Τζαίμης Ἀμαμπελ;

—Σὰς εἶπα ὅτι ἄλλοτε εἶχε ζήσει μιά ἀρκετὰ περιπετειώδη ζωὴ. Ἦταν ἀξιωματικὸς στὸ στρατὸ τῶν Ἰνδιῶν καὶ κατόπιν ἀνεμύχησε σὲ μερικὲς ἐπιχειρήσεις στὴν Κίνα, πού νομίζω ὅτι τοῦ ἐξηκολούθησαν σὲ μυστικὰ κέρδη. Ὅπως δὲν ἐπιστάλησε ἕνα μεγάλο μέρος τῆς περιουσίας του καὶ τώρα ζῇ μὲ τὰ εἰσοδήματα πού τοῦ ἀποφέρει ἡ ὑπόλοιπη.

—Πῶς θὰ σὰς ἐφαίνετο ἀν σὰς ἔλεγα ὅτι αὐτὸς ἐδολοφόνησε τὸν Θεόδωρον Σάντμορ;

—Τὸ πρᾶγμα δὲν θὰ μὲ ἐξέπληγτε καὶ θάλο, γιὰ νὰ σὰς πιστεῖται ὅμως θὰ ἐπρεπε νὰ μοῦ τὸ ἀποδείξετε. Καὶ αὐτὸ βέβαια δὲν εἶθε εἰς θέσιν νὰ τὸ κάμετε.

—Ἀς ἔλθωμε στὸν Ὁσταν Μουραϊή. Ἦταν συγγενὴς τῶν Σάντμορ;

—Ὅχι.

—Τί ἄνθρωπος εἶνε;

—Προσωπικῶς, δὲν μοῦ εἶνε συμπαθὴς. Γι' αὐτὸ δὲν θέλω, νὰ ἐπιρροασθῇ ἀπὸ τὴν γνώμη μου. Εἶνε ἕνας παράξενος γέρος, γεμάτος εἰρωνεία καὶ θὰ εἴλεγα μάλιστα, καὶ κεντρικὴ γιὰ τοὺς ἀλλοῦς. Δὲν πρέπει νὰ περιμένετε τίποτε καλὸ ἐκ μέρους του.

Ὅσο ὅμως γιὰ τὸ ἂν εἶνε ἐγκληματίας, τὸ πρᾶγμα διαφέρει.

—Ὁ Μουραϊή εἶνε πλούσιος;

—Πλούσιος ὅχι, ἀλλὰ ἀρκετὰ εὐκατάστατος. ἔχει ἀξιόλογα κτήματα, προερχόμενα ἀπὸ προῖκα τῆς συζύγου του, στὴν περιοχή τοῦ Ἑσσεξ.

—ἔχει οἰκογένειαν;

—Ἐκτός ἀπὸ τὴν συζύγὸν του, ἔχει ἕνα ἀγῶρι καὶ ἕνα κορίτσι. Ὁ γυῖος του βρίσκεται στὴν Αὐστραλία, ὅπου ἔχει ἐπιδοθῇ στὴν καλλιέργεια καουτσούκ.

—Ἡ κόρη του εἶνε ἀνύπανδρη;

—Ναί.

—Σὲ ἡλικίαν γάμου;

—Ναί. Νομίζω ὅτι θὰ πρέπει νὰ εἶνε εἴκοσι ἐτῶν.

—Μήπως ὁ πατέρας της ἐνδιαφέρεται νὰ τῆς ἐξασφαλίσῃ σημαντικὴ προῖκα γιὰ τὸ γάμὸν τῆς;

—Πιθανόν.

—Ξέρετε ἀν οἱ σχέσεις μεταξὺ τοῦ Θεόδωρου Σάντμορ καὶ τοῦ Ὁσταν Μουραϊή ἦσαν φιλικές;

—Ὁ Ὁσταν Μουραϊή δὲν αἰσθάνεται συμπάθεια γιὰ κανένα ἄνθρωπον, ὅπως σὰς εἶπα.

—Μήπως εἶχε λόγους νὰ ἀντιπαθῇ ἱ.

δικαιτέρως τὸν Θεόδωρον Σάντμορ;

—Ὁ Ὁσταν Μουραϊή τοῦ εἶχε ζητήσει ἄλλοτε νὰ κατεδαφίσῃ τὸ Σπίτι τοῦ Μυστηρίου. Βέβαιον ὅτι μὲ τὸν τρόπο αὐτὸ θὰ ἀνευρίσκετο ὁ θησαυρός. Ἀλλὰ ὁ Θεόδωρος Σάντμορ εἶχε ἀντιταχθῇ σ' αὐτὴ τὴν πρότασι.

Ἦταν ἕνας ἄνθρωπος πού ἐπὶ στείε πολλὴν μούρα. Ἐλεγε γι' αὐτὸ ὅτι τὸ Σπίτι τοῦ Μυστηρίου ἐπρεπε νὰ μείνῃ ἀνέπαφο, γιὰτὶ ἦταν βέβαιον ὅτι μιά μέρα θὰ ἀπεκαλύπτετο τὸ μυστικὸ του.

—Ἐν τούτοις, ἦταν ἀρκετὰ γέρος.

—Ξ

Θησαυρός

ΣΙΟ ΚΑΙ
ΚΑΙ VΑ ΓΥΡΙΩΝ ΜΕΤΑ

ΚΙΑΠ